

SZENTMIHÁLYI JÁTSZÓKERT ÓVODA

PEDAGÓGIAI PROGRAM

Intézmény OM azonosítója: 034607	Intézményvezető: <i>Sinka Mihályné</i>
--	---

Budapest, 2021

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés	4. oldal
1.1. Az intézmény főbb jellemzői	4. oldal
1.2. Jogszabályi háttér	5. oldal
2. Nevelésünk filozófiája	6. oldal
2.1. Gyermekképünk	7. oldal
2.2. Óvodapedagóguskép	7. oldal
2.3. Dajkakép	8. oldal
3. Óvodánk helye, szerepe a kertváros életében	9. oldal
4. Nevelésünk alapelvei	11. oldal
5. Az óvodai nevelés célja	12. oldal
6. Óvodai nevelésünk rendszere	13. oldal
7. Egészséges életvitel	14. oldal
8. Az óvodai nevelés feladatai	16. oldal
8.1. Az egészséges életmód alakítása	16. oldal
8.1.1. Táplálkozás	17. oldal
8.1.2. Testápolás	18. oldal
8.1.3. Öltözködés	18. oldal
8.1.4. Mindennapos testedzés	19. oldal
8.1.5. Pihenés	19. oldal
8.1.6. Balesetvédelem	19. oldal
8.2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés	20. oldal
8.2.1. Befogadás, beszoktatás – elfogadás	21. oldal
8.2.2. A gyermekek tevékenységének megszervezése	22. oldal
8.2.3. A közösségi élet szokásai és a közösségi magatartás	23. oldal
8.3. Értelmi nevelés, fejlesztés	24. oldal
8.3.1. Anyanyelvi nevelés	25. oldal
8.3.2. Értelmi nevelés, fejlesztés	27. oldal
9. Az óvodai élet tevékenységformái és az óvodapedagógus feladatai	29. oldal
9.1. Játék	29. oldal
9.1.1. Feltételek biztosítása	31. oldal
9.1.2. A játékfajták és fejlődésük	32. oldal
9.1.3. Játékfajták	32. oldal

SZENTMIHÁLYI JÁTSSZÓKERT ÓVODA

9.2. Művészeti jellegű tevékenységek	33. oldal
9.2.1 Verselés, mesélés	34. oldal
9.2.2. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	36. oldal
9.2.3. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	37. oldal
9.3. Mozgás	39. oldal
9.4. Külső világ tevékeny megismerése	40. oldal
9.5. Munka jellegű tevékenységek	43. oldal
9.5.1. Különböző típusú munkajellegű tevékenységek fajtái	44. oldal
9.5.2. Munkatevékenységek a különböző életkorokban	45. oldal
10. Sajátos nevelési érték	47. oldal
10.1. Hazaszeretetre nevelés, mint a hagyományörzés egyik fő feladata	48. oldal
10.2. Ünnepeink	49. oldal
11. Tevékenységekben megvalósuló tanulás	50. oldal
12. A képességfejlesztés preventív és korrekatív formái	52. oldal
12.1. Prevenció	52. oldal
12.2. Korrekció	53. oldal
12.3. Fejlesztő team	54. oldal
13. Sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése	58. oldal
13.1. A fogyatékoság típusából eredő speciális célok és feladatok	62. oldal
A.) A beszéd fogyatékos gyermekek integrált nevelése	62. oldal
B.) Mozgásszervi fogyatékos gyermekek integrált nevelése	63. oldal
C.) Az értelmi fogyatékos gyermekek integrált nevelése	64. oldal
D.) Pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem, vagy magatartászavarral) küzdő gyermekek integrált nevelése	65. oldal
14. Az óvodai élet megszervezésének elvei	68. oldal
14.1. Személyi feltételek	68. oldal
14.2. Tárgyi feltételek	70. oldal
14.3. Az óvodai élet megszervezése	71. oldal
15. Gyermekvédelem	73. oldal
15.1. Esélyegyenlőség – gyermekvédelem	75. oldal
16. Az óvoda kapcsolatrendszere	77. oldal
17. Érvényességi rendelkezés	

1. BEVEZETÉS

1.1. Az intézmény főbb jellemzői

<i>A költségvetési szerv neve:</i>	SZENTMIHÁLYI JÁTSZÓKERT ÓVODA
<i>A költségvetési szerv székhelye:</i>	1161 Budapest, Baross utca 141. Tel/fax: 405-40-18 E-mail: jatszokert.ovoda@gamesz16.hu
<i>A költségvetési szerv telephelyei:</i>	Bercsényi 1161 Budapest, Bercsényi utca 36. Varázskorona 1. 1161 Budapest, Szent Korona utca 53-57. Varázskorona 2. 1161 Budapest, Szent Korona utca 98-100.
<i>A költségvetési szerv alapítója:</i>	Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat 1163 Budapest, Havashalom utca 43.
<i>A költségvetési szerv fenntartója:</i>	Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat 1163 Budapest, Havashalom utca 43.
<i>A költségvetési szerv alaptevékenysége:</i>	óvodai nevelés
<i>A költségvetési szerv egyéb tevékenysége:</i>	Óvodai nevelés, ellátás szakmai feladatai A kiemelt figyelmet, különleges bánásmódot igénylő mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság esetén halmozottan fogyatékos, vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdő, a többi gyermekkel együtt nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése, <i>Nemzetiségi óvodai nevelés ellátás</i> <i>Óvodai nevelés, ellátás működtetési feladatai</i> <i>Gyermekétkeztetés</i> <i>Munkahelyi étkeztetés</i>
<i>Az óvodai csoportok száma/férőhelyek száma:</i>	23/633 fő

1.2. Jogszályi háttér

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény
- 32/2012 (X.8.) EMMI rendelet 1. sz. melléklete a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvéről
- 17/2013 (III.1.) EMMI rendelet 3. sz. melléklete a nemzetiségi, etnikai kisebbség óvodai nevelésének irányelvéről
- 1997. évi XXXI. törvény és módosításai a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról
- 277/1997 (XII.22.) korm. rendelet a pedagógus továbbképzésről, a pedagógus szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben résztvevők juttatásairól és kedvezményeiről
- Az intézmény Alapító Okirata (A4/2021)
- Az intézmény Szervezeti és Működési Szabályzata
- 21/2012. (I.25.) Kt. Bp. Főv. XVI. ker. Önkormányzat Képviselő-testülete határozata
- 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról

2. Nevelésünk filozófiája

„A gyermek fejlődése szempontjából döntő fontosságú,
érezze nem csak szeretik, de olyannak szeretik, amilyen.”

Hermann Alice

Ez a program a Szentmihályi Játzókert Óvoda és a Varázskorona Óvoda összevonása következtében került megírásra, mely mindkét intézmény saját helyi programjának erősségeit, sajátosságait, hagyományait tartalmazza.

Számunkra a legfontosabb gyermekeink öröme, elégedettsége, és hogy biztonságban érezzék magukat, szeressenek a mi óvodánkba járni. Bensőséges, szeretetteljes kapcsolatot teremtve biztosítjuk a sokrétű játék, a sokféle mozgás lehetőségét, olyan élményt adó tevékenységeket kínálunk, amelyekben a gyermek tapasztalatokat szerez, alakul énképe, önértékelése, képességei optimálisan, személyisége harmonikusan fejlődik, sokoldalúan kibontakozik.

Hivatásunknak megfelelően, lelkiismeretes pedagógiai munkánk során kedvező nevelési hatások érvényesülését biztosítva, Magyarország Alaptörvényének értékeit és Magyarország által aláírt nemzetközi szerződésekben vállalt kötelezettségeket figyelembe véve határozzuk meg az óvodánkban folyó pedagógiai munka alapelveit. Rendkívül fontos feladatunk a gyermeki jogok és egyéni szükségletek tiszteletben tartásával, hogy az *esélyegyenlőség biztosításával* minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben.

Összevont intézmény lévén, a Program az óvodák helyi sajátosságait figyelembe véve íródott, kidomborítva az általunk leginkább fontosnak tartott

egészséges életvitel megalapozását

célzó fejlesztési eljárásokat.

E program teljes hatékonysággal alkalmazható az óvodai nevelés teljes időtartamában, a nevelés minden területén, az óvoda egészét átszövi. Fejlődés lélektani megalapozottsága, kipróbált eljárásai maximálisan biztosítják az egyéni bánásmód megvalósítását. Átfogja a teljes óvodáskor nevelő-fejlesztő munkáját, szellemisége megfelel az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjának.

Nevelőtestületünk bízik abban, hogy az általunk kitűzött célokat a megjelölt feladatok megvalósításával elérhetjük.

Feladatunk több, mint egyszerű gyermeknevelés!

Hangsúlyozzuk a szabad játék elsődleges érvényesülését, a játék fontosságát, a kompetenciák előtérbe helyezése érdekében az egyéni, differenciált képesség-fejlesztést, az anyanyelvi nevelés hangsúlyozását, valamint a környezettudatos magatartás kialakítását.

Nevelésünk eredményeképpen megalapozzuk az egész életen át tartó tanulás iránti igényt. Pedagógiai munkánk során a gyermekek olyan ismeretekre tesznek szert, melyek segítik őket az iskolai életben való eligazodásban, saját helyük megtalálásában.

SZENTMIHÁLYI JÁTSZÓKERT ÓVODA

Az óvoda a családi nevelés kiegészítője. A család joga és kötelessége mellett óvodánk kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet tölt be. A gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének optimális feltételeit. Az óvoda funkciói: óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő funkció. Az óvoda közvetetten segíti az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését. Pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete segíti a gyermekek környezettudatos magatartásának kialakulását.

Programunk elkészítésekor az Alapprogram mellett figyelembe vettük a Nemzetiség óvodai nevelésének irányelvét a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvét és Kompetencia alapú óvodai nevelés irányelvét.

2.1. Gyermekkép

A mi hitvallásunk, hogy az ember egyedi, mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre. Ennek érdekében fontosnak tartjuk az egyéni különbségek tiszteletben tartását, a másság elfogadását és a toleranciát gyermekeinkbe is beleplántálni.

Óvodánk nevelési alapelvei és célja alapján a gyermekközpontú nevelés során az egyenlő hozzáférés biztosításával „a gyermeki személyiség kibontakoztatására” törekszünk. Az óvoda „nem ad helyet az előítéletek kibontakoztatásának sem társadalmi, sem nemi, sem egyéb értelemben”.

Számunkra legfontosabb az örömmel, önfeledten játszó, elmélyülten tevékenykedő gyermek, aki kíváncsian, érdeklődve, bizalommal fordul a társai, a felnőttek és a külvilág felé. Kiegyensúlyozott, vidám, őszinte, nyílt, képes a jó és a rossz megkülönböztetésére. Alkalmazkodó és segítőkész, befogadó és elfogadó, tisztelettudó a társaival és a felnőttekkel.

Szívesen vállal feladatokat és igyekszik annak megfelelni, de legszívesebben önfeledten játszani és tevékenykedni szeret.

2.2. Óvodapedagógus kép

Kitűzött céljaink elérésének alapvető feltétele az **óvónő személyisége**, akinek attitűdje gyermekszerető, elfogadó, befogadó, segítő, támogató, türelmes, toleráns, együtt érző,

- ☞ képes az intézményi célokkal azonosulni, szakmai tudását önképzés és továbbképzés formájában gyarapítja
- ☞ bízik a gyermekben, optimista és realista, tud örülni az apró lépésekben megtett útnak,
- ☞ hagyja a gyereket próbálkozni, ösztönzi az újrakezdésre, bátorítja, türelmesen kivárja az eredményt,
- ☞ megteremti annak lehetőségét, hogy a gyermek a játékon, a művészeteken, alkotómunkán, saját tevékenységén keresztül szerezzék meg azokat az élményeket, amelyek megnyitják, és ébren tartják benne a vágyat a környező világ megismerésére, a tanulás örömeinek átélésére,
- ☞ adott helyzetben háttérből figyeli a gyereket, és szükség esetén segít, támogat,

SZENTMIHÁLYI JÁTSZÓKERT ÓVODA

- ☞ a teljes lényével motivál, „pozitív erőforrás” a gyermek számára,
- ☞ minden gyermekben felismeri a szunnyadó lehetőséget, az erőt, a tehetséget,
- ☞ bizalommal segíti a hibák kijavítását (én tudom, hogy meg tudod csinálni),
- ☞ a fejlődésükben lemaradt, vagy átlagtól eltérő képességű, illetve a rászoruló gyermekek fejlődését lelkiismeretesen, a legjobb szakmai tudása szerint segíti,
- ☞ valamennyi gyermek egyéni fejlődéséhez optimális lehetőségeket biztosít.

2.3. Dajkakép

A nevelőmunkát segítő dajka személyisége

- ☞ munkájával az óvodapedagógus partnere és támogatója, aki képes azonosulni nevelési elveinkkel, céljainkkal, módszereinkkel,
- ☞ gyermekszerető viselkedésével, személyes példájával, kommunikációs- és beszédmintájával pozitívan hat a gyermekekre,
- ☞ átérzi munkájának fontosságát, partner a gyermeknevelésben,
- ☞ feladatait lelkiismeretesen, körültekintően látja el,
- ☞ a gyermekek érdekében tiszta, higiénikus, biztonságos környezetet biztosít,
- ☞ az óvónő irányítása mellett a napirend és a hetirend alapján aktívan vesz részt a csoport életében, a gyermekek gondozásában, étkeztetésében, a különféle tevékenységekben, valamint a gyermekprogramokon, kirándulásokon,
- ☞ példamutató magatartásával hozzájárul az óvodai nevelés eredményességéhez.

3. ÓVODÁNK HELYE, SZEREPE A KERTVÁROS ÉLETÉBEN

Programunk megalkotásakor szem előtt tartottuk mind a tágabb (társadalmi) mind a szűkebb környezetünk igényeit, elvárásait.

A Szentmihályi Játzókert Óvoda a XVI. kerület kertvárosi részén, Rákosszentmihályon helyezkedik el, **9+2+8+4** csoporttal, négy épületben működő intézmény. A területileg egymástól távol eső óvodákba érkező gyermekek más és más szociokulturális környezetből érkeznek hozzánk. A szülők mind iskolázottság, mind életkörülményeik tekintetében igen széles skálán mozognak. A családok többsége azonban átlagosnak mondható életszínvonalon élnek. Szélsőséges példákkal is találkozunk, mind negatív, mind pozitív értelemben.

A szülők összetétele folyamatosan változó képet mutat, a bekerülő és távozó gyermekek miatt. Adott éven belül is komoly változások tapasztalhatóak.

A Baross utca 141. szám alatti székhely kilenc csoportnak ad helyet, melyből egy német nemzetiségi csoport. Vonzáskörzetében jellemzőek a családi házak, a kertvárosi jelleg. A családok többsége együtt él a nagyszülőkkel – így a nevelési tapasztalatok átadásával -, a gyermekeket érő több pozitív hatás, ingerekben gazdag környezet jó irányba befolyásolja az emocionális fejlődésüket, szokás- és szabályrendszerüket.

A Bercsényi utca 36. szám alatti telephelyünk két csoport működtetésére ad lehetőséget. Vonzereje az alacsonynak mondható csoportlétszámban és a családi jellegben rejlik.

A gyermekek többsége a közeli lakótelepről érkezik. Ez nagymértékben hozzájárul ahhoz, hogy a kis óvoda családi jellege még bensőségesebb legyen. A gyermekek többsége ismeri egymást, egy házban laknak, találkoznak a lakótelep játszóterén, udvarán. Így a szorosabb, mélyebb barátságok kialakulására is nagyobb a lehetőség.

A Varázskorona 1.-2. telephelyeink Rákosszentmihályon a Kölcsey Ferenc, a Herman Ottó, a Néri Szent Fülöp Általános Iskolák és a XVI. kerületi Szakszolgálat szomszédságában, a Szent Korona utcában találhatók.

A két épület kb. 500 m-re helyezkedik el egymástól, a főútvonaltól távol, kertes házak között.

Óvodáinkban jól felszerelt, tágas, esztétikus csoportszobák, tornatermek, fejlesztő helyiségek, az Európai Unió udvari játékok ideális lehetőséget biztosítanak a gyermekek játékára, a különféle tevékenységekre, a sokrétű tapasztalatszerzésre egyaránt.

Az épületekhez tartozó kertek, a sövényvel elválasztott dombos, füves, fákkal árnyékolta udvarrészek ideális lehetőséget biztosítanak a gyermekek szabadban való játékára, a mozgásfejlesztésre, a környezet változásainak közvetlen megfigyelésére, s a természet védelmével kapcsolatos alapvető életszemlélet kialakítására egyaránt.

SZENTMIHÁLYI JÁTSZÓKERT ÓVODA

Személyi feltételeink kiválóan alkalmasak a gyermekek sokszínű neveléséhez, fejlesztéséhez, mely által óvodásaink képességei harmonikusan fejlődnek.

Különböző tevékenységek megszervezésével adunk minél több lehetőséget az élményekre épülő játékos formában történő sokirányú tapasztalatszerzésre, az egyéni differenciált képességfejlesztésre.

Hangsúlyt fektetünk a képességfejlesztés területén, a tanulási zavarok megelőzése érdekében, a prevencióra, a korrekcióra és a kimagasló képességű gyermekek tehetségfejlesztésére.

A Fejlesztő Team (belső és külső szakemberek együttműködésével) magas szinten látja el a különleges bánásmódot igénylő, gyermekek nevelését – fejlesztését. Kiemelt figyelemmel kezeljük a tanulási képességek és készségek kialakítása érdekében a részképesség-gyenge vagy magatartás-zavaros, pszichés problémákkal küzdő gyermekek nevelését, fejlesztését.

4. NEVELÉSÜNK ALAPELVEI

A gyermeki személyiséget elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi.

A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben óvodánk kiegészítő, szakmai segítő szerepet tölt be, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig.

A különleges bánásmódot igénylő, sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésénél is az általános célkitűzések megvalósítására törekszünk (együttműködés, alkalmazkodó készség, önállóságra törekvés). Feladataink meghatározásánál, a módszerek, eszközök megválasztásánál figyelembe vesszük a sérülés mértékét, milyenségét, szakemberek diagnózisát, javaslatait. A fenntartóval történő egyeztetés eredményeképpen tudjuk biztosítani a megfelelő személyi és tárgyi feltételeket. Elősegítjük, hogy a normál fejlődési ütemű és a sajátos nevelésű igényű gyermekek megismerjék és elfogadják egymást, valamint azt, hogy a különleges bánásmódot igénylő gyermekek normál óvodai közösségbe beilleszkedjenek.

A nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében támogatni kell a kisebbségi önazonosság megőrzését, ápolását erősítését, átörökítését, nyelvi nevelését a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

A nemzetiségi nevelés- *messzemenően építsen a gyermek érzelmi belső motivációjára, kapcsolódjon a gyermek spontán tevékenységéhez, az óvodai élet egészére terjedjen ki. Fontos a gyermek személyiségéhez igazodó, jó közérzetet biztosító módszerek alkalmazása.*

A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek óvodai nevelésében, biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelmét.

SZENTMIHÁLYI JÁTSZÓKERT ÓVODA

Az óvodai nevelés az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodik: a gyermeki szükséglet kielégítéséről, az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről, a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról, a gyermeki közösségben végezhető sokszínű- az életkornak és fejlettségnek megfelelő- tevékenységről, különös tekintettel a mással nem helyettesíthető játékra, e tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltségtartalmak közvetítéséről, emberi értékek közvetítéséről, a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről.

Az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásokat a gyermek személyiségéhez igazítjuk.

5. AZ ÓVODAI NEVELÉS CÉLJA

Célunk, a gyermekek egyéni és életkori sajátosságait szem előtt tartva, a családdal együttműködve sokféle tevékenység lehetőségének biztosításával egyéni képességeinek fejlődése, a gyermeki aktivitás, motiváltság, kíváncsiság ébren tartása és kielégítése, a kreativitás előtérbe helyezése.

A kompetencia érzés kialakításával, fenntartásával, a kialakult képességeik alapján az óvoda iskola közötti átmenet zökkenőmentes biztosításával, gyermekeink sikeresen meg tudják állni helyüket az iskolában

*A Baross utca 141. szám alatti székhely épületében működő kétnyelvű óvodai csoport **célja**, hogy:*

- az oda járó gyerekek beszédképességét mindkét nyelven fejlessze.
- a kisebbségi óvodai nevelésünk az óvodás korú gyermek életkori sajátosságainak és egyéni fejlettségének megfelelően a kisebbségi és a többségi kultúra megismerését és elsajátítását célozza.
- a német nemzetiség még élő szokásainak gyűjtése, megismerése, megismertetése, nyelvének, kultúrájának ápolása.

Feladatunk, egy nyitott és rugalmas rendszerben olyan tevékenységek, lehetőségek, személyi-tárgyi feltételek biztosítása, amelyek során figyelembe vesszük a gyermekek egyéni életútjában rejlő lehetőségeket. Egyéniségükre építve eltérő egyéni igényeket és szükségleteket figyelembe véve kínálunk olyan tapasztalatszerzési módokat, sokszínű tevékenységeket, amelyek során sokrétű ismeretekre tesznek szert. Mindezzel segítve a természeti és társadalmi környezet megismerését és az abban való eligazodást.

Kiemelt feladatunk az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése, ezen belül:

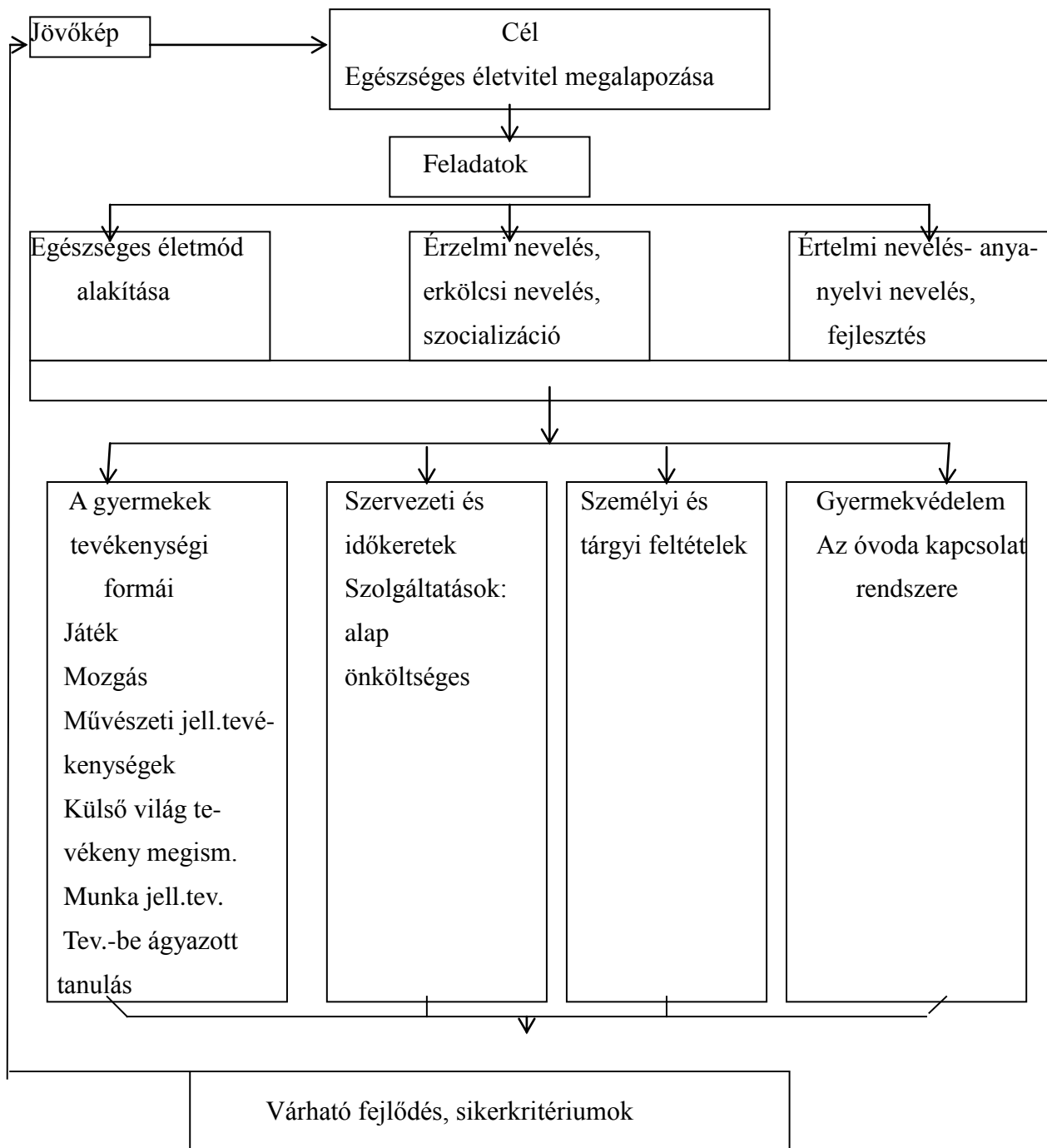
- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés biztosítása,
- az anyanyelvi, értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása.”

A fenntartó Esélyegyenlőség Programjának figyelembevételével további **kiemelt feladatunk**:

- ☞ az esélyegyenlőség biztosítása és érvényesítése
- ☞ a HHH és a HH gyerekek hátrányainak kompenzálása
- ☞ a szegregáció teljes kizárása
- ☞ a különleges bánásmódot igénylő, SNI-s gyermekek integrálása a Fejlesztő Team bevonásával.
- ☞ minőségi neveléshez való jog, egyenlő hozzáférés biztosítása
- ☞ diszkrimináció mentesség
- ☞ a Fejlesztő Team segítségével az óvodán belül ok szerinti egyéni differenciált fejlesztés kiszélesítése, a hátrányok csökkentése, integrációs tevékenység hatékonyságának biztosítása.
- ☞ Az óvoda pedagógiai tevékenységével, személyi és tárgyi környezetének biztosításával a gyermekek környezettudatos szemléletének, - magatartásának kialakítása,
- ☞ a különféle képességek differenciált fejlesztése, kulcskompetenciák erősítése,
- ☞ zökkenőmentes óvoda-iskola közötti átmenet biztosítása.

6. Óvodai nevelésünk rendszerét az alábbi ábra szemlélteti.

7. EGÉSZSÉGES ÉLETVITEL

„Ha rövid távon tervezel, ültess gabonát,
Közép távon ültess fát, hosszú távon taníts!”

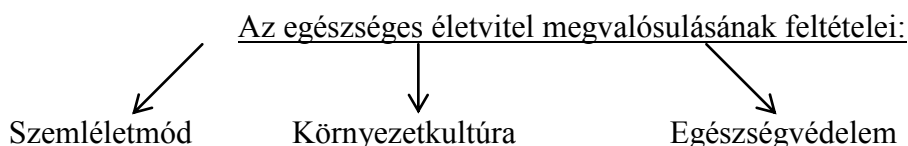
Kínai mondás

Az egészséges életvitel a teljes testi, pszichés és szociális jólét állapota, melyben az egyén rendelkezik olyan környezetkultúrával és holisztikus szemléletmóddal, amellyel képes az embert és a környezetet egyensúlyba állítani és a társadalom egészséges, aktív építő tagjává válni.

Az emberi szervezet és környezet kölcsönhatásban állnak egymással. Az egészséges életvitel kialakításának kezdete a korai gyermekkorra nyúlik vissza, melyben jelentős szerep jut a szülőknek és nevelőknek.

Az óvodás gyermek egészséges életmódra nevelését ma már nem lehet ösztönösen, esetlegesen végezni, hanem tudatosan be kell építeni mindennapjainkba, hiszen az életmódbeli változások napjaink egyik igen jelentős kérdésévé váltak.

Az egészséges életvitel kialakításához, szabályainak, normáinak megtartásához csak a személyiségen át vezethet az út. A mi szerepünk abban áll, hogy a behódolás jellegű mintakövetés helyett interiorizálódott, belátáson alapuló szokásokat alakítsunk ki.

Szemléletmód

Az egészséges élethez egészségre van szükség. Ezt elsősorban alapvető szükségleteinken keresztül óvjuk (tisztá víz, tiszta levegő, egészséges föld). Ezen értékek megbecsülése környezetbarát életmóddal valósítható meg. Gyermekünkben tudatosítjuk, hogy környezetünk jelenségei összefüggnek és elfogadjuk azt, hogy mi is a természet részei vagyunk.

Úgy gondoljuk, hogy az egészség megóvásához az egyes gyermek formálásán át vezet az út és az egészség védelme érdekében a helyes életmód megalapozásával tehetünk a legtöbbet. Tudatos, helyes magatartást kívánunk alakítani, a helyteleneket pedig leépíteni, korrigálni. A helyes, az egészséget szolgáló készségeket, jártasságokat alakítjuk.

Szemléletmódunkban az egészséges életvitel megvalósulását komplexen értelmezzük – ez annyit jelent, hogy nem csak az óvodában elsődleges gondozást véljük idetartozónak, hanem a környezet megismertetését, a környezetkultúrát és a környezetvédelmet.

Szemléletünkben a „*Gondolkozz globálisan, cselekedj lokálisan*” jelmondat érvényesül.

SZENTMIHÁLYI JÁTSZÓKERT ÓVODA

Testi egészség nem létezhet LELKI EGÉSZSÉG nélkül. Mai világunkban különösen fontosnak tartjuk, hogy az óvodában optimista, magabiztos és kitartó gyermekeket neveljünk, akik megoldandó feladatként kezelik a mindennapi kihívásokat, észreveszik az élet szépségeit, pozitív énképpel rendelkeznek.

Óvodánk csatlakozott a Jobb Veled a világ - Boldogságprogramhoz, mely a pozitív pszichológia kutatásainak eredményeire építve segít a gyermekek számára megtanulni, hogyan fejezhetik ki érzelmeiket, hogyan válhatnak nyitott, vidám, boldog emberekké.

Környezetkultúra

A környezetkultúrához is a szemléleten keresztül vezet az út. Igényesek vagyunk a minket körül vevő tárgyakra, azok minőségére, tisztaságára tehát a minket körül vevő miliőre. Törekszünk arra, hogy többször hasznosítható természetes anyagokkal dolgozzunk a nevelés minden területén. Óvjuk a természeti kincseket.

A csoportszobákban élősarkot alakítunk ki, ezáltal is közelebb kerülnek gyermekeink a természethez, így megismerik, megszeretik és védik azt.

Egészségvédelmünk

Preventív szemléletű, így az erre irányuló nevelést is már az óvodába lépés pillanatától elkezdjük.

A helyes életritmus kialakításával az egészséges életmód szokásainak és szemléletmódjának elsajátításával célunk az egészség megóvása, a betegség megelőzése, a szervezet pszichoszomatikus edzése, ellenállóvá tétele. Feltétele a helyes életritmus kialakításához szükséges alapvető ismeretek elsajátítása, a helyes magatartásforma kialakítása, tárgyi feltételek folyamatos biztosítása.

8. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

8.1. Egészséges életmód alakítása

Az óvodai nevelés keretei közül kiemelt jelentőséggel bír. Az óvodában az egészséges életvitel megalapozásával a testi-, fizikai és lelki egészség egyensúlyát teremtjük meg. Az egészséges életmód szemléletének kialakításával az egészség iránti igényt és annak fenntartásáért való tenni akarást alapozzuk meg egy életre. A gyermek egészséges fejlődése szempontjából meghatározó jelentősége van a helyesen kialakított életritmusnak, a napirendnek, a hetirendnek, a következetes és rugalmasan kezelt szokás- és szabályrendszernek; figyelembe véve a gyermekek eltérő fejlődési ritmusát, sajátosságait, egyéni igényeit, szükségleteit. Elengedhetetlen a tevékenységek elsajátításához szükséges hely, idő, eszközök biztosítása, amelyet türelemmel, egyéni odafigyeléssel tudunk segíteni. Az egészséges életmód alakítása során a gyermekek különböző képességei is fejlődnek.

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi fejlődésének elősegítése.

Ezen belül:

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése;
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;
- az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása;
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása;
- megfelelő szakemberek bevonásával, szülővel, óvodapedagógussal együttműködve - speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

Célunk a higiénikus, biztonságos, esztétikus, nyugalmat árasztó óvodai környezet kialakításával a gyermek egészséges testi, lelki fejlődése. Különös figyelemmel a különleges bánásmódot igénylő, SNI-s, a HH-s, a HHH-s gyermekek esetében.

Feladataink:

- ♦ Az óvónő és a gyermek közötti jó kapcsolat kiépítése.
- ♦ Az egészséges életmód tudatos beépítése a mindennapjainkba.
- ♦ Az egészséget szolgáló készségek, jártasságok fejlesztése, megerősítése.
- ♦ Az egészséges életmód megvalósításának komplex értelmezése.
- ♦ Rendszeres napirend, hetirend biztosítása, a nyugodt, kiegyensúlyozott élettempó kialakulása érdekében, figyelembe véve a gyermekek életkori és egyéni sajátosságait,
- ♦ A tisztaság és a rend iránti igény kialakítása
- ♦ biztonságos, esztétikus, higiénikus, nyugalmat árasztó környezet biztosítása az épületeken

SZENTMIHÁLYI JÁTSZÓKERT ÓVODA

- belül és az udvarokon egyaránt, mely lehetővé teszi a sokrétű, változatos tevékenységeket,
- ♦ a család és az óvoda gondozási szokásainak összehangolására törekvés. Az óvoda szokás-szabályrendszerét ismertesse a szülőkkel.
- ♦ az Alapító Okirat szerint meghatározott különleges bánásmódot igénylő, SNI-s, BTM-es gyermekek ellátása, gondozása, nevelése, fejlesztése érdekében, valamint a HH-s, a HHH-s gyermekek esetében a megfelelő szakemberek bevonásával gondoskodó, szeretetteljes segítségadás egyénre szabottan.
- ♦ a környezetvédelmi-, megóvási, a környezet fenntarthatóságához kapcsolódó szokások kialakítása.

Az egészséges életmód kialakítása kölcsönhatásban áll az értelmi képességek fejlődésével és ezzel kapcsolatban minden nevelési területtel.

Az óvoda egész napját átszövi, ugyanakkor a nevelés egyik sajátos aspektusát jelzi, ebben pedig sajátos nevelési területeket is jelöl.

Az egészséges életmód alakításának területei:

TÁPLÁLKOZÁS, TESTÁPOLÁS, TISZTÁLKODÁS, ÖLTÖZKÖDÉS, TESTEDZÉS, PIHENÉS

8.1.1. Táplálkozás

Feladataink:

- ✍ a normál óvodai étkezésen kívül az ételallergiás gyermekek étkezésével kapcsolatos előírások betartása
- ✍ A magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlen zsírtartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve a tejtermékek fogyasztásának ösztönzése,
- ✍ a gyermekek folyadék szükségletének folyamatos biztosítása,
- ✍ a kulturált étkezés alapvető szokásainak alakítása minden életkorban,
- ✍ a gyerekek egyéni igényének, egészségi állapotának, ízlésének, étvágyának figyelembevétele,
- ✍ tárgyi feltételek, eszközök, esztétikus környezet, megfelelő idő biztosítása,
- ✍ szükség szerinti segítségadás (pl. az evőeszközök használatánál),
- ✍ jó idő esetén lehetőséget teremtünk a szabadban történő reggeli vagy uzsonna elköltésére a megfelelő higiéniai szokások betartása mellett, ezzel is növelve a levegőn töltött idő hosszát,
- ✍ a folyamatos reggeli biztosítása a gyermekek igénye és szükséglete alapján (kivéve a kötelező testnevelés foglalkozás idején).

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- ✍ Önállóan, esztétikusan megterít.
- ✍ Az evőeszközöket helyesen használja, kulturáltan étkezik.
- ✍ Önállóan önt a kancsóból, szed a tálból.
- ✍ Önállóan, biztonsággal eldönti, hogy mennyi ételt fogyaszt, lehetőleg minden ételt megkóstol.

8.1.2. Testápolás

Feladataink:

- ✍ a gyermekek életkorát figyelembe véve a testápolással, tisztálkodással, fogmosással kapcsolatos teendők megismerésével, gyakoroltatásával a higiénikus szokások alakítása,
- ✍ a testápoláshoz szükséges eszközök, higiénikus környezet biztosítása,

SZENTMIHÁLYI JÁTSZÓKERT ÓVODA

- ☒ egyéni szükségleteinek megfelelő segítségnyújtás,
- ☒ fokozatos, folyamatos önállóságra szoktatás.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- ☒ A testápolási teendőket önállóan, egyéni szükséglet szerint végzi, helyesen használja a körömkéjét, fogkéjét, fésűt.
- ☒ Önállóan, helyesen használja a WC-t.
- ☒ A testápolás eszközeire vigyáz, tisztántartja, helyére teszi.
- ☒ Önállóan, szükség szerint használja a zsebkendőt.
- ☒ Kialakul az alapvető higiénia iránti igénye önmagával és a környezetével szemben.

8.1.3. Öltözködés

Feladataink:

- ☒ segítségnyújtás a – szülők által biztosított öltözékek – időjárásnak, hőmérsékletnek megfelelő viseléséhez,
- ☒ a gyermekek életkorának, fejlettségének megfelelő segítség nyújtás, szükség szerint,
- ☒ annak elősegítése, hogy fokozatosan önállóvá váljanak az öltözködés során (megfelelő sorrend kialakítása öltözködéskor; csatolás, cipzárak, fűzés-kötés, ruha összehajtása, helyre tétele),
- ☒ a szülők figyelmének felhívása arra, hogy a gyermekek a lehetőségekhez képest minél egészségesebb lábbelivel járjanak.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- ☒ Önállóan, megfelelő sorrendben öltözködik.
- ☒ Ruháját ki-begombolja, cipőjét befűzi, beköti.
- ☒ Ruháját összehajtva a helyére teszi, cipőjét a cipős polcra helyezi.
- ☒ A hőmérséklet-változást észreveszi, s ennek megfelelően öltözködik.
- ☒ Ügyel öltözete esztétikus elrendezésére.

8.1.4. Mindennapi edzés, levegőzés

Feladataink:

- ☒ a mozgás lehetőségének biztosítása a hét minden napján, a teremben és szabadban egyaránt, spontán vagy szervezett formában,
- ☒ a helyi adottságok tudatos kihasználása, (tornaterem, eszközök, udvari játéklehetőségek),
- ☒ minél több tevékenység biztosítása a szabad levegőn, (a napirend kialakításánál fontos szempont!),
- ☒ a gyermekek eltérő biológiai adottságainak figyelembevétele, (részletesen lásd a mozgás témakörének feldolgozásánál),
- ☒ a nyári napirend kialakításánál a nap káros hatásainak figyelembevétele,
- ☒ a szabad levegőn való tartózkodás minden nap (kivétel csak szélsőséges időjárás esetén).

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- ☒ Igényli a mozgást, a szabad levegőn való tartózkodást, játékot.

8.1.5. Pihenés

Feladataink:

- ☞ az aktív és passzív pihenés biztosítása,
- ☞ a gyermekek pihenéséhez, alvásához a zavaró körülmények kizárása,
- ☞ megfelelő hangulat teremtése, nyugodt légkör biztosítása,
- ☞ a gyermekek eltérő szükségleteinek, szokásainak figyelembevétele, (alvásigény, alvós játék, elalvás előtti mesék, énekek, hangulathoz illő igényes zenék)
- ☞ a minimális pihenési idő biztosítása (14 óráig kötelező!).

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- ☞ Képes a nyugodt pihenésre, alvásra, társait nem zavarja.

8.1.6. Balesetvédelem

Célunk az óvodai életben esetleg előforduló sérülések, balesetek, a fokozott balesetveszély megelőzése.

Feladataink:

- ☞ biztonságos, balesetmentes környezet biztosítása az épületeken belül és udvarokon egyaránt (bútorok, udvari játékok),
- ☞ a gyermekek testi épségének óvása, védelme,
- ☞ az esetleg előforduló balesetek során szakszerű intézkedés (orvos, jegyzőkönyv, szülő értesítése).

8.2. AZ ÉRZELMI, AZ ERKÖLCSI ÉS AZ ÉRTÉKORIENTÁLT KÖZÖSSÉGI NEVELÉS

„Az ember olyan lény, aki csak a másik kezéből, szeméből, öléből kaphat kenyeret, poharat, tudást, örömet – mindent.”
Ancsel Éva

Célunk:

Az érzelmi nevelés során a gyermek nyitottságára építve elősegítjük azt, hogy a gyermek tudjon rácsodálkozni a természet és az emberi környezet szépségére, a jóra, hogy tisztelje és becsülje meg szűkebb és tágabb környezetét, mely a szülőföldhöz való kötődés alapjául szolgál.

Nevelőmunkánk során a gyermeki magatartás helyes szokásainak kialakulásával a közösség szempontjából értékes személyes, erkölcsi és akarat tulajdonságok kialakítása az óvodapedagógus és az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése révén.

Érzelem gazdag, szeretetteljes, *egymás iránt elfogadó, az SNI-s, HH-s és HHH-s valamint a kiemelkedő képességű gyermekek iránt befogadó*, biztonságérzetet adó óvodai környezet megteremtése. Nevelőtestületünk gyermekközpontú attitűdjével – a közösségen belül, az óvoda és a csoport normái alapján – kibontakozási és önmegvalósítási lehetőséget nyújt a gyermekeknek.

A gyermek társra, és ha kell, természetes támaszra találjon az óvodapedagógusokban, a dajkáknak és az óvodában dolgozóknak.

Az érzelmi nevelés során a szocializáció, a társas kapcsolatok alakítása az esélyegyenlőség biztosításával történik. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel. Kiemelt célunk a különbözőségek elfogadására irányuló nevelés, a szokás- és normarendszer megalapozása, valamennyi gyermek érdekében.

A gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül.

Feladataink:

A közös élményekre épülő közös tevékenységek során a szocializáció szempontjából meghatározó hangsúlyt fektetünk:

- ☞ az erkölcsi tulajdonságok alakítására, pl. együttérzés, tisztelet, önzetlenség, figyelmesség, igazmondás, udvariasság, tapintat, megértés, segítőkészség,
- ☞ és az akarat tulajdonságok kibontakoztatására, pl. önállóság, önfegyelem, kitartás, feladattudat, szabálytudat.
- ☞ az optimális, pozitív környezet biztosítására.
- ☞ szűkebb és tágabb környezetünk megismerésének elősegítésére, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhöz való kötődés alapja.
- ☞ olyan pedagógiai környezet kialakítására, ahol a különbözőség megértése és elfogadása mindenkinek természetessé válik.
- ☞ *a kétnyelvű óvodai csoport a kisebbségi kultúrkincsből és az anyanemzet kultúrájából (irodalom, zene, népi játékok, ünnepek) tudatosan felépített tematika alapján egymással karöltve részesüljön.*

SZENTMIHÁLYI JÁTSZÓKERT ÓVODA

Az érzelmi nevelés eszközei:

- ☞ kitűzött céljaink elérésének alapvető feltétele az óvónő személyiségében rejlik. Ezeket a jellemző tulajdonságokat már az „óvodapedagóguskép”-ben jeleztük. Röviden fogalmazva az érett, hiteles személyiség fent említett magatartásformája teszi lehetővé azt, hogy gyermekeink személyiségének fejlesztése a kívánt irányba haladjon,
- ☞ tudatosan alkalmazzuk az óvónő modell szerepének érvényességét, így módon az óvodáskorú gyermek mintakövető magatartása hatékonyá teszi az erkölcs tanítását,
- ☞ a gazdag népi bölcsességgel rendelkező néphagyományok, szólás-közmondás kincse a mindennapjainkba bekerülve segít a magyar nép szokásain keresztül az erkölcsi érzelmekre hatni. A humor, - átszőve az óvodai életet – könnyedséget, felülemelkedést, elfogadást, megbocsátást, elnézést ad, esendőségünk mosolyogtató voltára világítva. A szorongó, aggódó, gátlásos gyermekeknek ez feszültségoldó ajándék.
- ☞ a Boldogságóra program élmény gazdag foglalkozásai, játékos feladatai segítségével szintén azt a törekvést támogatjuk, hogy gyermekeink képesek legyenek a közösségben, az élet minden területén elfogadó, pozitív önérvényesítésre képes, optimista emberként boldogulni.

A fejlesztés tartalma:

1. Beszoktatás/befogadás – elfogadás.
2. A gyermekek tevékenységének megszervezése.
3. A közösségi élet szokásai és a közösségi magatartás.

8.2.1. Befogadás/beszoktatás – elfogadás

A család a legelső és érzelmileg legjelentősebb közösség, amely bevezet a társas élet szokásrendszerébe; érzelmi és viselkedési modelleket vés be a legkorábbi életszakaszban. Később a család mellett szerepet vállal az óvoda is a gyermek nevelésében.

Már az óvodába kerülés előtt lehetővé tesszük, hogy a gyermekek ismerkedjenek az óvodai környezettel; később pedig, hogy a szülők részt vegyenek gyermekük beszoktatásában („anyás beszoktatás”). Az óvodába lépés pillanatától kb. 1-2 hetet biztosítunk a beszoktatásra a gyermekek szükséglete, illetve a közös megbeszélés alapján.

Előfordulhat azonban, hogy egy-egy gyermeknek több mint 2 hétre van szüksége a beszoktatáshoz. Ha az óvoda életét a szülő jelenléte nem zavarja, további jelenlététől sem zárkozunk el.

A gyermeknek a szülő jelenléte biztonságot ad, megkönnyíti az új környezet elfogadását, a szülő pedig betekintést nyerhet óvodánk életébe.

A szülőtől való elválás ellentétes érzelmeket vált ki a gyermekből, ezért ekkor az óvónő viselkedésformái közül hangsúlyozottabbá válik a türelem, a másakra irányuló figyelem, az empátia. Igazodik a gyermekek eltérő igényeihez. Gyengédséggel, nyugalmat sugárzó magatartással érzük el, hogy kialakul a gyermekek lelki egyensúlyát biztosító kedélyállapot (ölbeli játékok, metakommunikáció).

Fontos állomás a 3-4 éves gyermek életében a délutáni alvás: ezen a területen is a gyermek lelki éréséhez igazodó fokozatosságra van szükség a beszoktatás idején.

SZENTMIHÁLYI JÁTSZÓKERT ÓVODA

A gyermek és az óvónő közötti szeretetteljes érzelmi kapcsolat biztonságot jelent a gyermek számára, és lehetővé teszi, hogy a gyermek megbirkózzon az óvodába kerülés nehézségeivel, melyeket számára az új környezet és szülei hiánya jelent.

Feladataink:

- ✗ az óvodai jelentkezések során az óvoda Házi rendjének megismertetése,
- ✗ családlátogatás során a gyermekkel való ismerkedés, és környezetének megfigyelése,
- ✗ a szülőkkel való harmonikus kapcsolatok kialakítása,
- ✗ a kommunikáció olyan módjának gyakorlása, mely alapján a szülő tapintatunkat és segítőkészségünket érzékelve elfogadóvá és nyitottá válik az óvoda felé,
- ✗ a kisgyermeki gondolkodás elfogadásával, érzelmviláguk átélésével a különböző gyermeki megnyilvánulásokhoz való rugalmas hozzáállás megvalósítása. (a gyermekek eltérő igényeihez való alkalmazkodás),
- ✗ türelem, figyelem, gyengédség, nyugalom segítségével szeretetteljes érzelmi kapcsolat kialakítása,
- ✗ az óvónő belső lelki békéjének megteremtése önmagában – mellyel hozzájárul a gyermekek lelki egyensúlyának kialakulásához,
- ✗ fokozott figyelem fordítása a délután itt alvó gyermekek felé; (a gyermekek egyéni érdekeinek képviselése),
- ✗ a lelki érés ezen a területen (alvás) is alapvető fontosságú: ennek a ténynek a szülővel való megismertetése (a fokozatosság elvének betartatása a szülővel)
- ✗ *különös figyelemmel az eltérő fejlődési ütemű, SNI-s, a HH-s és HHH-s gyermekekre.*

8.2.2. A gyermekek tevékenységének megszervezése

A közösségi élet tartalma a tevékenységek rendszerében valósul meg, a közös élményekben, kapcsolatokban formálódik. Gondoskodunk arról, hogy bőven kínáljunk közös tapasztalatszerzési lehetőséget, játékokat, élményeket, melyek lehetővé teszik a gyermekek egymás közötti jó kapcsolatának kialakulását, barátságok kötődését. Megteremtjük a közös és egyéni foglalkozások, valamint a játék zavartalanságának feltételeit, *figyelembe véve az SNI-s, HH-s és HHH-s gyermekek helyzetéből adódó feladatokat, fejlődési szintjüket, egyéni igényeiket.* A csoport aktivitását, mozgalmasságát játék, beszélgetések stb., közben az ezekhez kapcsolódó kitörő örömet, jókedvet nem tekintjük fegyelmetlenségnek.

Feladataink: (felnőtt-gyermek, gyermek-gyermek kapcsolat)

- ✗ barátságos, *tevékenységre ösztönző, szeretetteljes, befogadó, elfogadó* légkör kialakítása,
- ✗ az ésszerű szabályok, szokások kialakítása (az adleri „bátorító nevelés” elvei mentén)
 - a jó értelemben vett tudatos passzivitás alkalmazása (akkor és olyan mértékig avatkozik be, amikor és amilyen mértékben szükség van rá)
 - egy adott szituációban nem avatkozik be, amíg nem lát tisztán az ügyben (figyel, vár, kérdez),
 - a konfliktuskezelés a háttér feltárásával és a békés megoldási minták adásával történik (hogy a lelki teher feloldódjon)
 - biztosítja a lehetőséget a gyermekek számára, hogy maguk találják meg a számukra jó megoldást

SZENTMIHÁLYI JÁTSZÓKERT ÓVODA

- ☞ folyamatosan éljünk a konfliktusokat feloldó beszélgetésekkel, mert ekkor van alkalmuk a gyermekeknek feldolgozni a történeteket, erősödik a felelősségérzetük társaik iránt, alakul önértékelésük,
- ☞ „Valójában az egyensúlyra való törekvés szükséges minden életkorban, minden helyzetben. Arra kell törekednünk, hogy a gyermek szükségleteit maximálisan kielégítsük, amennyiben ez az ő érdekeit, jólétét szolgálja, s ugyanakkor, ugyanebből a célból a késleltetést, a felesleges, nem célravezető kielégítés mellőzését is gyakoroljuk, gyakoroltassuk.”
(Dr. Kozéki Béla, A fegyelmezett személyiség kialakítása, Tankönyvkiadó, Bp. 1987. 64. old.)

8.2.3. A közösségi élet szokásai és a közösségi magatartás

A jó szabály nem csak korlát, tehát gátol, hanem kapaszkodó is egyben, egyszerre véd és biztonságot ad.

Az óvodáskorú gyermek jellemző sajátossága, hogy tevékenységét, viselkedését, gondolkodását érzelmei határozzák meg. Ebben a korban a gyermek már vágyik társakra, de viselkedési normái még nincsenek arányban társak utáni vágyával; ezeket a normákat a közösségben sajátítja el.

Igyekszünk elérni, hogy minden gyermek legyen képes beleélni magát a másik helyzetébe, s így belátásból, érzelmi elfogadásból – saját akaratának érvényesítése mellett – tanulja meg figyelembe venni mások törekvéseit is.

Az óvónó pozitív példaadásának eredményeként legyen természetes a különbözőségek és a gyermekek teljesítményében lévő különbségek elfogadása, különös tekintettel az SNI-s, HH-s és HHH-s gyermekekre.

Kialakítjuk azt az igényüket, hogy az egyéni teljesítményeket, a közösen végrehajtott feladatokat a közösség szempontjából is tudják mérlegelni.

Ezzel segítjük felelősségérzetük, kötelességtudatuk fejlődését.

A példaadó óvónői türelem, a differenciált követelés, a bizalom, az elismerés nemcsak az egyes gyermeket formálja, hanem az egész csoportot.

Az óvoda tudatosan szervezett, illetve spontán pedagógiai hatásai juttatják el a gyermeket a szocializáció egyre magasabb fokára.

- ☞ az „én”-től a „mi”- tudatának kialakulásáig;
- ☞ a puszta együttléttől az együvé tartozás érzéséig;
- ☞ végül az együttműködésig.

Programunk fontos feladata elérni, hogy a gyermek álljon érzelmi készenlétben a környezete által kínált esztétikai élmények befogadására, majd fokozatosan törekedjen emberi, tárgyi, természeti környezetében megteremteni a jót és a szépet.

Feladataink:

Példamutatással (mintaadás), dramatikus játékokkal, őszinte vélemény-nyilvánítással:

- ☞ segítse, ösztönözze a visszahúzódo, félénk gyermeket is érzéseinek, érzelmeinek őszinte kimutatására, megfogalmazására,
- ☞ segítsen abban, hogy a gyermek képes legyen egyensúlyt teremteni a saját és a közösség

SZENTMIHÁLYI JÁTSZÓKERT ÓVODA

igényei között, hogy saját vágyainak, törekvéseinek alárendelése a számára elfogadható mértékű legyen,

- ☒ támogassa a gyermeket abban, hogy a közös játékból való elutasítást udvarias formában a másik gyermek megsértése nélkül tegye meg,
- ☒ tanítsa meg a kommunikáció helyes formáit, hogy indulatát, haragját, ellentétes véleményét kifejezhesse a gyermek, de csúnya alpári szavak nélkül
- ☒ adjon segítséget minden gyereknek saját kompetenciájának kialakulásához, fejlesztéséhez.

A fejlődés jellemzői

Valójában az óvodába lépés pillanatától kezdve az emberi együttélés normáinak, a közösségi élet szabályainak megismerésére, megértésére és elfogadására készítjük a gyermekeket az érzelmi nevelés során. Miután még az azonos korú gyermekek között is jelentős fejlődésbeli különbségek vannak, így a kétségtelenül meglévő hagyományos korszakolás elvárási szintjeit is rugalmasan kell kezelnünk adott esetben.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- ☒ Ragaszkodik a csoporttársaihoz és a csoportban dolgozó felnőttekhez.
- ☒ Alkalmazza a csoportban kialakult szokásrendszert.
- ☒ A játékszereken megosztozik társaival.
- ☒ Segíti társait a tevékenységekben.
- ☒ Türelmesen meghallgatja a felnőtteket és társait.
- ☒ Az udvariassági formákat alkalmazva kommunikál.
- ☒ Konfliktushelyzetben társaival egyezkedik.
- ☒ A tevékenységek során együttműködik társaival és a felnőttekkel.
- ☒ Szükség esetén a közösség érdekeit tartja szem előtt, saját érdekei előtt.
- ☒ Az elkezdett tevékenységet, feladatot befejezi.

8.3. Értelmi nevelés, fejlesztés

Az anyanyelvi-, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

8.3.1. Anyanyelvi nevelés

„Anyanyelvünk sokrétű, árnyalt jelrendszer, melyet a gyerekek sokféle tevékenység közben, a felnőttekhez és társaikhoz való viszonyának fejlődése során sajátítanak el. Az anyanyelvi – kommunikációs nevelés így tehát átfogja az óvodai nevelőmunka minden területét, közvetítőként van jelen a nevelési feladatok megvalósulásának minden mozzanatában.”

(ONP 1989.)

Az anyanyelvi nevelés valamennyi területen és tevékenységi formában kiemelt feladatként jelentkezik.

A szocializáció folyamatában a beszéd, a kommunikáció a gyermek környezetével való érintkezésének, önkifejezésének legfőbb eszköze. A nyelvi fejlettség a megismerési folyamatok és a gondolkodás fejlődésének alapja. A beszéd által erősödik a gyermek biztonságérzete, növekszik tájékozottsága, gazdagodnak ismeretei. Az anyanyelvi-kommunikációs nevelés az óvodai nevelés

SZENTMIHÁLYI JÁTSZÓKERT ÓVODA

egészét átszövi. Az óvodai élet tevékenységformái mind lehetőséget biztosítanak az anyanyelvi képességek fejlesztésére.

Az utánzásnak az anyanyelvtanulásban, a beszédfejlődésben fontos szerepe van. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció szempontjából meghatározó a helyes minta- és szabályközvetítés, illetve az óvodai nevelőközösség hatása. Az óvodapedagógus beszéde modellértékű, mintát nyújt a gyermek számára a tiszta artikulációra, a helyes hanglejtésre és mondat szerkesztésre, változatos szókinccs alkalmazására, az érzelmek metakommunikatív kifejezésére! Az anyanyelvi nevelés során a gyermek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartására, fokozására, a gyermek meghallgatására, egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára és a gyermeki kérdések megválaszolására fordítjuk a hangsúlyt.

Az anyanyelvi nevelés áthatja a teljes óvodai nevelést, ezért kiemelt jelentőséggel bír. Mint a nevelés egyik legfontosabb eszköze, valamennyi tevékenységi formában nagy hangsúlyt kap,

A Szentmihályi Játzókert Óvoda Baross utcai épületének egy csoportjában a helyes, szép német nyelvű beszéddel, követésre alkalmas mintát adunk a gyermekeknek. Kialakítjuk a kétnyelvű csoportban a nyelvi érintkezés alapvető formáit: német-magyar (Eine Sprache – Eine Person)

A nyelvi játékok segítik a kisebbségi nyelv megismerését, elsajátítást.

Célunk:

- ✗ hogy anyanyelvi – kommunikációs nevelésünk eredményeként a gyermekek szívesen és oldottan beszéljenek egymással és a felnőttekkel, ugyanakkor a csoportos beszélgetésekben alakuljon ki a beszédfigyeljük;
- ✗ továbbá alakuljon ki az adott életkorra jellemző nyelvi fejlettség és az alap kultúrtechnikák (írás, olvasás, számolás) elsajátításához szükséges anyanyelvi bázis,
- ✗ az anyanyelv fejlesztésével a kommunikációs készség különböző formáinak alakulása,
- ✗ a különleges bánásmódot igénylő gyermekek egyénre szabott, korrekciós fejlesztése, felzárkóztatásuk
- a HH-s és a HHH-s gyermekek szükség szerinti anyanyelvi fejlesztése.
- *a kétnyelvű óvodai csoportban a cél a nyelv megszerettetése, beszédbátorságra motiválás, az óvónő tiszta, szép, beszéde, mely minta a gyermek számára. Törekedni kell az egyszerű tőmondatok, mondatmodellek alkalmazására.*

Feladataink:

- ✗ az anyanyelv megismertetése, megbecsülésére, szeretetére nevelés, közben a gyermek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartása, fokozása,
- ✗ az oldott csoportlétkör kialakítása, biztonságot nyújtó, elfogadó, derűs közeg megteremtésével,
- ✗ a beszédkapcsolatok kialakulásának, a beszédkedv erősödésének elősegítése, a gyermekek közötti kommunikáció és kapcsolatteremtés ösztönzése személyes példával, beszédhelyzetek teremtésével, beszélgetések kezdeményezésével, változatos kérdések feltevésével,
- ✗ helyes beszédminta nyújtása a tiszta, választékos, metakommunikációs eszközökkel kísért óvónői beszéddel,
- ✗ a különböző élethelyzeteknek, szerepeknek, megfelelő viselkedési szokások, beszédfordulatok, udvariassági beszédformák kialakulásának elősegítése a játékban és a közös tevékenységekben,

SZENTMIHÁLYI JÁTSZÓKERT ÓVODA

- ✗ helyes beszédartikuláció kialakítása, a beszédhibák megelőzése a légző gyakorlatok, hangutánzó és a beszédszerveket ügyesítő játékok, és a magyar nyelv beszédhangjainak játékos gyakorlása által,
- ✗ a gyermekek aktív és passzív szókincsének bővítése; új szavak, kifejezések megismertetése a különböző tevékenységek közben, szókincsfejlesztő anyanyelvi játékok kezdeményezése,
- ✗ a mondatalkotás és a kifejezőkészség fejlesztése egyéni és csoportos beszélgetésekben, mesélés, bábozás, dramatizálás során, szerep-, és szituációs játékokban,
- ✗ a beszédhangok felismerésének és megkülönböztetésének játékos gyakorlása által a beszédészlelés fejlesztése,
- ✗ anyanyelvi játékokkal, vers, mondóka, drámajáték, mese, történet felidézésével a verbális emlékezet és a szerialitás (sorrendiség) fejlesztése,
- ✗ az érzelmet jelző arckifejezések, gesztusok, testtartások, a metakommunikatív eszközök használatának elsajátíttatása,
- ✗ a beszédészlelés, a szókincs, az összefüggő beszéd, a verbális emlékezet, a metakommunikáció fejlesztése által a beszédmegértés megalapozása,
- ✗ a gyermek nyelvi fejlődésének folyamatos megfigyelése,
- ✗ beszédhibás és beszédképességükben fejletlen gyermekek differenciált fejlesztése logopédus bevonásával.
- ✗ *Az SNI-s gyermekek beszédállapot szintjének megismerése, szükség szerint fejlesztési terv készítésével egyéni, differenciált fejlesztés megvalósítása.*
- *A HH-s és a HHH-s gyermekek hátrányainak szükség szerinti kompenzálása az anyanyelvi nevelés és kommunikáció során.*
- *A kétnyelvű óvodai csoportban párhuzamosan fejlesztjük a kisebbségi és az anyanyelvet. Az óvoda törekszik arra, hogy a szülőket is bevonja a fejlesztésbe. A két nyelv fejlődése közötti különbségeket, megrekedést, visszaesést az óvodapedagógus megbeszéli a szülőkkel.*

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- ✗ A gyermek beszédének tagoltsága, hangsúlya, hanglejtése megfelel anyanyelvünk követelményeinek.
- ✗ Minden magán-, és mássalhangzót tisztán ejt.
- ✗ Képes a beszédhangok felismerésére és megkülönböztetésére.
- ✗ Olyan szókinccsel rendelkezik, amely lehetővé teszi számára gondolatainak érthető kifejezését.
- ✗ Folyamatosan, összefüggő mondatokkal fejezi ki magát.
- ✗ Beszédében helyesen alkalmazza a nyelvtani szabályokat.
- ✗ Megérti az elhangzó beszéd jelentéstartalmát.
- ✗ Kulturált beszédszokásokkal rendelkezik (normál hangerővel beszél, nem használ durva kifejezéseket).
- ✗ Alkalmazza az udvariassági beszédfordulatokat (kérem, köszönöm).
- ✗ Beszéde közben használja a metakommunikáció eszközeit.

8.3.2. Értelmi nevelés, fejlesztés

Programunk középpontjában a játék és mozgás áll, ezért elsősorban e két területen keresztül fektetünk nagy hangsúlyt az értelmi nevelésre, amely valamennyi nevelési területen valamint tevékenységi formában (kísérletezés, gyűjtőmunka) komplex módon is megjelenik.

Lehetőséget teremtünk a gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek bővítésére, valamint az értelmi képességek és a kreativitás fejlesztésére.

A gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára, életkori sajátosságaira, tapasztalataira, élményeire, ismereteire építve kínálunk olyan változatos tevékenységeket, melyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat, új ismereteket szerezhet az őt körülvevő világról, mely által értelmi képességeik pozitív irányba fejlődnek.

Az értelmi fejlesztést összefoglalva, fontos figyelembe vennünk, hogy:

- ❖ Az óvodás nem tud és nem is akar tanulni, csak spontán érdeklődése, érzelmei határozzák meg tevékenységeit. Kíváncsisága nagyfokú, hatalmas készlettel van az ismeretlen megismerésére, mozgásigénye nagy.
- ❖ Fejlesztése csak tevékenységekben biztosítható.
- ❖ Ismereteit spontán szerzi meg a legkülönbözőbb tevékenységek során.

Célunk az alapvető kultúrtechnikák elsajátításához szükséges különböző képességek alakítása, fejlesztése:

- ☞ egyre pontosabb, valóság-hű érzékelés, észlelés;
- ☞ a figyelem összpontosítására való képesség;
- ☞ a valósághoz közelítő képzeleti működés;
- ☞ emlékezet;
- ☞ kreatív problémamegoldó gondolkodás;
- ☞ a beszéd fejlődésével párhuzamosan kialakuló elemi, fogalmi gondolkodás.
- ☞ az SNI-s, a HH-s, a HHH-s gyermekek hátrányából adódó, értelmi képességek területén megmutatókozó különbségek csökkentése, megszüntetése, az esélyegyenlőség biztosítása
- ☞ az anyanyelv fejlődésével az értelmi képességek pozitív irányba fejlődnek.

Feladataink:

A gyermekek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása és az értelmi képességek (érezékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, gondolkodás – alkotóképesség) fejlesztése.

- ☞ az értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása,
- ☞ a gyermekek egyéni képességének, tehetségének, fejlődési ütemének, szociokulturális háttérének megismerése, a nevelő-fejlesztő munka során,
- ☞ a gyermek fejlődéséhez szükséges differenciált tevékenykedés feltételrendszerének tudatos és tervszerű biztosítása, (lehetőség, hely, idő, eszköz),
- ☞ differenciált egyéni bánásmód tudatos alkalmazása, különös tekintettel az SNI-s gyermekek Szakértői Bizottság által kiadott szakértői véleményében foglaltakra. A XVI. kerületi Szakszolgálat által kiadott szakvélemény alapján a gyermekek egyéni fejlesztése.
- ☞ segítségadás a gyermek hátrányos helyzetéből fakadó felzárkóztatásában, valamint tehetségének kibontakoztatásában,

SZENTMIHÁLYI JÁTSZÓKERT ÓVODA

- ✗ prevenciók céljával, játékos formában történő egyéni és differenciált képességfejlesztésre törekvés,
- ✗ olyan változatos tevékenységek tervezése és szervezése a mindennapok során, mely épít a gyermeki spontaneitásra, kíváncsiságra, érdeklődésre, a természetben történő felfedező megismerésre, kísérletezésre, az élethelyzetekhez fűződő tapasztalatszerzési lehetőségekre,
- ✗ a játékosság, az élményt adó, oldott légkörben való cselekvés, vizsgálódás biztosítása,
- ✗ a kötött és kötetlen foglalkoztatási forma közötti ésszerű arány kialakítása és a komplexitásban rejlő lehetőségek kiaknázása,
- ✗ a szülők folyamatos tájékoztatása a gyermek értelmi fejlődéséről, további teendőkről, az otthoni fejlesztés lehetőségeiről,
- ✗ problémák esetén – a szülők beleegyezésével – szakember segítségének kérése, (fejlesztő pedagógus, logopédus, pszichológus, egyéb szakember)
- ✗ a szülők figyelmének felhívása a gyermek kiemelkedő képességére, további teendőkre,
- ✗ az anyanyelv fejlesztésével a különböző értelmi, emocionális képességek, akarat tulajdonságok fejlesztése.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- ✗ Az egyszerűbb feladatokat megérti.
- ✗ Ha a helyzet megkívánja, kivárja, míg rákerül a sor.
- ✗ Érdeklődik környezete tárgyai, jelenségei és ezek összefüggései iránt.
- ✗ Feladata végrehajtásában kitartó.
- ✗ Szándékos figyelemre képes, annak időtartama életkorának megfelelő.
- ✗ Munkatempója, feladattartása életkorának megfelelő.
- ✗ .Képes a már elsajátított ismeretek szándékos felidézésére.
- ✗ Képes a logikus, problémamegoldó gondolkodásra.
- ✗ Képes tapasztalatait szóbeli kifejezésére.

9. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

„...és a játék út a gyermek számára annak a világnak a megismeréséhez, amelyben élni fognak, amelyet megváltoztatni hivatottak.”
M. Gorkij

9.1. Játék

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A játék – szabad-képzettársításokat követő szabad játékfolyamat – a kisgyermek elemi pszichikus szüksége, melynek mindennap visszatérő módon, hosszantartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie. A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó tagolatlan bennfenteseit játékában tagolja. Így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó, a pszichikumot, a mozgást, az egész személyiséget fejlesztő, élményt adó tevékenységgé.

A gyermek számára a játék a világ megismerésének alapvető forrása, a kommunikáció mellett az önkifejezés egyik formája. Az érzelmi és az értelmi képességének alakulása szempontjából a játék által történő kommunikáció meghatározó jelleggel bír.

A kisgyermek első valódi játszótársa a családban, az óvodában is a felnőtt – a szülő és az óvodapedagógus. Utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd amikor a szabad játék folyamat már kialakult, bevonható társ marad, illetve segítőtve, kezdeményezővé lesz, ha a játékfolyamat elakad. Az óvodapedagógus jelenléte teszi lehetővé a gyerekek közötti játékkapcsolatok kialakulását is.

Az óvodapedagógus a különféle játéklehetőségek bővítésével teszi lehetővé a gyermekek játékának tartalmi fejlődését. Ebben segít a játék projektekben, (kompetenciás csoportokban) tevékenységekben történő tervezése, szervezése.

A játék feltételei

A játékhoz megfelelő helyre és egyszerű, alakítható, a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagokra, játékeszközökre van szükség. Az óvoda és az óvodapedagógus feladata, hogy megfelelő csoportlétkört, helyet, időt, eszközöket és élményszerzési lehetőségeket biztosítson a különböző játékformákhoz, a mozgásos játékokhoz, a gyakorló játékokhoz, a szerepjátékokhoz, az építő, konstruáló játékokhoz, barkácsoláshoz, a szabályjátékhoz, dramatikus játékhoz és a bábozáshoz.

A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az indirekt irányítás felelősségét. **Az óvodában fontos a szabad játék túlsúlyának érvényesülése.**

A játék kiemelt jelentőségének az óvoda napirendjében, időbeosztásában, a játékos tevékenységszervezésben is meg kell mutatkoznia.

A játék a gyermek olyan értelmes, önkéntes és szabadon választott, önállóan kezdeményezett, konkrét gyakorlati tevékenysége, amelyben a személyiségnek a környezethez való viszonya, sajátos formában tükröződik.

A játéktevékenységek formái eltérőek az egyes életkorokban.

A konstruáló, építőjátékok végigkísérik az óvodáskort, de minden életkorban, más-más arányban és színvonalon. A kisgyermek ismerkedik, próbálkozik, kísérletezget a maga fejlettségi szintjén. A jó, rossz, sikeres, sikertelen cselekvések aztán elraktározódnak, nyomot hagynak.

SZENTMIHÁLYI JÁTSZÓKERT ÓVODA

A szerepjátékban a problémát a gyermekek vetik fel és keresik a megoldást, és az ahhoz szükséges eszközöket. Lényegében többféle játék egyesül és a gondolkodást fejlesztő hatás is intenzívebben érvényesül. A szerepjáték az óvodáskor legjellemzőbb játéka, mely 4 éves kor körül jelenik meg. Ezek a játékok nem egyszerre jönnek létre, fokozatosan alakulnak ki.

Először megtörténik a

- ◆ cselekvések tárgytól való elválasztása
- ◆ a tárgyakat másra használja fel, mint amire valójában való, szimbolizál
- ◆ saját cselekvései kialakulnak, elválasztja a felnőttől, önállósodik ezáltal
- ◆ összehasonlítja saját cselekvését a felnőttével
- ◆ a felnőtt tevékenységek reprodukálása következik be

A szerepjátéknál azonban nagyon fontos a minta, az, hogy a felnőtt mintává váljon, és itt az óvónő is nagy szerepet játszik. A "kísérletezések", sütések, főzések, tartósítás közben szerzett tapasztalataikat beépítik szerepjátékaikba.

A bábozás és a dramatikus játékok feltételeinek megteremtésével lehetőséget biztosítunk az élmények felidézésére, illetve az élmények által történő önkifejezésre.

Nagyon előtérbe kerül az indirekt irányítás felelőssége, a szabad játék túlsúlyának érvényesülése.

Célunk a gyermeki tulajdonságokat alapul véve a játék sokrétű fejlesztő hatása révén tudatosan alakítani a gyermekek különböző képességeit, hozzásegítve a „világ megismeréséhez”, egész személyiségének harmonikus kibontakozásához. Az SNI-s, a HH-s és a HHH-s gyermekek is szívesen bekapcsolódnak a közös játékba.

Minél ingergazdagabb környezet megteremtése, melyben nagyon sok ismeretet szerezhetnek.

A nagycsoportosoknál a szerepjáték további fejlődését mutatja, hogy a szerepből következő szabályok betartása már fontos, és vitatkoznak is rajta, megjelenik a szabálytudat.

A szabályjátékok azért nagyon fontosak, mert személyiségformáló értékük van, növelik az akaratot, önfegyelmet és a társas kapcsolatok kialakulását is elősegítik.

A páros- szerepcserés játékok jelentősége abban van, hogy az együttes tevékenység mindkét résztvevőt formálja, igazodást, egyeztetést követel.

A játék során tehát a verbális, motoros, szociális tanulás biztosítottá válik. Fejlődnek a gyermekek képességei, készségei, érzelmi-, akarat tulajdonságai, fejlődik önállóságuk, feladattudatuk. Játékon belül egyaránt megvalósíthatók egyéni, páros és mikro csoportos formában a fejlesztési feladatok.

A kétnyelvű óvodai csoportban olyan játékos helyzetek megteremtésére törekszünk, melyeknek segítségével a gyermekek megismerkednek a kisebbség nyelvével, szokásaival.

Feladataink:

- ✂ a játékhoz szükséges biztonságos feltételek biztosítása (idő, hely, légkör, játékszerek, tapasztalatszerzési lehetőségek),
- ✂ a 3-6-7 éves korban megjelenő játékfajták, s azok tartalmának, minőségének gazdagítása, fokozása a gyermekek egyéni sajátosságainak, igényének figyelembevételével,
- ✂ a gyermekek beszédkészségének fejlesztése a játékszituációkban, - anyanyelvi nevelés, kommunikáció fejlesztése,
- ✂ a játék sokoldalú fejlesztő hatásának tudatos alakítása a gyakorló-, szerep-, szabály-, építő-konstruáló-, dramatikus játékok és a bábozás során,

SZENTMIHÁLYI JÁTSZÓKERT ÓVODA

- ☞ az óvónő, ha a szabad játék úgy kívánja a háttérbe húzódó, passzív jelenlétével adjon biztonságot a gyermekeknek, ha pedig szükséges, közbelépésével hártsa el a játékot veszélyeztető helyzeteket,
- ☞ az óvónő a csoportban csak annyi szabályt vezessen be, ami segíti a nyugodt, rugalmas, oldott légkör fenntartását, az alkotó cselekvést, a sokféle manipulációt és az elképzelések valóra válását, esélyt teremtve valamennyi gyermek számára, különös tekintettel az SNI-s, HH-s, HHH-s gyermekekre.
- ☞ az óvónő tegye lehetővé, hogy a családban, az óvodában, a tágabb természeti és társadalmi környezetben szerzett tapasztalatokat a gyermekek újra és újra a játékban is átélhessék,
- ☞ adjon segítségét a szülőknek a gyermek életkorának és fejlettségének megfelelő játékfajták és eszközök kiválasztásához.

9.1.1. Feltételek biztosítása

Hogy a játékban rejlő fejlesztési lehetőségeket a pedagógia szolgálatába állíthassuk, pontos és körültekintő tervező – szervezőmunkát végzünk. A megfelelő légkör, hely, eszköz és idő biztosítása ugyanolyan fontos feladatunk, mint a tapasztalatszerzés, élménynyújtás, mely kellő alapot ad a gyermeknek, hogy szabad döntés után kezdjen a játéktevékenységbe.

Ahhoz, hogy nyugodt, kiegyensúlyozott, derűs légkört teremtsünk, mindig szem előtt tartjuk a gyermeki önállóságot fejlesztő, a játékban való elmélyülést segítő óvónői magatartást. Többféle játéktevékenység biztosításával, az együttjátás igényének a növelésével, a játszótársak megválasztásával, a játékedv fokozásával biztosítjuk, hogy az óvodába érkezésétől hazamenetelig tartalmasan töltsék el a napot.

Soha nem feledjük, hogy a derűs, nyugodt légkör szerepe milyen nagy a konfliktushelyzetek megelőzésében, csökkentésében, illetve megszüntetésében.

A csoportban adódó konfliktusok egy része a megfelelő hely biztosításával is kiküszöbölhető, gondos odafigyelést kíván a játéktevékenységek kellő elszeparálása. Figyelembe vesszük az állandó, és ideiglenes tevékenységeket, melyet úgy helyezünk el, hogy sem egymást, sem az esetleges mozgásos játékokat ne zavarja.

Az óvodánk adottságai révén a teremben és a szabadban egyaránt a gyermekeknek sokféle lehetőségük nyílik az énekes és különféle ügyességi játékok szabadon történő kezdeményezésére is. Mindez jó alkalmat teremt az egymás közötti párbeszédre, az egyes játékokhoz kapcsolódó szövegek felidézésére, mely által fejlődik kommunikációs készségük, értelmi képességeik egyaránt.

Meghatározó jelleggel bír érzelmi életükre, az egymás közötti kapcsolatukra, a közösségi szokások alakulására, a szabályok alkalmazására, betartására, illetve a szabálytudat kialakulására.

Mindenkor szem előtt tartjuk az életkori sajátosságokból és egyéni különbségekből adódó igényeket is: figyelmet szentelünk a 3-4 éves éveseknél az egymás mellett, vagy egyedül játszásra, búvó- sarkok, kuckók kialakítására éppúgy, mint az 5-7 éveseknél a nyugalmas, elmélyült játékra alkalmas hely biztosítására.

A kétnyelvű csoportban biztosítjuk a németes és magyaros óvónő jelenlétével a kétnyelvű tevékenység szervezését.

SZENTMIHÁLYI JÁTSZÓKERT ÓVODA

A játékeszközök kiválasztásánál többféle szempont dominál. Fontos, hogy ismerjük az életkori sajátosságokra jellemző játékfajtákat, témákat, a nemek szerinti preferenciákat, a pedagógiai-pszichológiai fejlesztő hatásokat és megragadjunk minden lehetőséget, hogy a gyermek ízlését, esztétikai érzékét ezek segítségével is fejlesszük.

A kétnyelvű csoportban a játékeszközök beszerzésénél, biztosításánál törekszünk a népcsoportra jellemző eszközök, tárgyak gyűjtésére, felhasználására a játékban, melyek segítik a nyelvi fejlesztést, valamint a szokások megismerését, átadását (családi tevékenységek, építő elemek és kiegészítők, a tárgyak színessége, dominó-és lottókártyák, textilek, fonott, fa tárolók stb). Előtérbe helyezzük a természetes anyagokat.

9.1.2. A játékfajták és fejlődésük

Az óvodáskort megelőző fejlődési szakaszban a gyerekek a tárgyi cselekvések egész sorát sajátítják el és gyakorolják. A sokszori próbálkozás közben megtanulják a játékszerek használatát, megismerik sajátosságaikat. A korábban kialakult játékfajták továbbra is részei maradnak a különböző, egymást követő, egyre fejlettebb játékoknak. A megfelelő feltételek és irányítás segítik, hogy az egyes játékfajták a különböző életkorokban megjelenjenek, és továbbfejlődjenek.

9.1.3. Játékfajták:

1. A gyakorló játék
2. Szimbolikus
3. Barkácsolás
4. Építő, konstruáló játék
5. Szabályjáték
6. Dramatizálás, bábozás

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- ✗ A gyermekek képesek kitartóan egyazon játékban együttesen részt venni.
- ✗ Képesek szerepvállalásra és a szerepek elosztására.
- ✗ Játékukban megjelenik a szerepjáték, melyhez a gyermekek önállóan kialakítják a teret, és eszközöket biztosítanak.
- ✗ Bonyolult építményeket képesek létrehozni. Megnevezik, tovább fejlesztik.
- ✗ Élvezik a szabályjátékokat és képesek a normák betartására.
- ✗ Képesek megérteni és elfogadni játszótársaik elgondolásait.
- ✗ Igényük van a fejlesztő, egyre tartalmasabb játékokban való részvételre
- ✗ Szívesen nézegetik, lapozgatják a könyveket, azokra vigyáznak.
- ✗ Szívesen játszanak a szabadban, a játékeszközöket rendeltetésszerűen használják.
- ✗ Igénylik a csoportszobában, a tornateremben és az udvaron is a szervezett mozgásos játékokat.

9.2. Művészeti jellegű tevékenységek

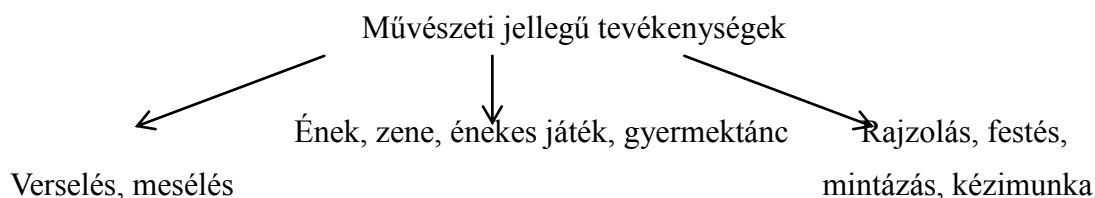
„Szentnek kell tartanunk a gyermek érintetlen lelkét,

Amit abba ültetünk, minden próbát kiálljon...

S ha jó magot ültetünk bele, egész életében virágzik.”

Kodály Zoltán

Művészeti jellegű tevékenységek alatt értjük az irodalmi, zenei és vizuális nevelési területet. Feladatunknak tekintjük, hogy az érzelmi nevelés fontos eszközeként a polarizált érzelmeket megalapozzuk, továbbá az empátiát és az önkifejezést – *a kisebbséghez kötődést, az értékek megismertetését, tiszteletét* - erősítsük a mese, a vers, a zene és az ábrázolás segítségével. Olyan esztétikai élményeket nyújtunk gyermekeinknek, amellyel fogékonyságukat formálni tudjuk. A művészeti nevelés tartalmával népi hagyományokat adunk át gyermekeinknek. Alkotási vágyuk felkeltésére, az esztétikum létrehozására próbáljuk őket ösztönözni különféle tevékenységekkel. A komplexitásra törekszünk, így egy témát más és más nevelési területről is megközelítünk. E területek szoros kapcsolatban állnak az egészséges életvitellel egészségneveléssel, hiszen a zene nyelvén ismerkednek környezetükkel, mese és vers segítségével élményeket, ismereteket szereznek a körülöttük lévő világról és vizualitással próbálják meg kifejezni azt.

9.2.1. Verselés, mesélés

Az irodalmi nevelés a legszorosabban összefonódik az anyanyelvi neveléssel, a zenével, az énekekkel, a mozgásos játékokkal.

Az óvodás gyermek életkorának megfelelő irodalmi műfajok a vers és a mese, valamint a játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdolóok. Az anyanyelvi nevelés egyaránt fontos eszköze a gyermek érzelmi, értelmi, etikai és erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének.

A verselés, mesélés élményt jelent, örömet okoz a gyermek számára. A gyermek kettős tudattal éli meg a mese élményeit: a belső képalkotásának kifejeződése segíti és megalapozza a műalkotások befogadását, megszerettetését. A mese-, versmondás során a gyermek érzelmi, akarati tulajdonságait, képességeit, erkölcsi szokásait, világképét fejlesztjük. Irodalmi közege a nyelv, ezért az anyanyelvi nevelés szempontjából különös jelentőséggel bír. Ezért fontos, hogy a gyermekek tiszta és értékes verseket és meséket halljanak a népköltészet alkotásaiból, jeles írók, költők műveiből. Az óvodában a 3–7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi – népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi –, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.”

SZENTMIHÁLYI JÁTSZÓKERT ÓVODA

Célunk:

- az óvodáskorú gyermekek beszédkulturájának válogatott irodalmi értékű mondókákkal, versekkel történő igényes megalapozása.
- a beszéd fejlesztése, ami nemcsak a fejlődés egyik legfontosabb tényezője, hanem az egész személyiség fejlődésének a kulcsa. Ezáltal szókincsük, aktív szókészletük és megértő képességük intenzíven fejlődik.
- a gyermeki érdeklődés és vele a kérdező kedv ébren tartása.
- a rohanó világunkban az irodalmi nevelés a gyermek számára a „csend szigete” is legyen, hiszen a mese, vers oldja a gyermekekben lévő szorongást, gátlást, de egyúttal szórakoztatja, pihenteti, és táplálja képzeletét.
- a könyv szeretetére nevelés.
- a népi, klasszikus, kortárs irodalmi értékek megismertetése.

Feladataink:

- ✂ a gyermekek nyelvi képességeinek megalapozása, fejlesztése az irodalom eszközeivel,
- ✂ az irodalmi anyag tudatos, igényes, idő- és alkalmyszerű összeállítása, megismertetése, amely nagyrészt magyar népmeséket, népi népmeséket, népi hagyományokat felelevenítő mondókákat, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemeit, meséit, mondákat, rigmusokat, közmondásokat, klasszikus és kortárs irodalmi műveket tartalmaz,
- ✂ a gyermekekre figyelő, szeretetteljes, hangulat megteremtése, melyben érvényesül az együttjátszás öröme, esetlegesen a bábozás és dramatizálás eszközeivel.
- ✂ a 3-6-7 éves korban kedvelt, életkori sajátosságaihoz igazodó hagyományos formák (mondókázás, verselés, mesélés, dramatizálás, bábozás) lehetőségének folyamatos és fokozatos biztosítása, a komplexitásra törekvés,
- ✂ az évszakoknak megfelelő, a környezet megismeréséhez, illetve tevékenységekhez csoportosítható irodalmi formák, illetve témák alkalmazása, a humoros mondák, csúfolók, versek, mesék lehetőségeivel is élve,
- ✂ a testközelség igényét is kielégítve, minden korosztály nevelésében jelenjen meg az ölbéli játék (höcögtetők, lovagoltatók, simogatások), melyek a gyermekkel való kapcsolatteremtés eszközei,
- ✂ fontos, hogy a versek könnyen megjegyezhetőek, zenei hatásúak, játékosak legyenek,
- ✂ a mesék kezdetben egyszerű, érthető, ritmikus ismétlődésekkel tűzdelt formáját váltsák fel a többfázisú állatmesék, népmesék, történetek, dramaturgikus népi játékok, népszokások játékaival,
- ✂ ismertessük meg a gyermekeket a néhány ismert meseregénnyel, különböző típusú népi mondókákkal, kiolvasókkal, olyan közmondásokkal, melyeket környezetük gyakran hangoztat,
- ✂ a kiválasztott versek, mesék a környezet, az otthon, a haza szeretetét, az évszakok szépségét, változatosságát tükrözzék,
- ✂ fokozatos, többszöri meghallgatás után a gyerekek egyéniségüknek megfelelően próbálkozzanak a mesék dramatikus feldolgozásával,
- ✂ a könyvek megszerettetése érdekében a gyerekek a kedvenc könyveiket behozhatják otthonról,
- ✂ a közös rendezvényeken az óvodapedagógusok a nagycsoportosok segítségével bábozzanak a kisebbeknek,
- ✂ a mesék, versek, történetek megszerettetése érdekében, a gyerekek alkalmazzanak minél több „halandza beszédet” és nyelvtörőket játékaik során,
- ✂ népi hagyományok alkalmazása drámajáték során, azok beépítése ünnepi alkalmakkor,
- ✂ saját ötleteik felhasználása dramatizálás keretében – az önkifejezés által,

SZENTMIHÁLYI JÁTSSZÓKERT ÓVODA

- ✗ óvónők irányítása mellett találkozzanak a gyerekek minél több rímes találós kérdéssel, új szóval, fogalommal, változatos szófordulattal,
- ✗ óvónők segítségével legyen lehetőségük a gyerekeknek egy-egy mese folytatására, kitalálására, mozgással, mimikával történő kifejezésére
- ✗ a meseszereplők jellemző tulajdonságai alapján az óvodapedagógus keressen olyan közmondásokat stb., amelyekkel meg tudja erősíteni az erkölcsi tulajdonságokat, a viselkedési szabályokat,
- ✗ biztosítson az óvónő minél több lehetőséget a gyerekeknek az irodalmi élmények vizuális megjelenítésére,
- ✗ nagy hangsúlyt fektetünk az érzelmi intelligencia, a morális kompetencia fejlesztésére, a mesék által nyújtott értékszocializációs lehetőségek kiaknázására.

A kétnyelvű csoport feladata a kisebbségi kultúrkincsből származó versek, mesék, mondókák közvetítése, amelyek a gyermek kisebbségi identitását alakítják.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- ✗ A gyermek szívesen ismételtet verseket, rigmusokat, mondókákat, szólásokat, mondásokat, stb.
- ✗ Egyedül is vállalkozik az irodalom anyagának elmondására, újrajátszására
- ✗ A gyermek várja, igényli a mesehallgatást, a naponkénti és folyamatos meséket is
- ✗ Van kedvenc meséje. Ismeri és visszaadja azok rövid tartalmát.
- ✗ Szívesen mesél, bábozik, dramatizál társaik és maga szórakoztatására
- ✗ Képes felidézni 10-14 gyermekmondókát, 6-8 verset
- ✗ Ismer 15-20 mesét, motívumokról, szereplőkről felidézi azokat
- ✗ Tud meséket, történeteket kitalálni, és azt mozgásban megjeleníteni, dramatizálni.
- ✗ Évszakokhoz, környezetükhöz, ünnepekhez, hagyományokhoz kapcsolódó meséket, verseket, közmondásokat, mondókákat, szólásokat.
- ✗ Alakul a mesetudata, megkülönbözteti a valóságot az elvonttól.

9.2.2. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

A zenei nevelés erőteljesen befolyásolja a gyermekek általános fejlődését, személyiségük – képességeik alakulását. Az óvodapedagógus a gyermekeket zenei élményhez juttatja, felkelti érdeklődésüket, formálja zenei ízlésüket, esztétikai fogékonyságukat. Az együtténeklés, az énekes játékok során szép, tiszta éneklésre szoktatja a gyermeket, miközben fejleszti zenei hallásukat, ritmusérzéküket, zenei emlékezetüket, játékos alkotókedvüket, harmonikus mozgásukat. A népdalok éneklése, a néptáncok és a népi játékok a hagyományok megismerését, átörökítését segítik. Az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközei a gyermekek zenei képességének, a zenei kreativitás kialakításának. A zenei élmények serkentik a gyermek képi és irodalmi alkotások iránti esztétikai kíváncsiságát, alkotókedvét, elősegítik a zenei anyanyelv megalapozását.

Óvodai zenei nevelésünk alapelve a boldog, önfelelt együtténeklés és együttjátás, a zene léleknevelő hatásának megéreztetése, a zene katartikus hatásának megismertetése.

SZENTMIHÁLYI JÁTSZÓKERT ÓVODA

Célunk:

A zenei nevelésen keresztül – *kétnyelvű csoportban két nyelven* - gyermekeinket zenei élményekhez juttatni, zenei érdeklődésük felkeltése, zenei ízlésük, esztétikai fogékonyságuk formálása, valamint az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése és megismerése. A közösen végzett ének-zenei tevékenység során szeressék meg az éneklést, fedezzék fel a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömeit. A zenéhez kapcsolódó mozgásuk váljon esztétikussá.

A felnőtt minta utánzásával az éneklés, zenélés váljon részévé a gyermek mindennapi tevékenységének.

A kisebbségi énekes játékok, a kisebbségi zenei élmények, tánckultúra megismertetése.

Feladataink:

- ☞ A közösen szerzett zenei élmények keltsék fel zenei érdeklődésüket, alkotó kedvüket.
- ☞ Az óvodapedagógusok ösztönözzék őket a népdalok éneklésére, a gyermek néptáncok és népi játékok a hagyományok megismerésére, alapozzák meg a zenei anyanyelvet.
- ☞ Feladatunk, hogy gyermekeinket rendszeres zenei hatások ériék, ezáltal érzelmileg kiegyensúlyozottabbá váljanak. A hangok pontos ejtése elősegíti a beszédfejlődését, szép kiejtést, jól hangsúlyozott folyamatos beszéd kialakulását. Az éneklés, az ölbéli játékok, a népi gyermekdalok, énekes játékok örömet nyújtsanak a gyermekeknek, formálják zenei ízlésüket, esztétikai fogékonyságukat.
- ☞ Óvodánk zenei anyagát, énekes játékeit, mondókáit, alapvetően a magyar zenei anyag hagyományából merítjük. A zenei anyag kiválasztásánál figyelembe vesszük az adott gyermekcsoport életkorát, az életkorának megfelelő hangterjedelmet, a dallamfordulatokat és a játék formáját is.
- ☞ A zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus válogasson a különböző nemzetiségű, valamint etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek népzenei kultúrájához tartozó zenei anyagból, igényesen válogatott kortárs művészeti alkotásokat is, valamint *a német nemzetiség kultúráját képező dalokat, igényes műzenét* is. Az óvodapedagógus biztosítson minél több alkalmat arra, hogy a gyermekek alkotó hajlama kibontakozhasson, a zenei anyag feldolgozásában, a zenei képességek fejlesztése során kövesse a fokozatosság elvét.
- ☞ Az óvodapedagógus ismertesse meg a gyerekekkel a tánc előkészítő elemeit. Például: járás, járásos mozdulatok, egyszerű ismétlődő mozgásformák – amelyek a néptánc alapjai.
- ☞ Hagyományápolás keretében megismertetjük a gyermekekkel az ünnepekhez, jeles napokhoz tartozó népszokásokat, dalokat, énekes játékokat – *a kétnyelvű csoportban mindkét nyelven.*

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- ☞ Tud élvezettel „viszonylag tisztán”, irányítás nélkül énekelni, néhány dalos játékot játszani.
- ☞ Képes az egyenletes lüktetés érzékeltetésére tapssal, járással, mozgással.
- ☞ Felismeri a mondókák, dalok ritmusát, ezeket képes tapssal, mozgással érzékeltetni.
- ☞ Felismeri a „halkabb-hangosabb, gyorsabb-lassúbb”-at, tud halkán, hangosan énekelni, beszélni.
- ☞ Tud dallam-, vagy ritmusmotívumokat egyénileg visszaénekelni, visszatapsolni.
- ☞ Tud társaival térformákat alakítani, ismer néhány táncmozdulatot, ezeket képes társaival együtt, esztétikusan végezni.
- ☞ Szívesen hallgat zenét.

SZENTMIHÁLYI JÁTSZÓKERT ÓVODA

- ☞ Ismeri a csoportban megtalálható hangszereket, képes az ütőhangszerekkel kíséni mondókát, éneket.
- ☞ Hangszeres játék vagy dúdolás alapján képes felismerni tanult dalokat.
- ☞ A zene hatására képes elvonatkoztatni, zenére mozogni, táncolni, festeni, tevékenykedni.

9.2.3. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

A vizuális nevelés összetett nevelési terület, hiszen magában hordozza a rajzolást, festést, mintázást, konstruálást, barkácsolást, kézimunkát, és a műalkotásokkal való ismerkedést.

Célunk, hogy a gyermekekben alakuljon ki az ábrázoló tevékenységek megszerettetésével a vizuális síkon való minél több technikával történő önkifejezés, fejlődjön a gyermekek esztétikai fogékonysága. A műalkotások segítségével, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszközei a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül.

Feladataink:

- ☞ a gyermekek vizuális készségének fejlesztése, szépérzék kialakítása, kreativitás fejlesztése,
- ☞ a gyermekek képességének megfelelő, hozzáférhető, megfelelő minőségű eszközök biztosítása,
- ☞ az eszközök használatának megismertetése,
- ☞ a népi hagyományok ápolásának, a népi kismesterségek gyakorlásához szükséges lehetőségek megteremtése, természetes anyagok biztosítása (gyapjú, csuhé, csutka, szalma),
- ☞ a műalkotásokat, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal való megismertetés,
- ☞ sokféle változatos tevékenység biztosítása a nap minden szakában,
- ☞ a technikák folyamatos tanítása és gyakorlási lehetőség biztosítása,
- ☞ séma nélküli segítségnyújtás a tevékenység során,
- ☞ az intellektuális látás megalapozása (látásnevelés),
- ☞ a gyermekek esztétikum iránti fogékonyságának fejlesztése műalkotások segítségével,
- ☞ a gyermekek ízlésvilágának fejlődése érdekében esztétikus környezet kialakítása a gyermekek figyelmét felkeltő, szép szemléltetőeszközök egymással harmonizáló díszítőelemek alkalmazása,
- ☞ a szülők ösztönzése az otthoni ábrázolási lehetőségek biztosítására, a gyermek munkáinak megbecsülésére,
- ☞ új technikák megismertetése, alkalmazása.
- ☞ a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatása, a tehetségek bátorítása.

A kétnyelvűség és a német kisebbségi identitástudat kialakítása és fejlesztése a vizuális nevelésben:

- *A gyerekeket megismertetjük a német nemzetiségi kultúra tárgyi emlékeivel.*
- *Részt veszünk a Német Nemzetiségi Önkormányzat által szervezett Német Nemzetiségi Napon. Megtekintjük a német népi kultúrát bemutató kiállításokat pl. hímzések, szövések stb., évente megszervezzük az ún. „Hagyományápolási napot”, ahol megismerkedhetnek a gyerekek a régi*

SZENTMIHÁLYI JÁTSZÓKERT ÓVODA

- mesterségekkel (kenyérsütés, seprűkötés, „Steckepuppe” – készítés, stb.)
- A nemzetiségi csoport környezete is tükrözi a német kisebbségi kultúrát, tárgyi emlékeit. Gyűjtőmunkánkba bevonjuk a gyermekeket, szülőket, nagyszülőket. A gyermekek tisztelik és becsülik e tárgyi kultúra értékeit.
 - Dekorációnk részét alkotják a német népviseletek, terítők, törölközők, köcsögök, szakajtók stb.
 - Rajzolás – mintázás, kézimunka során gyakran merítünk témákat a népi kultúrkincsből (csuhézás, mézeskalács-, és fánksütés stb.)
 - A rendszeresen visszatérő kommunikációs helyzetekkel biztosítjuk a német nyelv mind jobb elsajátítását a gyermekeknél (figyelembe véve egyéni fejlettségi szintjüket.)

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- ✗ Örömmel, saját kezdeményezésére ábrázol, szívesen gyurmázik.
- ✗ Elképzelés, ill. emlékezet után meseszereplőket, történeteket jellegzetes színekkel, formákkal, mozgással ábrázol.
- ✗ Tud egyszerű formákat papírból kivágni, hajtogatni, ragasztani.
- ✗ Képes önállóan és csoportosan is játékot, kelléket, ajándékot készíteni.
- ✗ Téralkításban, építésben másokkal együttműködve alkot.
- ✗ Ábrázolása változatos színhasználatot és tagoltságot mutat.
- ✗ Díszítő feladatot változatos színekkel és technikákkal.
- ✗ Plasztikai munkái egyéniék, részletezőek.
- ✗ A vizuális eszközöket rendeltetésszerűen használja.
- ✗ Helyes ceruzafogással rajzol.

9.3. Mozgás

Testnevelés

Az egészséges életvitelben megfogalmazott szemléletünkben a testi vagy szomatikus nevelés kiemelt helyet foglal el.

Nélkülözhetetlen az egészséges életmód kialakításához. Holisztikus szemléletünkkel úgy véljük, hogy ha a rendszeresen végzett mozgás, szokásukká válik, egészségesebb gyermekek lesznek, így a testi egészségük kihatással van lelki, szociális egészségükre is. Egyéni szükségleteik, képességeik figyelembevételével biztosítjuk a gyermekeknek a mozgást.

A torna, a mozgásos játékok fejlesztik a gyermekek természetes mozgását, alakítják a pszicho motoros készségeket és képességeket, az egész személyiségüket.

A testi képességek, ügyesség, gyorsaság, állóképesség, társra figyelés fejlesztése mind hozzájárul a harmonikus, összerendezett, fegyelmezett nagy és kismozgások kialakulásához. Kedvezően befolyásolja a gyermeki szervezet növekedését, teherbíró –képességét és az egyes szervek teljesítő képességét.

SZENTMIHÁLYI JÁTSZÓKERT ÓVODA

Célunk:

- A gyermekek egészséges testi és mozgásfejlesztése, az egész személyiségük alakítása.
- A testi képességek, ügyesség, testi erő, gyorsaság, állóképesség fejlesztése.
- A légző - és keringési rendszer teljesítőképességének, a csont - és izomrendszer teherbíró képességének növelése, az esztétikus, harmonikus mozgás.
- A helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakítása.

Feladataink:

- ✗ az óvodapedagógus alakítsa ki a derűs, biztonságot nyújtó környezetet, amelyen az együttes mozgás örömforrás a gyermek számára,
- ✗ a gyermekek természetes mozgáskedvének megőrzése, mozgásigényének kielégítése, a mozgás megszerettetése,
- ✗ a gyermekek életkorának és egyéni fejlődésük ütemének megfelelő, szükségleteikhez igazodó mozgásformák és terhelés biztosítása,
- ✗ a 3-6-7 éves korban tervezhető mozgásfejlesztő játékok és gyakorlatok összeállítása;
- ✗ a mozgásos tevékenységekhez megfelelő hely, idő, módszer biztosítása,
- ✗ a mozgástevékenységek elemeinek kapcsolása az ismeretszerzés többi területéhez (komplexitásra törekvés),
- ✗ a különböző mozgásformákhoz szükséges tornaszerek, speciális mozgásfejlesztő eszközök biztosítása,
- ✗ a rendszeres mozgással az egészséges életvitel alapozása,
- ✗ testi képességek, fizikai erőnlét fejlesztése (kondicionáló, koordinációs),
- ✗ *szükség esetén megfelelő szakember (fejlesztőpedagógus, gyógypedagógus, mozgásfejlesztő szakember) bevonásával speciális, prevenciós és korrekciós jellegű egyéni vagy csoportos differenciált mozgásfejlesztés, különös tekintettel az SNI-s, HH-s és HHH-s gyermekek esetében,*
- ✗ a mozgáson keresztül az értelmi struktúrák és a szociális képességek fejlesztése,
- ✗ a mozgás és a beszéd összekapcsolásával a különféle képességek fejlesztése,
- ✗ fokozott figyelem a balesetek megelőzése érdekében,
- ✗ a nyári időszakban az időjárástól függően naponta rendszeresen még több lehetőség biztosítása a szabadban történő különféle mozgásos játékokra, a testnevelésre és a testedzésre egyaránt.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- ✗ Képes egyenletes iramban min. 100 métert futni.
- ✗ Tud ütemtartással járni.
- ✗ Képes a gimnasztikai gyakorlatok esztétikus végrehajtására.
- ✗ Képes elkapni, pattogtatni, célba dobni a labdát.
- ✗ Képes keskeny padon egyensúlyozó járásra.
- ✗ Ismeri az irányokat, tud térben tájékozódni.
- ✗ Képes páros, ill. váltott lábbal szökdelni.
- ✗ Tud előre gurulóátfordulást végezni.
- ✗ Ismer néhány mozgásos játékot és képes társaival irányítás nélkül játszani.
- ✗ Képes megjegyezni és végrehajtani több (min.8) mozgáselemet tartalmazó feladatsort.

SZENTMIHÁLYI JÁTSZÓKERT ÓVODA

Akkor lehetünk elégedettek önmagunkkal, ha sikerül elérni, hogy a gyerekek számára a rendszeres, irányított mozgás belső igénnyé válik. Ha óvodánkból kikerülő gyerekek ilyené válnak, biztosak lehetünk benne, hogy mozgást és sportot kedvelő és üző felnőtt lesz belőlük.

9.4. A külső világ tevékeny megismerése

A gyermek játéka, különféle tevékenysége, érdeklődése, kíváncsisága, aktivitása révén különféle tapasztalatokat szerez az őt körülvevő világról, annak természeti, tárgyi viszonyairól, azok ok-okozati összefüggéseiről, amelyek nélkülözhetetlenek az életkoruknak megfelelő biztonságos eligazodáshoz, tájékozódáshoz.

Magában foglalja

- egyrészt a gyermeket körülvevő élő és élettelen, emberi és tárgyi környezet megismerését,
- másrészt a világ formai, mennyiségi, téri viszonyainak felfedezését, a négy alapelemmel való kísérletezést, azok egymással való kapcsolatát, hatását az élő és élettelen környezetre.

Miközben felfedezi közvetlen környezetét, megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj szépségét, a néphagyományokat, a szokásokat, a tárgyi kultúra értékeit, kialakul benne a szülőföld iránti tisztelet és szeretet, a közösséghez való tartozás élménye, a nemzeti, a családi és a tárgyi kultúra értékeinek szeretete és védelme.

Nevelési programunkban kiemelt szerepet kap a környezeti nevelés. A környezettudatos magatartás megalapozását a napi tevékenységeken keresztül mutatjuk be a szelektív hulladékgyűjtéstől az energiákon való takarékoságon keresztül. A környezetünk tisztaságára, megóvására felhívva a gyermekek figyelmét, a természet ápolására, védelmére, az állatok, növények megbecsülésére neveljük a gyermekeket. Az élőlények és a környezet kapcsolatának megfigyeltetésével ökológiai tapasztalatokat is szereznek. Az anyagok fizikai és kémiai tulajdonságának megtapasztalása a természet megismerését szolgálja. Ehhez egyszerű kísérletek lehetőségét biztosítjuk. A természeti jelenségek megfigyelésén keresztül és az ismeretközvetítő eszközök által földrajzi és csillagászati ismeretek megszerzésére is lehetőséget biztosítunk.

Az emberi alkotásokon keresztül értéket közvetítünk a társadalmi környezetről, az esztétikumról, felhívva figyelmüket az emberi munkavégzés fontosságára.

A tevékenységek lehetővé teszik a környezet közvetlen megismerését, mely során matematikai tapasztalatokra, ismeretekre is szert tesz. A matematikai nevelés az óvodás korú gyermek gondolkodásának fejlesztésére irányul:

- érzékelés, megfigyelés, észlelés,
- a mozgásos, cselekvéses, képi emlékezés, élmények felidézése
- az azonosítás, megkülönböztetés, összefüggések felismerése, állítások, kérdések megértése révén.

Egy adott matematikai tapasztalatszerzés annak megértése, megítélése, fejlett problémamegoldó gondolkodást, illetve az értelmi képességek fejlődését feltételezi. Ennek érdekében szükség van a minél több tapasztalatszerzés biztosítására, hogy a gyermek egy-egy matematikai problémát minél több szempontból meg tudjon tapasztalni, illetve megérteni és megoldani.

Anyagát elsősorban nem ismeretek alkotják, hanem gondolkodás-fejlesztést jelent, cselekvéses és gondolati tevékenységet tartalmaz.

SZENTMIHÁLYI JÁTSZÓKERT ÓVODA

A négy alapelemhez kapcsolódó projektek tervezése során, a témák komplex módon történő feldolgozásával lehetővé válik a kompetenciák megerősítése.

Célunk:

A közvetlen és tágabb környezet megismerése; a sokrétű tapasztalatszerzés, felfedezés alapján a gyermekek környezethez fűződő pozitív érzelmi viszonyának alakítása, a különböző képességek fejlesztése. Környezettudatos magatartás, környezetbarát életvitel megalapozása.

Olyan elemi ismeretek nyújtása, amelyek tartalmazzák a kultúra, az értékrend újszerű elemeit, szemléletét.

A mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyok felismerése révén a gyermekek ítélőképességének, számfogalmának, mennyiség-szemléletének alakítása.

A kompetenciák kialakítása, fejlesztése.

Feladataink:

- ✗ az óvodapedagógus feladata, a 3-6-7 éves korú gyermekek számára alkalom, idő, hely, változatos tapasztalatszerzési lehetőség biztosítása, élménynyújtás,
- ✗ teremtsen lehetőséget minél több érzékszervvel való tapasztalatszerzésre, az élmények több szempontú felidézésére, feldolgozására,
- ✗ a gyermekek kíváncsiságát, érdeklődését felkeltve elégítse ki megismerési vágyukat,
- ✗ a környező valóság sokoldalú megközelítéséhez a szó (hang), a látvány (kép), és a cselekvés (mozgás) egységének megteremtése, színek, formák, méretek, mennyiségi viszonyok felfedeztetése;
- ✗ különféle tevékenységek biztosítása a megszerzett matematikai tapasztalatok, ismeretek alkalmazásához,
- ✗ témákhoz kapcsolódó gyűjtőmunka megszervezése;
- ✗ a gyermekek matematikai érdeklődésének felkeltése; képességfejlesztés,
- ✗ a logikus gondolkodás megalapozása;
- ✗ az elemi ok-okozati összefüggések felismertetése;
- ✗ pozitív viszony kialakítása a problémahelyzetek megoldásához;
- ✗ a pszichikus funkciók fejlesztése (érzékelés észlelés, emlékezet, figyelem, gondolkodás);
- ✗ értelmi képességek fejlesztése.
- ✗ **Kiemelt feladatunknak tekintjük a gyermekek környezettudatos szemléletének formálását a természet védelmére, a környezetük megóvására irányuló tudatos nevelését.** A gyermek önálló véleményalkotásának kialakítását, döntési képességük fejlődését a társas kapcsolatokban és a környezet alakításában, valamint a képességek differenciált fejlesztését.

A külső világ megismerésének SZERVES RÉSZEKÉNT kezeljük a **MATEMATIKAI IRÁNYÚ TAPASZTALATSZERZÉST**, kísérletezést.

Minden a természeti vagy társadalmi környezet megismerése körében sorra kerülő témakört, tevékenységet, megfigyelést megvizsgálunk a gyerekekkel **a mennyiségi, formai, kiterjedésbeli, relatív összefüggések oldaláról** is.

Amennyiben egy matematikai irányú probléma több tapasztalatszerzési lehetőséget igényel, **külön kezdeményezés keretében** is alkalmat adunk erre. Ezekben a kezdeményezett foglalkozásokon a gyerekeknek lehetősége nyílik sok cselekvéssel, játékkal, minél több érzékszerv bevonásával történő megfigyelésekre, matematikai irányú ismereteik elmélyítésére.

SZENTMIHÁLYI JÁTSZÓKERT ÓVODA

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- ✍ Megkülönbözteti az évszakokat és a napszakokat.
- ✍ Ismeri környezete növényeit, állatait, részt vesz a növénygondozásban, a természetvédelemben.
- ✍ Környezetéről elemi ismeretekkel rendelkezik. Tudja lakcímét, testvérei nevét, szülei foglalkozását, saját születési helyét, idejét.
- ✍ Ismeri és betartja környezete közlekedésének legfontosabb szabályait, s a közelben lévő közintézményeket.
- ✍ Ismeri a színeket, azok világosabb, sötétebb árnyalatait.
- ✍ Képes két kiterjedést, vagy mennyiséget egymással egyenlővé, ugyanannyivá tenni, vagy valaminél kisebbet, kevesebbet, nagyobbat, többet létrehozni.
- ✍ Helyesen használja a tö- és sorszámneveket.
- ✍ Tud 10-es számkörben bontani, részhalmazokat egyesíteni. Meg tudja állapítani, több, kevesebb vagy ugyanannyi-e.
- ✍ Helyesen használja a térbeli viszonyokat jelentő névutókat.
- ✍ A tárgyakat legalább 10-ig meg tudja számlálni, össze tudja hasonlítani mennyiség, nagyság, forma, szín szerint.

Kétnyelvűség a társadalmi és természeti környezet megismerésében:

Mivel a társadalmi és természeti környezet megismerése az óvodai lét minden pillanatát áthatja a maga tevékenységközpontú módszereivel, ez a terület biztosítja az egyik legtágabb teret a rendszeresen visszatérő kommunikációs helyzetekkel az utánpótlás alapuló nyelvelsajátításhoz.

A gyermekek az elhangzott kéréseket, utasításokat megismerik, a legalapvetőbb szókapcsolatokat elsajátítják, egyéni fejlettségi szintjüktől függően alkalmazni tudják azokat.

Az óvónő segítse a gyermekek eligazodását lakóhelyükön, ismertesse meg a fontos középületeket, nevezetességeket.

Ismertesse meg a gyermekekkel szülőföldjük nemzeti és nemzetiségi hagyományait, tárgyi és szellemi értékeit.

9.5. Munka jellegű tevékenységek

A munkának fontos szerepe van a gyermekek személyiségének formálásában, az anyanyelvi nevelés és a közösségi nevelés hangsúlyozásával. A munkavégzéshez szükséges attitűdök és játékos, aktív jellege kapcsán az óvodáskorú gyermekek a munkát – éppúgy, mint a játékot – könnyedén, örömmel végzik, megértik játékos jellegét, de egyre inkább képesek különbséget tenni a kettő között. Megértik a munka szükségességét, értelmét, tapasztalják eredményét.

A munka végzése közben lehetőség nyílik a sokrétű tapasztalatszerzésre, a környezet megismerésére, hozzájárul a munkához szükséges készségek, értelmi képességek fejlődéséhez, a közösségi szokások, szabályok gyakorlásához, eközben a közösségi kapcsolatok, a köteleességteljesítés alakításának eszköze, a saját és a mások elismerésének egyik formája. Tudatos pedagógiai tervezést, szervezést kíván, amely a gyermekkel való együttműködést és pozitív értékelést feltételez. Lényeges, hogy az értékelés során a gyermek teljesítményét önmagához mérten kell értékelni. Kezdetben elsősorban önmagukért, majd a közösségért tevékenykednek, egymással való kapcsolatuk színesebbé, bensőségesebbé válik. A munkavégzés során alakul a gyermek feladattudata, feladattartása, kitartása,

SZENTMIHÁLYI JÁTSZÓKERT ÓVODA

akaraterije, figyelme, emlékezete, értelmi képességei, felelősségérzete, fejlődik értékelő képessége, önértékelése.

Célunk:

- ✍ változatos munka jellegű tevékenységek során a gyermekekben fokozatosan alakuljon ki a munkához való pozitív hozzáállás, a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok, mint a kitartás, önállóság, akaraterő, feladat- és felelősségtudat egyaránt.
- ✍ Ismerjék fel a környezetért, közösségért végzett munka szükségességét és fontosságát, érezzék tevékenységük következményeit is.
- ✍ Személyes példánkat követve a gyerekek tartsák tiszteletben, becsülik meg mások munkáját is.

Feladataink:

- ✍ a munkavégzéshez szükséges biztonságos, nyugodt légkör kialakítása.
- ✍ a különböző típusú munka jellegű tevékenységek tervezése, s azok feltételének biztosítása,
- ✍ a munkaeszközök balesetmentes használatának, a legcélszerűbb fogásainak, azok helyes sorrendiségének megtanítása, figyelembe véve a gyermek egyéni sajátosságait,
- ✍ elegendő idő biztosítása a napirend során, figyelembe véve egyéni tempójukat,
- ✍ a gátlásos, visszahúzódó gyermekek munkára való ösztönzése,
- ✍ a munkaeszközökkel okozható balesetek forrásaira nyomatékosan felhívni az óvodások figyelmét,
- ✍ a tevékenységekkel kapcsolatos higiénés és biztonsági szabályok megismertetése,
- ✍ biztosítani kell, hogy a szeretetteljes, bizalommal teli légkörben a gyermekek érezzék, hogy munkájuk fontos és számotartják azt, érezzék a célért vállalt erőfeszítés szépségét és nehézségét is,
- ✍ új típusú tevékenységek (sütés, főzés, aszalás, gyertyaöntés, savanyítás) előkészítő és utómunkáinál való aktív közreműködés és segítségnyújtás, fokozott balesetveszély elhárítás,
- ✍ az óvodapedagógus pozitív, megerősítő értékelése alapozza meg a könnyed, vidám munkavégzést,
- ✍ fontos a szülői együttműködés, fel kell hívni a figyelmüket, hogy minél előbb szoktassák gyermeküket a saját személyükkel kapcsolatos, majd folyamatosan a bővülő teendők elvégzésére és az ehhez szükséges szülői figyelem, türelem, érdeklődés, segítség és dicséret fontosságára
- ✍ *figyelembe véve állapotukat, szükség szerinti segítséggel, türelemmel vonja be az SNI-s gyermekeket a munka jellegű tevékenységekbe.*

9.5.1. A különböző típusú munka jellegű tevékenységek fajtái

- ✍ saját és közvetlen környezetével kapcsolatos munkák
- ✍ önkiszolgálás:
- ✍ testápolás
- ✍ étkezés
- ✍ öltözködés
- ✍ környezet rendjének megőrzése
- ✍ alkalomszerű munkák
- ✍ egyéni megbízatások

SZENTMIHÁLYI JÁTSZÓKERT ÓVODA

- ✍ közösségi munkák
- ✍ naposi munka
- ✍ kisebbek segítése
- ✍ élősarok gondozás
- ✍ növény esetleg állat gondozása.

9.5.2. Munkatevékenységek a különböző életkorokban

Az óvodáskor első felében (3-4 éves korban)

A saját magával és közvetlen környezetével kapcsolatos munkák önálló végzésére fokozatosan szoktatott kisgyermek ebben az életkorban már szükség szerinti segítséggel

- ✍ elvégzi a higiénés tevékenységeket és az önkiszolgálási teendőket
- ✍ az elvett eszközöket, játékokat, amivel játszott, maga után helyre rakja
- ✍ cselekvési vágyát felkeltve, bízattásra szívesen vállal a csoport életével kapcsolatos egyszerűbb feladatokat, kisebb megbízatásokat
- ✍ az óvodapedagógust figyelve fokozatosan ismerkedik és kapcsolódik be a teremben végzendő egyéb munkákba
- ✍ az élősarok (növények) gondozásába
- ✍ a csoportszoba kisebb átrendezésébe, ünnepi díszítésébe
- ✍ ismerkedik az évszaknak megfelelő udvari tevékenységekkel és bekapcsolódik azokba
- ✍ segít az udvari játékok elrakásában
- ✍ az udvar rendjének, tisztaságának megőrzésében (leesett papírok, és egyéb hulladék kidobása)
- ✍ a kert gondozásában (falevelek összegyűjtése, ültetés, locsolás, termések begyűjtése).

Az óvodáskor második felében (5-6-7 éves korban)

A gyermekek önállóan végzik az önmagukkal kapcsolatos higiénés és önkiszolgálási teendőket.

Amikor már készségszinten ismerik a munkafolyamat menetét, fogásait, fokozatosan megismerik, óvodáskor végére pedig igényesen és teljes önállósággal végzik a naposi munkát.

Az asztalonként naponta választott napos az asztalt esztétikusan megteríti, étkezés közben segít az étel osztásában, a folyadék töltésében, étkezés után a terítőt összehajtja, a morzsát le- illetve összesöpri.

Ebben az életszakaszban folyamatosan, önként részt vesznek:

- a csoportszoba, illetve a mosdó és az öltöző rendjének, tisztaságának megőrzésében,
- az óvónő példáját követve szívesen segítenek a kisebbeknek, egymásnak és önként vállalnak részt a közösségért végzett munkában
- az élősarok ápolásában
- a foglalkozási eszközök kiosztásában, összeszedésében
- a csoportszoba átrendezésében
- együtt készülnek az ünnepekre, díszítik a csoportszobát, szeretteiknek ajándékot készítenek
- önállóan végeznek környezetszépítő munkát, segítenek az udvari játékok rendben- és tisztántartásában
- felügyelet mellett egyre önállóbban végzik a kert gondozását, magvetéstől a termések összegyűjtéséig

SZENTMIHÁLYI JÁTSZÓKERT ÓVODA

- részt vesznek a madáretetők készítésében, esetleg akvárium, illetve terrárium gondozásában, komposztálásban, udvarrészeink virágokkal való gazdagításában
- saját munkájukkal tudatosan hozzájárulnak környezetük alakításához és a természet óvásához
- részt vesznek a pl. sütésben, főzésben, aszalásban, lekvár főzésben, savanyításban stb.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- Szívesen dolgoznak társaikkal.
- Az eszközöket rendeltetésszerűen használják.
- Az általuk használt eszközöket a helyére teszik.
- Önállóan, igényesen végzik a naposi munkát.
- Örülnek, ha kötelességüket teljesítik.
- Szívesen vállalkoznak egyéni megbízatások elvégzésére.
- Szívesen közreműködnek a növények és állatok gondozásában, sütésnél, főzésnél, aszalásnál, lekvárkészítésnél stb.

10. SAJÁTOS NEVELÉSI ÉRTÉK – **Hagyományőrzés, népszokások, ünnepek és jeles napok az óvoda életében**

Az óvodai nevelés során a hagyományőrzésnek, az ünnepeknek és a jeles napoknak meghatározó szerepe van. A magyar népi kultúra megismertetése, megőrzése, átörökítése, a szülőföld és a haza iránti szeretet kialakítása, a népszokások, az ünnepek, a jeles napok az óvodai élet szempontjából nagy jelentőséggel bírnak. Erőteljes hatással vannak a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésére, viselkedésükre, magatartásformájukra. Az anyanyelvi nevelés kiemelt hangsúlyt kap. A különféle népi játékok, népi kismesterségek formálják esztétikai érzéküket, fogékonyságukat, a kultúra iránti igényüket, fogékonyságukat.

Célunk:

- A népszokások, néphagyományok megismertetésével, gyakorlásával a magyar népi kultúra megőrzésével, átörökítésével történő értékmentés.
- Természetben történő, élményekbe ágyazott közvetlen tapasztalatszerzéssel környezet- és egészségvédelem
- Otthonát, hazáját szerető közösségi ember, kinek mindennapját áthatják a hagyományok, tradíciók
- Játékszituációk, népi mozgásos játékok, a népi irodalom eszközeivel értelmi képesség, mozgásfejlesztés, anyanyelvi és zenei kultúra ápolás a gyermeki személyiségfejlesztésben
- A népi kismesterségek megismerése, megszerettetése, az alkotás öröme, a természetes szépség iránt való fogékonnyá válás
- A mindennapok hagyományaival, az ünnepek várásával, annak méltó megünneplésével érzelmi, erkölcsi, nevelés.
- Ismerjék meg és értsék a hagyományokhoz, ünnepekhez, jeles napokhoz kapcsolódó népi kifejezések, szavak, szófordulatok jelentését.
- A négy alapelemhez kapcsolódó szokások megismerésével, alkalmazásával a kreativitás fokozása, kompetencia fejlesztése.

Feladataink:

- A magyar néphagyományok, népszokások mind teljesebb, fokozatos, folyamatos megismertetése.
- Az óvoda szűkebb és tágabb természeti és társadalmi jellemzőinek figyelembevétele.
- A játszódélutánok, hagyományőrző programok segítségével a családok aktív jelenlétére való törekvés (nyitottság, meghittség, hiteles, oldott légkör).
- A külső világhoz, környezethez szervesen illeszkedő élménybe ágyazott játék és mozgásközpontú tervezés.
- Játékokhoz kapcsolódó kis kézműveskedés, sokféle szerepformáló ügyességi játéklehetőség szervezése.
- A népi gyermekjátékok személyiségfejlesztő hatásainak minél jobb és tartalmasabb kihasználása.
- A népszokások, jeles napok, csoporthagyományok, mindennapok hagyományainak ütemezése a tervezésnél.
- Meghitt, érzelmekben gazdag hangulatok teremtése, az ünnepek fontosságának érzékeltetése.
- Az ünnepek „másságának” kiemelése (viselkedési kultúra, öltözködés, tolerancia).

SZENTMIHÁLYI JÁTSZÓKERT ÓVODA

- Megfelelő hely, idő, eszköz biztosítása az ünnepek előkészítéséhez, „megéléséhez”.
- Szorosabb kapcsolat kialakítása a népi kultúra intézményeivel (pl.: Néprajzi Múzeum, tájházak, Játzóházak, falumúzeumok).
- Nemzeti ünnepeinken (márc. 15., jún. 4., aug. 20., okt. 23.) a gyermekek fejlettségi szintjének megfelelő népi játékok (fiús katonáskodó szerep és ügyességi játékok, lányos körjátékok, az új kenyérhez, aratáshoz kötődő) népi kézműves foglalkozások tervezése.
- Az anyanyelvi nevelés során a népi kifejezések, szavak jelentésének megismertetése.
- Az irodalmi, ének-zenei nevelés során a népi irodalmi művek (mese, vers), népzenei anyagok, néptánc megismertetése.
- Vizuális, esztétikai érzék kialakítása
- A hagyományőrzéssel kapcsolatos kompetenciák erősítése.

Az óvodáskor végére elérhető szintek:

- Az adott tevékenységet csak a felnőttek tudják és élik meg a gyermekek előtt
- A felnőttek a gyermekekkel együtt tevékenykednek
- A gyermek önállóan tevékenykedik:
 - mondogasson szituációkhoz, szerepekhez kötött rigmusokat, szólásokat,
 - mondásokat, köszöntőket
 - énekeljen néhány hagyományos népdalt, dalos játékot
 - ismerjen 2-3 néptánc motívumot
 - ismerjenek egyéni fejlettségeiknek megfelelő, egyszerűbb kis kézműves technikát (pl. agyagozás, szövés, fonás, nemezelés, rongybabakészítés, gyöngyfűzés),
 - játsszanak igényeiknek (fiús, lányos), koruknak megfelelő népi gyermekjátékot
 - nevezzenek meg néhány kedvelt hagyományos vagy családi ünnepet
 - ismerjenek néhány ünnepi szokást (pl. karácsonyfa állítás, locsolkodás, gyertyagyújtás)
 - ismerjenek fel és nevezzenek meg egyszerűbb népi játékszert, hangszer
 - ismerjenek néhány (2-3) népi bölcsességet, időjóslo, terményjóslo
 - megfigyelést.

10.1. Hazaszeretetre nevelés, mint a hagyományőrzés egyik fő feladata

Célunk:

- Értékmentő és közvetítő magatartás, amely a néphagyományok és népszokások, a népi, nemzeti értékek, a szülőföld megismerése és megszerettetése által követendő a gyermekek számára.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A nemzeti kultúra, a nemzet eredményeinek hiteles közvetítése.
- A hagyományok, szokások, ünnepek élményszerű megélése által pozitív élményszerű viszony alakítása.
- A közelebbi (család, otthon) ill. a távolabbi környezet, a haza értékeinek tudatos és folyamatos megismertetése.
- Megfelelő hely, idő, alkalom megkeresése és kiaknázása a népi művészete nyújtotta élmények befogadására.

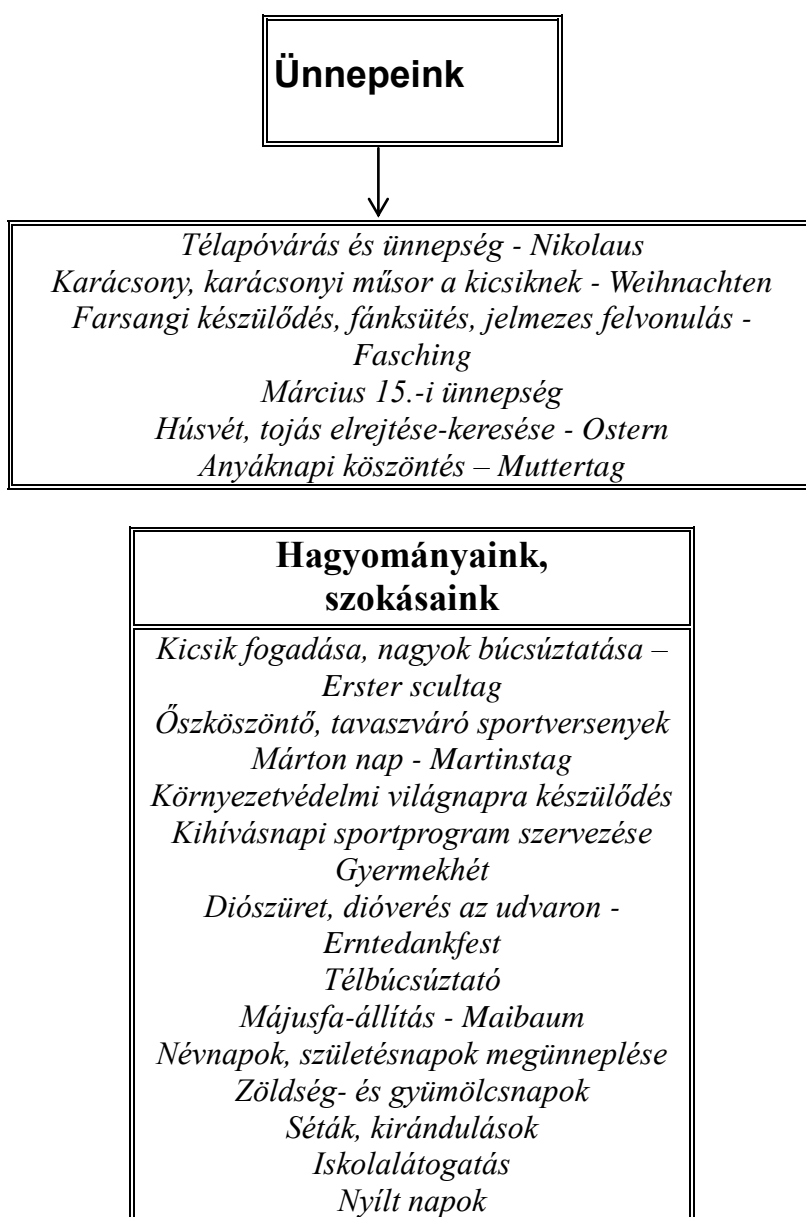

SZENTMIHÁLYI JÁTSZÓKERT ÓVODA

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- A kisgyermek ismerje fel a nemzeti színeket, a magyar himnuszt, legyen tisztában az ehhez kapcsoló helyes viselkedési szokásokkal.*
- Készítsen zászlót, kokárdát sokféle technikával.*
- Ismerje fel térképen hazáját.*
- Tudja, hogy hazáját Magyarországnak hívják és fővárosa Budapest.*

10.2.

11. TEVÉKENYSÉGEKBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS

1. Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.

2. Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek kompetenciáinak fejlesztése. Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire, és folyamatosan bővíti azokat.

3. A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, a sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

4. A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- az utánzásos, minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás (szokások alakítása)
- a spontán játékos tapasztalatszerzés,
- a cselekvéses tanulás,
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés,
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelésen, tevékenységeken keresztül megvalósuló tapasztalatszerzés, felfedezés,
- a gyakorlati probléma- és feladatmegoldás

Célunk:

Az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben természetes és szimulált környezetben, spontán helyzetekben, a különféle tevékenységek által történő témák kezdeményezése, illetve feldolgozása során a tanulás folyamatában a gyermekek különféle képességei pozitív irányba alakuljanak, személyiségük harmonikusan fejlődjenek. A tanulási zavarok megelőzése, enyhítése, a gyermekek képességeinek differenciált fejlesztése révén felzárkóztatásuk, az esélyegyenlőség biztosítása valamennyi gyermek számára.

A kreativitás előtérbe helyezése, a kompetenciaérzés kialakítása.

Feladataink:

- Tudatos, tervszerű felkészülés a témakörök folyamatának feldolgozására lineáris és koncentrikus szempontból
- a gyermek közvetlen, valamennyi érzékszervét érintő tapasztalás lehetőségének biztosítása
- spontán, játékos tapasztalatszerzés lehetőségeinek kiaknázása
- változatos tevékenységek szervezése
- a gyermekek cselekvő aktivitásának elérése, változatos motivációs eszközök biztosítása
- a tanuláshoz szükséges feltételek biztosítása (hely, idő, eszköz)
- a gyermekek számára a tanulás legmegfelelőbb szervezeti formájának megválasztása
- a tanulási zavarok felismerése, a gyermekek differenciált fejlesztése szakemberek együttműködésével, különös tekintettel az SNI-s, HHH-s és HH-s gyermekekre,*
- a tanulás folyamatában a komplexitásra törekvés,
- a “mikrosoportos foglalkozások” – játékos tevékenységek, “kísérletezés” lehetőségének biztosítása, különböző készségek, képességek, jártasságok egyéni, differenciált fejlesztése,
- az anyanyelvi fejlesztés.

SZENTMIHÁLYI JÁTSZÓKERT ÓVODA

Az ismeretszerzés a gyermek egész napját átszövi, hiszen a játék, munka gondozási feladatok ellátása során is újabb tapasztalatokat szereznek, a folyamatot mégis gondosan meg kell terveznünk és szerveznünk.

Ez a csoport összetétele, képességi szintje, a feldolgozandó anyag és az óvónő attitűdje alapján történhet kötött és kötetlen formában.

A kötött formában szervezett ismeretnyújtás esetében különös gondot fordítunk az érdeklődés felkeltésére, a játékoság megőrzésére, hiszen az a belső indíttatás alapja. Így a gyermekek örömmel vesznek részt a tevékenységekben, az általunk kitűzött cél elérésére törekszenek.

A kötetlen jellegű kezdeményezéseken is az a célunk, hogy kellő motiváltság mellett minél több gyermek kapcsolódjon be, a lehető leghatékonyabb módon tudjuk átadni az ismereteket.

Általunk szívesen alkalmazott szervezési forma a mikro csoportos foglalkozás, amely a gyermekeknek szabad választási lehetőséget kínál a tevékenységbe való bekapcsolódásra. Társaikkal együttműködve, egymást segítve gyakorolják azokat

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- részt vesz a kezdeményezéseken, foglalkozásokon,
- aktívan bekapcsolódik a tevékenységekbe;
- képességeihez mérten, helyesen válaszol a feltett kérdésekre;
- ismeretei önmagukhoz képest bővülnek, képességei fejlődnek;
- kreativitásuk, kifejező képességük fejlődik, ismereteik bővülnek;
- az önmegvalósításhoz szükséges kulcskompetenciák felszínre kerülnek.

12. A KÉPESSÉGFEJLESZTÉS PREVENTÍV ÉS KORREKTÍV FORMÁI

„A gyermek joga, hogy képességeinek, érdeklődésének, adottságainak megfelelő nevelésben és oktatásban részesüljön. „(Kt.8§ (3)

A pszichikus funkciók fejlődésében döntő fontossággal bírnak az **érzékeny életkori szakaszok**, amelyekben egy-egy funkció a legintenzívebben fejlődik. Ha egy képesség fejlődésének érzékeny szakaszában megfelelő mennyiségű és minőségű inger éri az idegrendszert, az adott területen ugrásszerű változás játszódik le. A funkciók gyakorlása segíti az újabb és differenciáltabb idegkapcsolatok kialakulását.

Minimális idegrendszeri károsodás vagy megkésett, lelassult idegrendszeri érés esetén az időben alkalmazott ingerhatásokkal még nagyobb eséllyel rendezhetők a funkciózavarok és helyreállhat a normál fejlődés.

Az írás-, olvasás-, számolás elsajátításához szükséges képességek, készségek, pszichikus funkciók intenzív fejlődése az óvodáskorra tehető. A funkciók egyensúlya, működésük integrációja hat-hét éves korig kialakul, ami azt jelenti, hogy **az iskolai tanulási nehézségek megfelelő óvodáskori fejlesztőmunka segítségével megelőzhetők, súlyosságuk csökkenthető.**

Az egyénre szabott, preventív és korrektív jellegű differenciált fejlesztés nagymértékben hozzájárul a sikeres iskolakezdéshez.

12.1. Prevenció (megelőző fejlesztés)

Célunk, hogy az óvodai nevelésbe ágyazva, az alap kultúrtechnikák (írás, olvasás, számolás) elsajátítását megalapozó képességek fejlesztésével megelőzzük a tanulási zavarok kialakulását. Célunk továbbá a sikeres iskolakezdés.

Az óvodapedagógus feladatai:

- minden gyermek kapja meg a fejlődéséhez szükséges segítséget
- a kötetlen és szervezett mozgásos tevékenységek által összerendezett, koordinált mozgás kialakítása, a téri tájékozódás, a testséma fejlesztése
- a külső világ tevékeny megismerése, ill. a gyermekeknek felkínált tevékenységek során sokrétű tapasztalatszerzés lehetőségének biztosítása, ezáltal az érzékelés – észlelés intenzív fejlesztése,
- a mozgás, látás, hallás, tapintás útján szerzett információk összekapcsolása – a keresztcsatornák fejlesztése
- az anyanyelvi nevelés, és a mese – vers által a verbális készségek – artikuláció, helyes mondatalkotás, beszédészlelés, és beszédmegértés, verbális emlékezetének, képzelőerejének, belső képi világának – fejlesztése, szókincsbővítés, helyes mondatalkotás kialakítása,
- az ének-zenei neveléssel a hallási differenciálás és a ritmusérzék fejlesztése,
- a rajzolás, mintázás, kézimunka tevékenységei által a finommotorika, a szem-kézkoordináció, és a vizuális észlelés fejlesztése,

SZENTMIHÁLYI JÁTSZÓKERT ÓVODA

- a figyelem és az emlékezet fejlesztése,
- a változatos játéklehetőségek felkínálása és megteremtése, hogy érvényesülhessen a játék személyiségformáló, képességfejlesztő hatása,
- a gyermeki képességek fejlődésének folyamatos megfigyelése és nyomon követése
- a gyermekek egyéni fejlődési ütemét figyelembe véve a differenciált képességfejlesztés megvalósítása.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- mozgása összerendezett
- laterális dominanciája kialakul
- fejlett testsémával rendelkezik
- térben, síkban jól tájékozódik
- képes pontos és differenciált vizuális-akusztikus észlelésre, differenciálásra
- képes a zöngés- zöngétlen mássalhangzók, a rövid – hosszú beszédhangok megkülönböztetésére
- képes a látott, hallott, tapintott információk összekapcsolására
- rövid idejű vizuális emlékezete fejlett
- rövid idejű verbális emlékezete fejlett
- kialakult a szabályos ceruzafogás
- fejlett szem-kéz koordinációval rendelkezik
- vonalvezetése folyamatos, képes iránytartásra
- feladattudata, feladattartása kialakult
- képes 10-15 perces szándékos figyelemre
- hangképzése tiszta
- számfogalma tízes körben kialakult.

12.2. Korrekció

Célunk:

- az életkori szinthez képest visszamaradt funkciók és részképességek fejlődése
- a fejlesztő munka által a lehetséges tanulási zavarok kialakulásának megelőzése ill.
- az esetlegesen később kialakuló tanulási zavar súlyossági fokának csökkenése***
- differenciált fejlesztéssel-neveléssel a gyermek önmagához képest maximumára fejlődjön
- hogy a gyermekek, különös tekintettel a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekekre az óvodai közösségbe beilleszkedjenek, személyiségük pozitív irányba alakuljon, az iskolai tanulást megalapozó részképességeik fejlődjenek.

12.3. Fejlesztő Team

A részképeség gyengeséggel küzdő, organikus éretlen, lelassult, megkésett fejlődést mutató, ill. beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek fejlesztése team-munkában történik. A fejlesztést végző szakemberek az óvodapedagógusokkal és egymással folyamatosan konzultálva végzik munkájukat. Rendszeresen konzultációs alkalmat, esetmegbeszéléseket tartanak, amelyen nyomon követik a gyermekek fejlődését, meghatározzák a fejlesztéssel kapcsolatos további teendőket.

A Fejlesztő team tagjai: az óvodavezető, a vezető helyettesek, a fejlesztő pedagógus, a logopédusok, az óvodapszichológus, fejlesztésben részt vevő óvodapedagógusok.

A Fejlesztő team munkájának összehangolásáért a fejlesztőpedagógus felelős.

Cél:

- a Fejlesztő Team segítségével az óvodán belüli ok szerinti egyéni differenciált fejlesztés kiszélesítése, hátrányok csökkentése.

Feladat:

- Az átlagtól eltérő részképeség-gyenge, organikus éretlen gyermekek differenciált fejlesztése, felzárkóztatásuk.
- A BTM-es szakvéleménnyel rendelkező gyermekek kognitív, motoros fejlesztése, illetve más szakvéleménnyel rendelkező gyermekek ellátása, gondozása, nevelése, képességeik differenciált szakszerű fejlesztése óvodán belül.

Konzultáció: a gyermekek fejlődésének nyomon követése érdekében óvodapedagógusokkal, szakemberekkel, szülőkkel.

Konzultáció, esetmegbeszélés ideje: havonta egy alkalommal, illetve szükség szerint esettől függően.

A fejlesztőpedagógus, az óvodapszichológus és a logopédus feladatai:

- a nagycsoportos gyermekek tanév eleji szűrése a szülők beleegyezésével a tanulási képességeket megalapozó funkciók felmérése céljából
- az óvodapedagógus, vagy a szülő kérésére a kis-, középső csoportos gyermekek vizsgálata
- a szűrőtevékenység során a jelző tünetek korai felismerésével az alábbi lehetséges zavarok, elmaradások az idegrendszer érése során motoros, pszichés, kognitív, szociális területen jelentkező eltérő, lelassult, megkésett fejlődés korai kiszűrése:
 - részképeség-gyengeség
 - megkésett, lelassult idegrendszeri érés
 - diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia veszélyeztetettség
 - figyelemzavar
 - impulzivitás
 - megkésett beszédfejlődés
 - pöszeség, dadogás, hadarás, orrhangzós beszéd, beszédértés, beszédészlelés elmaradás gyengeség
 - a nem megfelelő szociokulturális közeg miatt adódó ismerethiány, képességbeli elmaradás.
- Az óvodapedagógusokkal konzultálva javaslattétel a részképeség gyengeséget mutató gyermekek fejlesztésére, szükség esetén további speciális vizsgálatok elvégzésére

SZENTMIHÁLYI JÁTSZÓKERT ÓVODA

- (pszichológiai gyógypedagógiai vizsgálat a XVI. kerületi Szakszolgálatban, neurológiai, audiológiai, fül-orr - gégeészeti vizsgálat, szakértői bizottság vizsgálata), ill. kiegészítő speciális mozgásterápiára (TSMT, Alapozó Terápia, DSGM (Dévény-terápia), BERA, Ayres)
- az érintett gyermekek szüleinek tájékoztatása fogadóóra keretében a szűrés eredményéről, a fejlesztés szükségességéről, véleményük, beleegyezésük kérése
 - az egyénre szabott célirányos fejlesztés megtervezése (a fejlesztés iránya, mértéke, ideje, módja)
 - valamely részfunkcióban elmaradást mutató gyermekek fejlesztése egyéni vagy kiscsoportos formában – a fejlesztőpedagógus végzi
 - beilleszkedési, tanulási magatartási nehézséggel küzdő gyermekek fejlesztése a XVI. kerületi Szakszolgálat szakvéleménye alapján, egyéni fejlesztési terv készítése - a fejlesztőpedagógus végzi
 - beszédhibás gyermekek logopédiai fejlesztése – a logopédus végzi.

A fejlesztés során az alábbi elvek, szempontok figyelembevétele:

- személyes, bizalomra épülő kapcsolat, elfogadó attitűd
- oldott légkör, amelyben a gyermek jól érzi magát
- nyugodt környezet megteremtése
- a gyermeki motiváltság, aktivitás elérése
- a gyermeki spontaneitás figyelembevétele
- játékoság
- a gyermek meglévő fejlettségi szintjére építő, de a következő lépcsőfokot megcélzó feladatok biztosítása
- idő és lehetőség a funkciók gyakorlására és stabilizálására
- pozitív megerősítés
- fokozatosság
- komplexitás
- gazdag mozgásos tapasztalatszerzés biztosítása, a mozgás transzferhatásainak kihasználása
- az észlelés és a keresztcsatornák intenzív fejlesztése
- a tevékenységek, a cselekvés tudatosítása-verbalitás
- a fejlesztett gyermekek körében a tanév végén kontrollvizsgálat elvégzése, a képességek fejlődésének mérésére
- fejlesztési terv készítése, fejlesztési napló vezetése.

A szűrésbe és fejlesztésbe bekapcsolódó óvodapedagógusok feladatai:

- A speciális szűrő eljárások (Állapot és Mozgásvizsgáló Teszt, Sindelar- vizsgálat, GMP-teszt) felvételére kiképzett óvodapedagógusok a fejlesztő pedagógus irányításával részt vesznek a szűrésben és a kontrollvizsgálatok végzésében
- a pedagógus továbbképzés keretében speciális képzettséget szerzett óvodapedagógusok (pl. fejlesztőpedagógus másoddiploma, Tervezett Szenzomotoros Tréning) a fejlesztő pedagógus irányításával bekapcsolódnak a fejlesztő munkába (mozgásfejlesztés, grafomotoros fejlesztés/
- részt vesznek a fejlesztő team konzultációs alkalmain, folyamatos kapcsolatot tartanak a fejlesztő pedagógussal, az általuk fejlesztett gyermekek óvodapedagógusaival
- tájékoztatják a szülőt a gyermek fejlődéséről az általuk vezetett foglalkozáson.

SZENTMIHÁLYI JÁTSZÓKERT ÓVODA

Az óvodapedagógusok feladatai:

- a részkéesség gyengeséggel küzdő gyermekek, ill. a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek csoporton belüli, differenciált fejlesztése a gyermekkel foglalkozó szakemberek javaslatai alapján
- elfogadó, empátiás, toleráns nevelői magatartás megvalósítása
- a gyermek önbizalmának erősítése, sikerélményhez juttatása, pozitív, ösztönző nevelői attitűddel
- folyamatosan konzultálnak a gyermek fejlesztését végző szakemberekkel, óvodapszichológussal
- fejlődési dokumentumok vezetése.

Az óvodapszichológus feladatai

- Az intézmény alkalmazásában álló óvodapszichológus segíti az óvodapedagógusok és fejlesztő szakemberek munkáját
- megfigyeli a gyermekeket az óvodai csoportban
- tanácsaival segíti az óvodapedagógusokat, különösen a beilleszkedési, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek esetében
- konzultációs alkalmakat biztosít a szülők részére
- részt vesz a fejlesztő-team esetmegbeszélésein
- kapcsolatot tart az óvodavezetővel.

A fejlesztő és logopédiai munka várható eredménye a nevelési év végére:

- a nevelési év végén elvégzett kontrollvizsgálaton a gyermekek elmaradt képességeiben és az organikus éretlenség terén fejlődés mérhető és tapasztalható mind motoros, mind pszichés-kognitív, mint szociális téren is
- figyelem, feladattudat, feladattartás javul
 - beszédhibája megszűnik, vagy javul.

<i>Motoros</i>	<i>Pszichés-kognitív</i>	<i>Szociális területek</i>
<ul style="list-style-type: none">• Hangképzés, helyes artikuláció,• mozgáskoordináció,• egyensúlyérzék,• motoros mintamásolási készség,• finommotorika, grafomotorika, új mozgások megtanulásának képessége megfelelő,	<ul style="list-style-type: none">• Belátáson, tapasztalatokon alapuló, analógiás, elemi-fogalmi gondolkodás,• vizuális-akusztikus figyelem,• egyidejű többcsatornás figyelem,• vizuális-akusztikus-	<ul style="list-style-type: none">• Jó kapcsolatteremtési készség úgy a felnőttekkel, mint a gyermekkel,• viselkedésszervezés, viselkedési kontrollfunkciók kielégítő működése,• szabálytudat, szabálykövetés, szabályelfogadás,• feladattudat, feladattartás megfelelő,• biztonságos kötődés-

SZENTMIHÁLYI JÁTSZÓKERT ÓVODA

	<p>szeriális emlékezet,</p> <ul style="list-style-type: none">• testvázlat, térbeli tájékozódás, térbeli orientáció, laterális,• vizuális, akusztikus, propioceptív, egyensúly észlelés,• intermodális kódolás,• értés, észlelés, helyes mondat szerkesztés, helyes artikuláció, szókincs megfelelő.• A laterális dominancia kialakult.	<p>leválás,</p> <ul style="list-style-type: none">• zökkenőmentes beilleszkedés.
--	---	--

A fejlesztések hatására a gyermekek döntő többsége eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget.

13. A KÜLÖNLEGES BÁNÁSMÓDOT IGÉNYLŐ, SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEK INTEGRÁLT NEVELÉSE

A sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelésének törvényi háttere:

Óvodánk a körzetünkbe tartozó kiemelt figyelmet, különleges bánásmódot igénylő mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság esetén halmozottan fogyatékos, vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdő, a többi gyermekkel együtt nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésében vesz részt. **Ők az illetékes szakértői bizottság javaslata alapján kerülhetnek intézményünkbe. Csoportonként max. 1 – 2 fő sajátos nevelési igényű gyermek nevelhető. A sajátos nevelési igényű gyermeket a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján kell a csoportlétszámban számításba venni.**

Alapelvek

1. **A sajátos nevelési igényű gyermekek családi nevelését, a közösségbe való beilleszkedését elősegítheti a többi gyermekkel együtt történő integrált nevelésük.** A sajátos nevelési igényű gyermekek normál közösségben történő nevelése a gyermekek személyiségfejlődésében pozitív változást eredményezhet, amely későbbi életükre is kihat, miközben megalapozza, az egymáshoz való viszonyulást. A sikeres óvodai beilleszkedés elősegítheti a későbbi iskolai és társadalmi integrációt is.

2. **Az Óvodai nevelés országos alapprogramjában meghatározott nevelési, fejlesztési tartalmak, minden gyermek számára szükségesek. Az óvodai nevelés a sajátos nevelési igényű gyermekeknél is a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítására törekszik.** A nevelés hatására a különleges bánásmódot igénylő kisgyermeknél is fejlődik az alkalmazkodó készség, az akaraterő, az önállóságra törekvés, az érzelmi élet, az együttműködés.

3. A sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók nevelését biztosító óvoda az óvodai nevelési program elkészítésénél figyelembe veszi a **Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvét.**

4. A sajátos nevelési igényű gyermek integrált nevelése olyan **team munkában kialakított és szervezett nevelési folyamatban valósul meg,** mely az egyes gyermekek vagy gyermekcsoport igényeitől függő eljárások (időkeret, eszközök, módszerek, terápiák) alkalmazását teszi szükségessé. A sajátos nevelési igényű gyermekek speciális fejlesztését végző szakemberek egymással, az óvodavezetővel, az óvodapszichológussal és az óvodapedagógusokkal folyamatosan konzultálva végzik munkájukat. Havonta egyszer konzultációs alkalmat tartanak, esetmegbeszélést, a tapasztalatok egyeztetése során. Ezáltal nyomon követik a sajátos nevelési igényű, ill. a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő és a halmozott részképesség-gyengeséggel bíró gyermekek fejlődését, meghatározzák a fejlesztésükkel kapcsolatos további teendőket.

SZENTMIHÁLYI JÁTSZÓKERT ÓVODA

5. A rehabilitációs, rehabilitációs egyéni és/vagy csoportos fejlesztés gyógypedagógiai kompetencia. Az adott gyermek fejlesztési stratégiájának kialakítását a gyermek különleges igényéhez igazodó szakképzettséggel rendelkező, az integrált fejlesztésben tapasztalatokkal rendelkező **gyógypedagógus, terapeuta** segíti. Munkáját szükség esetén kiegészítheti az óvodai fejlesztőpedagógus elsősorban a mozgásfejlesztés területén.

Kerületünkben a sajátos nevelési igényű gyermekek rehabilitációs, rehabilitációs fejlesztését a **XVI. kerületi Margaréta Óvoda alkalmazásában álló gyógypedagógus hálózat szakemberei látják el.**

A sajátos nevelési igény a szokásos tartalmi és eljárásbeli differenciálástól eltérő, **nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását**, illetve kiegészítő fejlesztő, korrekciós, rehabilitációs, rehabilitációs, valamint terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazását teszi szükségessé.

A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenységet meghatározó tényezők

- a) A sajátos nevelési igény típusa, súlyossága.
- b) A sajátos nevelési igény kialakulásának, diagnosztizálásának és a speciális ellátás megkezdésének ideje.
- c) korai fejlesztésben és gondozásban részesült gyermek esetében a korai időszak fejlődésmenete
- d) A gyermek
 - életkora, pszichés és egészségi állapota, rehabilitációs műtétei,
 - képességei, kialakult készségei,
 - kognitív funkciói, meglévő ismerete,
 - családi háttere.

Mindezek alapján a fejlesztés magába foglalja a vizuális, akusztikus, taktilis, mozgásos érzékelés folyamatait, a motoros képességek, a beszéd- és nyelvi készségek és az értelmi képességek fejlesztését. Az egyes fogyatékosági típusok függvényében más-más terület kap nagyobb hangsúlyt.

6. A fejlesztés szervezeti keretének megválasztását, az alkalmazott speciális módszer- és eszközrendszert minden esetben a **gyermek állapotából fakadó egyéni szükségletek** határozzák meg. A gyermek terhelhetőségét biológiai állapota, esetleges társuló fogyatékosága, személyiségjegyei befolyásolják

7. A gyermek iránti elvárásokat sajátos nevelési igényének jellege, súlyosságának mértéke határozza meg, **az elvárások igazodjanak a gyermekek fejlődésének üteméhez**

8. Az óvodai nevelőmunka során figyelemmel kell lenni arra, hogy a különleges bánásmódot igénylő kisgyermek harmonikus személyiségfejlődését **az elfogadó, az eredményeket értékelő környezet segíti**

9. Sikerkritériumnak a gyermekek beilleszkedése, egyenlő hozzáférése a foglalkozásokhoz, önmagához mért fejlődése tekinthető.

Célunk:

- hogy a szakértői bizottságok javaslata alapján a különleges bánásmódot igénylő, a többi gyermekkel együtt nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekek a normál óvodai közösségbe

SZENTMIHÁLYI JÁTSZÓKERT ÓVODA

beilleszkedjenek,

- az óvodai nevelés és a gyermek állapotának, a sajátos nevelési igény típusának megfelelő fejlesztés hatására a gyermek képességei önmagához képest pozitív irányba fejlődjenek, személyisége pozitív irányban alakuljon,
- a sajátos nevelési igényből eredő hátrányok mértéke mérséklődjön,
- a normál fejlődésmenetű gyermekek és a sajátos nevelési igényű gyermekek megismerjék és elfogadják egymást, alakuljon ki közöttük kommunikáció, amely megalapozza a későbbi társadalmi integrációt.

Az óvodavezető feladata:

1. A szükséges személyi feltételek biztosítása:

- ☞ a gyermek szakvéleménye alapján felveszi a kapcsolatot a gyógypedagógus hálózatot működtető XVI. kerületi Margaréta Óvoda vezetőjével, írásban kéri a gyermek számára a szakértői véleményben előírt fejlesztésekhez szakképzettséggel rendelkező utazó gyógypedagógus kiküldését.
- ☞ Az óvodapedagógusok és a szakemberek munkáját az óvoda személyi lehetőségeitől és az integrált gyermekek számától, állapotától függően segítheti a pedagógiai asszisztens.

2. A szükséges tárgyi feltételek biztosítása:

- ☞ szakirodalom beszerzése, továbbképzéseken való részvétel támogatása,
- ☞ speciális eszközök beszerzése (mozgásfejlesztő eszközök, fejlesztő eszközök, játékok, stb.).

Sajátos nevelési igényű gyermek felvételi kérelme esetén **kapcsolat** kialakítása az illetékes szakértői bizottságokkal; **tájékoztató** a gyermek állapotáról, a vizsgálati eredményekről, a szakértői bizottságok által tett javaslatokról.

Konzultáció, kapcsolattartás az alábbi szakemberekkel és intézményekkel:

- ☞ a sajátos nevelési igényű gyermekekkel foglalkozó utazó gyógypedagógussal,
- ☞ fejlesztőpedagógussal, óvodapszichológussal,
- ☞ egészségügyi intézményekkel, orvossal, védőnővel,
- ☞ XVI. kerületi Margaréta Óvodával, szakértői bizottságokkal, XVI. kerületi Szakszolgálattal, és Gyermekjóléti Szolgálat szakembereivel,
- ☞ a gyermeket befogadó iskola vezetőivel, pedagógusaival,
- ☞ az óvodában dolgozó szakemberek team-munkájának összehangolása, koordinálása, aktív közreműködés, esetmegbeszélés, szükséges intézkedések megtétele,
- ☞ fejlesztéssel kapcsolatos dokumentumok ellenőrzése.

A gyógypedagógus feladatai:

- A Szakértői Bizottság szakértői véleménye és javaslatai alapján végzi a gyermek rehabilitációs, rehabilitációs fejlesztését
- segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését, figyelemmel kíséri a gyermek haladását,
- javaslatot tesz gyógypedagógia-specifikus módszerek, módszerkombinációk alkalmazására, az egyéni fejlesztési szükséglethez igazodó módszerváltásokra, a gyermek igényeihez igazodó környezet kialakítására
- segítséget nyújt a szükséges speciális (segéd) eszközök kiválasztásában, tájékoztat a beszerzés lehetőségéről,
- együttműködik az óvodapedagógusokkal, figyelembe veszi a gyermekkel foglalkozó

SZENTMIHÁLYI JÁTSZÓKERT ÓVODA

- óvodapedagógus tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait,
- segít a helyi feltételek és a gyermek egyéni szükségleteinek összehangolásában,
- kapcsolatot tart az óvodavezetővel, fejlesztő pedagógussal, óvodapszichológussal,
- kapcsolatot tart a szülővel a rehabilitáció sikerességét szolgáló ismeretek átadásával,
- részt vesz a befogadó közösség felkészítésében,
- részt vesz az óvodai foglalkozások és tevékenységek adaptációjában.

A fejlesztő pedagógus feladatai

- A gyermek fejlesztési terve alapján, szükség szerint bekapcsolódik a gyermek fejlesztésébe /mozgásterápia, grafomotoros fejlesztés/
- munkáját a gyógypedagógussal összehangoltan végzi,
- konzultál a gyógypedagógussal, óvodapedagógusokkal, óvodapszichológussal, óvodavezetővel,
- kapcsolatot tart a szülővel,
- a fejlesztő dokumentumokat vezeti,
- a Fejlesztő Team-ben aktívan közreműködik.

Az óvodapedagógus feladatai:

- elfogadó, empátiás, toleráns nevelői magatartás megvalósítása
- személyes példaadással, beszélgetéssel annak elősegítése, hogy a gyermekekben kialakuljon a másság természetesnek tekintése és elfogadása, a másik ember pozitív tulajdonságainak értékelése, az empátiás, elfogadó és segítő magatartás
- a gyermek sajátos fejlődésmenetének figyelembevételével az egyéni bánásmód és a differenciált képességfejlesztés megvalósítása
- alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez,
- egy-egy nevelési helyzet, problémamegoldásához alternatívákat keres,
- folyamatos kapcsolattartás és konzultáció a sajátos nevelési igényű gyermek speciális fejlesztését végző szakemberekkel (gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus, óvodapszichológus)
- a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba
- az utazó gyógypedagógus fejlesztési terve alapján egyéni fejlesztési tervet készít
- a gyermek fejlődéséről szóló dokumentumok vezetése (fejl. lap)
- tájékoztat a gyermek fejlődéséről.

Az óvodapszichológus feladatai

- az óvodapszichológus segíti az óvodapedagógusok és fejlesztő szakemberek munkáját
- megfigyeli a gyermekeket az óvodai csoportban
- tanácsaival segíti az óvodapedagógusokat, különösen a beilleszkedési, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek esetében
- konzultációs alkalmakat biztosít a szülők részére
- közreműködik a Fejlesztő team esetmegbeszélésein
- kapcsolatot tart az óvodavezetővel.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- a gyermek saját lehetőségeihez képest alkalmazkodik az óvodai közösséghez
- elfogadja társait és megpróbál alkalmazkodni a felnőttek kéréséhez
- az óvodai szokásrendnek megfelelően megpróbál a különféle tevékenységekben részt venni

- képességei önmagához képest pozitív irányba fejlődnek
- mérséklődik a sajátos nevelési igényből eredő hátrány mértéke.

13.1. A különleges bánásmód típusából eredő speciális célok és feladatok

A.) A beszéd fogyatékos gyermekek integrált nevelése

A beszéd fogyatékos gyermek integrált nevelése az Országos Beszédvizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság javaslata alapján történik.

A szükséges speciális fejlesztést az utazó logopédusok végzik. (szükség esetén fejlesztőpedagógus bevonásával.)

Célunk:

- hogy a beszéd fogyatékos gyermek az óvodai közösségbe beilleszkedjen
- beszédfélelme oldódjon
- az óvodai nevelés és a speciális fejlesztés eredményeképpen a gyermek nyelvi kifejező képessége fejlődjön, szókincse bővüljön, beszédállapota javuljon.

A logopédusok feladatai:

- a Szakértői Bizottság diagnózisa alapján végzi a beszéd fogyatékos gyermek speciális terápiáját /a beszéd alaki, tartalmi fejlesztése, komplex részképesség fejlesztés
- a szakértői véleményben meghatározott fejlesztési területek figyelembevételével egyéni fejlesztési tervet készít
- konzultál az óvodavezetővel, óvodapedagógusokkal, és a Fejlesztő Team tagjaival
- tájékoztatást és tanácsot ad a szülők részére
- a Fejlesztő Team munkájában közreműködik.

A fejlesztőpedagógus feladatai:

- Az utazó logopédussal összehangoltan szükség szerint végzi a beszéd fogyatékos gyermek mozgásfejlesztését, ill. grafomotoros fejlesztését
- konzultál a logopédussal, óvodapedagógusokkal, a Fejlesztő Team tagjaival
- kapcsolatot tart a szülőkkel
- a fejlesztő dokumentumokat vezeti
- a Fejlesztő Team munkáját vezeti

Az óvodapedagógus feladatai:

- a beszédfélelem oldása, a kudarcot, szorongást okozó helyzetek elkerülése
- a gyermeket bátorítja a logopédus által kialakított beszédhangok használatára
- lehetőséget biztosít a sokoldalú érzékelésre-észlelésre (mozgás, látás, hallás, tapintás), az érzékleti tapasztalatok összekapcsolására
- biztosítja a részképességek differenciált fejlesztését az óvodai csoporton belül a játék, a mozgás, a kommunikáció tevékenységeiben
- elősegíti a gyermek sikerélményhez juttatását
- az utazó logopédus tanácsait alkalmazza a gyermekkel való foglalkozás során

SZENTMIHÁLYI JÁTSZÓKERT ÓVODA

- a gyermekek fejlődéséről szóló dokumentumokat vezeti (fejlesztési lap)
- konzultál a szakemberekkel.

Az óvodáskor végére várható fejlődés:

- az óvodai közösségbe a lehetőségek szerint optimálisan beilleszkedett
- kommunikációs készsége fejlődik
- a gyermek beszédállapota javul: szókincse bővül, nyelvi kifejezőkészsége fejlődik, a beszéd tartalmi és alaki hibái mérséklődnek.

B.) Mozgásszervi fogyatékos gyermekek integrált nevelése

A mozgásszervi fogyatékos gyermek integrált nevelése az Országos Mozgásvizsgáló és Javító Szakértői és Rehabilitációs Bizottság javaslata alapján történik.

A szükséges speciális fejlesztést a gyógypedagógiai hálózat gyógypedagógusa végzi.

Célunk:

- hogy a mozgásszervi fogyatékos gyermek az óvodai közösségbe beilleszkedjen
- mozgása fejlődjön
- az óvodai nevelés és a speciális fejlesztés eredményeképpen mozgásállapota javuljon.

A gyógypedagógus feladatai:

- a Szakértői Bizottság diagnózisa alapján, végzi a mozgásszervi fogyatékos gyermek speciális terápiáját / komplex mozgásfejlesztés/
- a szakértői véleményben meghatározott fejlesztési területek figyelembevételével egyéni fejlesztési tervet készít
- konzultál az óvodavezetővel, óvodapedagógusokkal,
- tájékoztat és tanácsokat ad a szülők részére

Az óvodapedagógus feladatai:

- figyel a kudarcot, szorongást okozó helyzetek elkerülésére
- a gyermeket bátorítja a gyógypedagógus által kialakított mozgások, mozgásformák végzésére
- lehetőséget biztosít a sokoldalú érzékelésre-észlelésre (mozgás, látás, hallás, tapintás), az érzékleti tapasztalatok összekapcsolására
- biztosítja a részképességek differenciált fejlesztését az óvodai csoporton belül a játék, a mozgás, a kommunikáció tevékenységeiben
- elősegíti a gyermek sikerélményhez juttatását
- a gyógypedagógus tanácsait alkalmazza a gyermekkel való foglalkozás során
- a gyermekek fejlődéséről szóló dokumentumokat vezeti (fejlesztési lap)
- konzultál a szakemberekkel.

Az óvodáskor végére várható fejlődés:

- az óvodai közösségbe a lehetőségek szerint optimálisan beilleszkedett
- mozgás készsége fejlődik

SZENTMIHÁLYI JÁTSZÓKERT ÓVODA

- a gyermek mozgásállapota javul.

C.) Az értelmi fogyatékos gyermekek integrált nevelése

Értelmi fogyatékos gyermekek integrált nevelésére a Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság tesz javaslatot.

Speciális fejlesztésüket az értelmi fogyatékosokra szakosodott gyógypedagógus végzi szükség esetén a logopédus és a fejlesztőpedagógus bevonásával.

Célunk:

- hogy az értelmi fogyatékos gyermek megismerkedjen a közösségi szokásokkal és megpróbáljon alkalmazkodni azokhoz
- az óvodai nevelés és a speciális fejlesztés eredményeképpen önmagához képest fejlődjön figyelme, emlékezete, gondolkodása, szociális magatartása

Az értelmi fogyatékosokra szakosodott gyógypedagógus feladatai:

- a gyermek értelmi képességeit speciális módszerekkel fejleszti
- a Szakértői Bizottság diagnózisa alapján, a szakvéleményben meghatározott fejlesztési területek figyelembevételével egyéni fejlesztési tervet készít
- javaslatot tesz kiegészítő fejlesztésre, terápiára (pl.: zeneterápia, mozgásterápia, grafomotoros fejlesztés)
- kapcsolatot tart az óvoda vezetőjével
- konzultál a logopédussal, a fejlesztőpedagógussal
- az óvodapedagógusok munkáját tanácsadással, konzultációval segíti
- kapcsolatot tart a szülőkkel.

A logopédus feladatai:

- a gyermek beszédállapotát felméri
- ha az értelmi fogyatékos mellé beszédhiba, vagy beszéd fogyatékos is társul a gyermek logopédiai terápiáját végzi
- konzultál, kapcsolatot tart az óvodavezetővel, óvodapedagógusokkal, gyógypedagógussal, a fejlesztőpedagógussal
- a szülőket tájékoztatja, segíti.

A fejlesztőpedagógus feladatai:

- az értelmi fogyatékos gyermek mozgáskoordinációjának fejlesztését, mozgásterápiáját végzi
- szükség esetén grafomotoros fejlesztést biztosít
- a gyógypedagógus javaslata szerint szükség esetén egyéb kiegészítő képességfejlesztést biztosít az általa javasolt módszerekkel, eljárásokkal
- kapcsolatot tart az óvodavezetővel
- konzultál a gyógypedagógussal, logopédussal, óvodapedagógusokkal, óvodavezetővel
- a fejlesztő dokumentumokat vezeti (fejlesztési napló).

SZENTMIHÁLYI JÁTSSZÓKERT ÓVODA

Az óvodapedagógus feladatai:

- alkalmazza a gyógypedagógus által javasolt módszereket, eljárásokat, differenciál a feladatadásban a tevékenységek során
- közvetíti a gyermek értelmi szintjének megfelelő mennyiségű és minőségű ismereteket
- differenciál a feladatadásban, az alkalmazott módszerekben és eszközökben
- a gyermek sajátos igényéhez igazodó instrukciókat ad, szükség esetén többször ismételt, magyaráz
- segítséget ad a szokások kialakításához, többszöri, ismétlődő gyakorlást biztosít, megerősít
- változatos, sokoldalú tapasztalatszerzési lehetőségeket biztosít
- sokoldalúan szemléltet
- fejleszti a játéktevékenységet a szükséges irányítás, ötletek adása, példaadás, együttjátás útján
- fejleszti a szándékos figyelmet, emlékezetet, gondolkodást tapasztalati úton
- törekszik a kudarcot okozó helyzetek elkerülésére
- a gyermekek fejlődéséről szóló dokumentumokat vezeti (fejlődési lap)
- konzultál a szakemberekkel.

Az óvodáskor végére várható fejlődés:

- a gyermek az óvodai közösségbe a lehetőségekhez képest beilleszkedik
- elfogadja, alkalmazza az óvodai szokásrendet
- pszichikus funkciói önmagához képest fejlődnek

D.) Pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartászavarral) küzdő gyermekek integrált nevelése

A sajátos nevelési igényű gyerekek e csoportját a különböző súlyosságú és komplexitású az ismeretsajátítást, a tanulást, az önirányítás képességeinek fejlődését nehezítő – részképesség-zavarok, vagy azok halmozott előfordulása jellemzi.

A kognitív, az emocionális-szociális képességek eltérő fejlődése a sikeres beilleszkedést, az iskolába lépésre való felkészülési folyamatot késleltetheti.

Az óvodai nevelés és fejlesztés során kiemelt feladat: a gyermek szakértői bizottsági véleményében foglaltakra alapozva a részképesség-zavarok egyéni fejlesztési terv szerinti korrekciója és kompenzálása tudományosan megalapozott szakmai módszerek alkalmazásával. A fejlesztés szakmai teamben, és a szülő aktív bevonásával történjen. További feladat megelőzni a teljesítménykudarcokra épülő másodlagos zavarok, inadaptív viselkedés kialakulását, és megalapozni az eredményes iskolai előmenetelhez szükséges készségeket.

A pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartászavarral) küzdő gyermekek a Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői Bizottság diagnosztizálja. Fejlesztő foglalkoztatása az óvodában történik utazó gyógypedagógus által.

A tünetek súlyosságától függően mindkét esetben pszichológiai, pszichiátriai segítségadásra, viselkedésterápiára lehet szükség.

Célunk:

- hogy a pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartászavarral) küzdő gyermek az óvodai élet alapvető szokásait, szabályait megismerje, elfogadja, és

SZENTMIHÁLYI JÁTSZÓKERT ÓVODA

lehetőség szerint megpróbálja alkalmazni

- személyisége, magatartása pozitív irányba formálódjon, lehetőséget kapjon pozitív élmények, sikerek átélésére
- fejlődjön úgy motoros, mint pszichés- kognitív-szociális téren egyaránt.

A gyógypedagógus feladatai

- a gyermek speciális fejlesztése a Szakértői Bizottság diagnózisa alapján
- a szakértői véleményben meghatározott fejlesztési területek figyelembevételével egyéni fejlesztési terv készítése
- kapcsolattartás a gyermekkel foglalkozó pszichológussal, pszichiáterrel, az általuk javasolt módszerek alkalmazása, tanácsaik figyelembevétele
- konzultáció, kapcsolattartás az óvodavezetővel, óvodapszichológussal, logopédussal, fejlesztő pedagógussal
- az óvodapedagógusok nevelő munkájának segítése
- a szülők tájékoztatása, segítése a gyermek nevelését, fejlődést illetően, segítségnyújtás az iskolaválasztásban

A fejlesztőpedagógus feladatai:

- Az SNI-s gyermeknél a gyógypedagógussal összehangoltan szükség esetén mozgásfejlesztés, mozgásterápia végzése
- mérések, kontrollmérések elkészítése
- kapcsolattartás a XVI. kerületi Szakszolgálattal, Szakértői Bizottságokkal.
- konzultáció az óvodapedagógusokkal, óvodavezetővel, pszichológussal, utazó gyógypedagógussal, logopédussal
- kapcsolattartás a szülőkkel, tájékoztatás, tanácsadás
- fejlesztési dokumentumok vezetése
- statisztikák elkészítése

Az óvodapedagógus feladatai:

- empatikus, toleráns, ugyanakkor határozott, következetes nevelői magatartást tanúsít
- a gyermek számára belátható és teljesíthető szabályrendszert alakít ki, indokolt és egyértelmű szabályt közvetít
- következetes és egyéni bánásmódot alkalmaz (azonnali és gyakori visszajelzés a gyermek viselkedéséről, a kívánt viselkedésforma azonnali megerősítése, sok dicséret, kevés kritika)
- vegye figyelembe, hogy a tanulási, magatartási zavar tüneteivel bíró gyermek az idegrendszer csökkent terhelhetőségének jeleit mutathatja:
 - általában érzékenyebbek a meteorológiai változásokra,
 - fáradékonyabbak az átlagnál, nehezen tűrik a zajokat, nehezen viselik el a várakozási feszültséget
 - gyakrabban van szükségük pihenésre, szünetre, egyedüllétre,
 - fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, érthető és követhető szabályokat
- tanácsot ad, együttműködik a szülőkkel
- konzultál a szakemberekkel.

SZENTMIHÁLYI JÁTSZÓKERT ÓVODA

Az óvodapszichológus feladatai

- Segíti az óvodapedagógusok és fejlesztő szakemberek munkáját
- megfigyeli a gyermekeket az óvodai csoportban
- tanácsaival segíti az óvodapedagógusokat, különösen a beilleszkedési, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek esetében
- fogadó órákat tart a szülőknek, tanácsaival segíti őket
- konzultál az óvodapedagógusokkal, óvodavezetővel, logopédussal, fejlesztő pedagógussal, gyógypedagógussal,
- részt vesz a fejlesztő-team esetmegbeszélésein

Az óvodáskor végére várható fejlődés:

- a gyermek elfogadja és megpróbálja alkalmazni az óvodai élet alapvető szabályait
- megpróbál bekapcsolódni, részt venni a különféle tevékenységekben
- viselkedéskontrolljában, figyelmi állapotában pozitív irányú változás tapasztalható
- az alap kultúrtechnikák elsajátításához szükséges pszichikus funkciói, részképességei fejlődnek.

14. Az óvodai élet megszervezésének elvei

Óvodánk **9+2+8+4** csoporttal, összevontan működő intézmény.

A Baross utca 141. szám alatti székhely Óvoda 9 csoportnak ad helyet.

A Bercsényi utcai telephelyen 2 csoport található.

A Varázskorona 1. telephelyen **8**, míg a Varázskorona 2. telephelyen 4 csoport működik.

A területileg egymástól távol eső óvodákba érkező gyermekek más és más szociokulturális környezetből kerülnek hozzánk.

Az intézmény valamennyi épületére jellemző a nyílt, őszinte, szeretetteljes légkör, igyekszünk nyugodt feltételeket biztosítani a gyermekek szomatikus, kognitív és emocionális fejlődéséhez. Sok esetben ez az alapja a szülők óvodaválasztásának, hiszen véleményük tükrözi, hogy őszintének, segítőkésznek tartják az intézmény pedagógusait, jó véleménnyel vannak a pedagógiai asszisztensek, a dajkák, a gondnokok és az óvodatitkárok munkájáról is.

Mindig jó érzéssel hallottuk a tőlünk kikerülő gyermekekről a véleményeket, hiszen megállják helyüket a következő életszakaszban, az új környezetben is. Ők maguk is visszajárnak hozzánk, hírül hozva eredményeiket, beszámolnak élményeikről. Szeretnénk munkánkat a jövőben is olyan jól és hatékonyan végezni, hogy büszkék lehessünk elért eredményeinkre, sikereinkre.

14.1. Személyi feltételek

A feladatellátáshoz biztosított státuszok száma: 81 fő

Munkakörönkénti és épületenkénti megoszlásukat az alábbi táblázat tartalmazza:

		Székhely	Bercsényi	Varázskorona 1.	Varázskorona 2.	Összesen
Óvodavezető	1					1
Óvodapedagógus		18	4	16	8	46
Fejlesztőpedagógus	1					1
Óvodapszichológus	1					1
Óvodatitkár	2					2
Pedagógiai asszisztens		3	1	2	1	7
Dajka		9	2	8	4	23
Konyhás		1	1	1	1	4
Technikai		1		1		2
Összesen	5	32	8	28	14	87

Az óvodában a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll. A nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógus modellt, mintát jelent a gyermek számára, személyisége az elfogadó és segítő, támogató attitűdön alapszik. A köznevelés közszolgálat, az óvodapedagógus közfeladatot lát el, munkája közszolgálat.

SZENTMIHÁLYI JÁTSZÓKERT ÓVODA

Az óvodapedagógusi tevékenységnek és az óvoda működésének segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkájának hozzá kell járulnia az óvodai nevelés eredményességéhez.

A nemzetiséghez tartozó gyermekeket is nevelünk, ezért az óvodában a dolgozók feladatai közé tartozik, hogy megvalósítsák a nemzetiségi óvodai nevelés célkitűzéseit is.

A migráns gyermekek nevelése során feladatunk, hogy lehetőséget teremtsünk, hogy a gyermekek megismerhessék egymás kultúráját, anyanyelvét.

A német nemzetiségi csoportban egy német nemzetiségi óvodapedagógusi diplomával rendelkező óvodapedagógus dolgozik heti váltott műszakban a felsőfokú óvodapedagógusi diplomával rendelkező váltótársával.

A német nemzetiségi csoportban a dolgozóknak feladata, hogy lehetőséget teremtsenek arra, hogy a gyermekek megismerjék nemzetiségi kultúráját, anyanyelvét. A kétnyelvű csoportba 3 éves kortól kerülnek felvételre a gyermekek. A csoport osztatlan csoportként működik. A csoportba kerülés feltételeit, szempontjait a „Házirend” tartalmazza.

A szakmai színvonal megőrzése, valamint a kitűzött céljaink elérése érdekében kiemelt feladataink közé tartozik a dolgozók pozitív tulajdonságainak megerősítése, az önképzés, továbbképzés iránti igényük folyamatos ébren tartása. Az óvodapedagógusok tulajdonságai között a jól képzettség, következetesség, kiegyensúlyozottság, határozottság, a tapintat kiemelt jelentőséggel bírnak. Munkájukat az érdeklődés, vállalkozás, korszerűsítés, intenzív továbbfejlesztés iránti igény és innováció jellemzi. A pedagógusok továbbképzését érdeklődési körük alapján részben önkéntes alapon, részben irányított módon, nevelőtestületi konszenzus alapján szervezzük, természetesen szem előtt tartva a közösen készített Pedagógiai Programunknak való megfelelést, a minőségfejlesztést, valamint a jogszabályi változásokat.

A fenntartó, valamint a törvény által meghatározott egyéb feladatok bővítésével a különleges bánásmódot igénylő, a nemzetiségi, és a migráns gyermekek ellátása speciális szakértelmet kíván, ezért a továbbképzési tervek, valamint a humán erőforrás fejlesztése során ezeket is figyelembe kell venni.

A nevelőmunkát segítő munkatársak feladatainak célirányos elosztása a nevelőmunka eredményességét fokozza. A pedagógiai asszisztensek és dajkák képzettsége és tapasztalataik biztosítják, hogy az óvónővel kialakított szokásrend alapján, a gyermekcsoport életében tevékenyen részt vegyenek, a szoros együttműködés érdekében rendszeres megbeszéléseket tartunk együttes részvételükkel.

Az óvoda vezetésében négy vezető helyettes vesz részt. Az önálló, felelősségteljes, színvonalas munkához szükséges feltételek biztosítottak.

Az óvoda jó hírét a pedagógiai munkát hivatásának tekintő óvodapedagógusoknak és az ő munkájukat közvetlenül segítő pedagógiai asszisztenseknek és dajkáknak köszönheti. 3 – 7 éves korban a viselkedésminták követése még nagyon erős, ezért a velük foglalkozó felnőttek kommunikációja, metakommunikációja döntően hat a gyermekek életére. A környezetükben

SZENTMIHÁLYI JÁTSZÓKERT ÓVODA

tapasztalt jelenségek, érzelmek, indulatok, emberi kapcsolatteremtések fejleszthetők, vagy gátolhatják személyiségük alakulását. A szakmai színvonal megőrzése, valamint kitűzött céljaink elérése érdekében kiemelt feladataink közé tartozik a dolgozók pozitív tulajdonságainak megerősítése, az önképzés, továbbképzés iránti igényük folyamatos ébren tartása.

Az óvodapedagógusok heti váltásban dolgoznak.

A Fejlesztő Team külső és belső szakmai munkatársai a munkakörnek megfelelő szakképesítéssel, illetve szakvizsgával rendelkeznek, elhivatottságuk, szakmai tudásuk révén hatékonyan segítik a gyermekek fejlődését, egyéni képességeinek alakulását, fejlesztését, felzárkóztatásukat. Konzultációk formájában az óvodapedagógusok fejlesztő munkáját szakmai tanácsaikkal segítik.

Az óvónői párok kialakításának szempontjai:

- ✗ Lehetőleg az óvodába lépéstől – iskolába lépésig azonos pár nevelje a gyermekeket.
- ✗ A pár személyiségjegyei, képességei, szakmai elhivatottsága, azonos elvárásai, nevelői hitvallása lehetőleg szinkronban legyenek.
- ✗ Elfogadják egymást, tudjanak hatékonyan egymással dolgozni.
- ✗ A gyermekek mindenek felett álló érdekét képviselve, a gyermeki jogokat tiszteletben tartva alakítsák pedagógiai tevékenységüket.

Az óvoda teljes nyitvatartása alatt óvodapedagógusok foglalkoznak a gyermekekkel (lásd. SZMSZ). Lehetőséget biztosítunk a gyermekek célirányos differenciált képességfejlesztésére, a felzárkóztatásra, tehetséggondozásra. Kiemelt figyelmet fordítunk az esélyegyenlőség biztosítására, különös tekintettel az SNI-s, HHH-s és HH-s gyermekek nevelésére, fejlesztésére, a hátrányok kompenzálására. A nevelőmunka aktív résztvevői a pedagógiai asszisztensek mellett a dajkák is. Az óvodapedagógusok szakmai munkáját a FEJLESZTŐ TEAM hatékonyan segíti

Az óvodapedagógusok a színvonalasabb, hatékonyabb és eredményesebb pedagógiai munka érdekében különféle továbbképzéseken vettek, illetve vesznek részt.

A továbbképzéseken szerzett ismeretek jól kapcsolódnak a helyi pedagógiai elképzelésekhez. Programunk hatékonyabb megvalósítása érdekében biztosítva az óvoda egységes nevelési koncepcióját, a jövőben az óvodapedagógusok a következő területeken képezik magukat:

- ✗ a különleges bánásmódot igénylő gyermekek nevelése, fejlesztése
- ✗ a PP módszertani ismeretekre vonatkozó szakmai színvonal emelése
- ✗ gyermekvédelmi ismeretek bővítése, különös tekintettel az SNI-s, HHH-s és HH-s gyermekekre, az Esélyegyenlőségi Programmal összhangban,
- ✗ óvoda-iskola átmenet,
- ✗ projektpedagógia

14.2. Tárgyi feltételek

Az óvodának rendelkeznie kell a pedagógiai program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel. Az óvoda épületét, udvarát, kertjét, berendezését oly módon kell kialakítani, fejleszteni, hogy a gyermekek biztonságát, kényelmét szolgálja, megfeleljen testméreteiknek, biztosítsa egészségük megőrzését, fejlődését. Tegye lehetővé mozgás- és játékigényük kielégítését, és a gyermekeket harmóniát árasztó színekkel, formákkal, anyagokkal vegye körül. A tárgyi

SZENTMIHÁLYI JÁTSZÓKERT ÓVODA

felszereléseket, amelyeket a gyermekek használnak számukra hozzáférhető módon és a gyermekek biztonságára figyelemmel kell elhelyezni. Az óvoda egyidejűleg biztosítson megfelelő munkakörnyezetet az óvodai munkatársaknak, teremtsenek lehetőséget a szülők fogadására.

A négy épület tárgyi felszereltsége közel azonos. A foglalkozási eszközök kellő mennyiségben és minőségben állnak rendelkezésünkre. A csoportszobák, öltözők bútorait, textíliáit folyamatosan cseréljük, pótoljuk. A gyermekeknek kellő számú és minőségű játékeszköz szolgálja minden irányú fejlődését. Az egészséges életmódra nevelésénél fontos feladatunk az egészséges környezet biztosítása. Az óvoda helyiségeiben törekszünk a helyes világítás, megfelelő szellőztetés, megfelelő méretű, lehetőleg természetes anyagból készült berendezési tárgyak biztosítására.

Feladataink közé tartozik az 20/2012. (VIII.31.) EMMI Rendelet melléklete értelmében a nevelési – oktatási intézmények minimális eszközeiről és felszereléseiről szóló jegyzékben foglalt fokozatos és folyamatos teljesítése.

Az óvoda négy épületéhez tartozó udvarok mérete, adottságai eltérőek.

14.3. Az óvodai élet megszervezése

A gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg.

Napirend

A napirend kialakításánál az alábbi szempontokat vesszük figyelembe:

- A gyermekek
 - életkorát, fejlettségi szintjét;
 - igényeit, egyéni szükségleteit,
 - érdeklődését, kíváncsiságát, terhelhetőségét,
 - érzelmi állapotukat.
- A napirendet folyamatosság és rugalmasság jellemzi. Fontos a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása, szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét.
- A tevékenységek tervezését a három étkezési időponthoz igazítjuk, lehetőleg 2,5 - 3 órát biztosítunk az étkezések között.
- A pihenés tervezésekor figyelembe vesszük a gyermekek alvási igényét.
- 14 óráig minden gyermek számára biztosítjuk a nyugodt pihenést (kötelezően), ezután lehetőségeink szerint egyéni eltérő igényüknek megfelelően tevékenykedhetnek.
- A gyermekek érdekében szeretnénk elérni, hogy a szülők vegyék figyelembe az óvoda napirendjét.
- Lehetőleg úgy érkezzenek a gyermekek, hogy ne maradjanak ki a reggeli közös játékból, illetve a kötött testnevelés foglalkozásból.
- A napirend kialakításánál együttműködünk a gyermekek fejlesztésében közreműködő szakemberekkel.

SZENTMIHÁLYI JÁTSZÓKERT ÓVODA

- A napirend igazodik a gyermek egyéni igényeihez, a különböző tevékenységekhez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre.
- A rendszeresség és ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyerekeknek.
- Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak kiemelt szerepe van, melynek során az óvodapedagógus építi kapcsolatait a gyermekekkel, segíti önállóságuk fejlődését, nevel, együttműködve a gondozást végző munkatársakkal.

Gyülekezés, játék, egyéb szabadon választott tevékenység az összevont csoportban	6 ⁰⁰ - 88
Játék, szabadon választott tevékenység, kezdeményezés, mozgás, étkezés előkészítés, reggeli. Folyamatos reggeli (kivéve: a kötött testnevelés foglalkozás esetében)	8 ⁰⁰ - 9 ³⁰
Játék, szabadon választott tevékenység, egyéni differenciált fejlesztés, a tanulás témaköreinek feldolgozása – játékos tevékenységek – tanulási tapasztalatok, kezdeményezés, foglalkozás, átöltözés az udvari játékhoz – mozgáshoz, (tankötelesek úszás oktatásához) ebéd előtti előkészületek, testápolás, ebéd	9 ³⁰ - 12 ³⁰ illetve 13 ⁰⁰
Pihenés előtti előkészületek, testápolás pihenés (a gyermekek életkorától, alvásigényétől függően)	12 ³⁰ – 13 ⁰⁰ 13 ⁰⁰ – 14 ⁰⁰ illetve 15 ³⁰ -ig
Uzsonna előtti előkészületek: testápolás, uzsonna, játék, szabadon választott tevékenység, egyéni differenciált fejlesztés	14 ⁰⁰ - 17 ⁰⁰ illetve 15 ³⁰ -tól
Játék, szabadon választott tevékenység hazamenetelig az összevont csoportban	17 ⁰⁰ – 18 ⁰⁰

Hetirend tervezése

- ✗ A kisebbeknek lehetőség szerint egy vagy kettő, a nagyobbaknak két kötött testnevelés foglalkozás hetente.
- ✗ Az ismeretszerzés témaköreinek feldolgozása a hét folyamán kötött vagy kötetlen formában (komplexitásra törekvés) valósul meg.

Figyelembe vesszük a fejlesztésben közreműködő belső (fejlesztőpedagógus, mozgásfejlesztő szakember; egyéb fejlesztésben résztvevő szakemberek;) külső szakemberek (logopédus, óvodapszichológus, utazó gyógypedagógus) egyéni, differenciált fejlesztő foglalkozásait.

Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését különböző, jogszabályban meghatározott dokumentumok szolgálják. (20/2012. (VIII.31.) EMMI Rendelet alapján az intézményi munkaterv tartalmaz)

15. GYERMEKVÉDELEM

A nevelőmunkánkban kiemelt hangsúlyt kap a gyermekvédelem, ezen belül a hátrányos helyzetű, illetve a veszélyeztetett gyermekekkel való foglalkozás, a káros hatások megelőzése, ellensúlyozása, illetve megszüntetése.

Gyermekvédelmi munkánkat az 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról, valamint a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC tv. ránk vonatkozó paragrafusai alapján, valamint az Esélyegyenlőségi Program szerint végezzük.

Az óvodai gyermekvédelem célja:

A gyermeki jogokat szem előtt tartva a pedagógia eszközeivel a veszélyeztetettség és a hátrányból származó problémák megszüntetésével, csökkentésével az esélyegyenlőség megteremtése, *különös figyelemmel a HHH-s- és HH-s gyermekek esetében.*

Az intézmény ellátja:

- a gyermek és ifjúságvédelmi feladatokat a törvényi előírásnak megfelelően és az adatvédelmi szabály szerint jár el, illetve a személyiségi jogok tiszteletben tartásával felderíti a gyermekek fejlődését veszélyeztető okokat
- törekszik a megelőzésre és a problémák ellensúlyozására és ok szerinti megszüntetésére
- adatszolgáltatást, kapcsolattartást.

Az óvodavezető felelős:

- gyermek és ifjúságvédelmi feladatok maradéktalan ellátásáért, a szükség szerint történő intézkedések megtételéért az Esélyegyenlőségi Program szerint.

Feladatai:

- gyermek és ifjúságvédelmi feladatok megszervezése,
- együttműködés és kapcsolattartás a Gyermekjóléti Szolgálattal, valamint a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal,
- a dokumentációk figyelemmel kísérése,
- a gyermekvédelmi feladatok ellenőrzése,
- adatszolgáltatás - tájékoztatás,
- intézkedés.

A gyermekvédelmi megbízott feladatai:

- ☞ **figyelemmel kíséri** a jogszabályváltozásokat, az abból adódó feladatokat,
- ☞ tájékoztatási kötelezettséggel **tartozik** az intézmény vezetőjének,
- ☞ tájékoztatást ad a nevelőtestület felé,
- ☞ havonta egy alkalommal, illetve szükség szerint a szülők igénye alapján fogadó órát tart,
- ☞ a pedagógusok vagy a szülők jelzésére, valamint szükség szerint felkeresi a családot a hátrányos és veszélyeztető tényezők megismerése érdekében,
- ☞ **részt vesz** a gyermekvédelmi munkával kapcsolatos értekezleteken, előadásokon és az itt szerzett információkról **tájékoztatást ad**,
- ☞ szükség szerint esetmegbeszélést kezdeményez a gyermek további fejlődése érdekében: pedagógusaival, logopédussal, fejlesztő pedagógussal, pszichológussal, illetve a Gyermekjóléti

SZENTMIHÁLYI JÁTSZÓKERT ÓVODA

Szolgálat képviselőjével,

- ✍ gyermekbántalmazás véelme, vagy egyéb pedagógiai eszközökkel meg nem szüntethető, veszélyeztető tényező megléte esetén **értesíti** a Gyermekjóléti Szolgálatot,
- ✍ segítségnyújtás (a veszélyeztetettség megszüntetésében való részvétel),
- ✍ a különböző esetekről belső dokumentációt készít,
- ✍ az anyagilag nehéz helyzetben lévő családok segélyezését **kezdeményezi**,
- ✍ az intézményben a szülők által jól látható helyen közlésezi a gyermekvédelmi feladatot ellátó fontosabb intézmények címét, telefonszámát (Gyermekjóléti Szolgálat, XVI. ker. Szakszolgálat, Napraforgó Családsegítő Központ) lásd: SzMSz.

Az óvodapedagógus feladatai:

- ✍ a családdal való jó kapcsolat kialakítása,
- ✍ a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése,
- ✍ a gyermek veszélyeztetettségének felismerése,
- ✍ segítségnyújtás,
- ✍ a szülők meggyőzése arról, hogy vegyék igénybe a logopédus, a fejlesztőpedagógus, és az óvodapszichológus segítségét,
- ✍ a gyermekvédelmi felelőssel együtt fogadó órát tart, szükség esetén családlátogatást kezdeményez,
- ✍ a gyermekvédelmi problémát köteles az óvodavezető, a gyermekvédelmi megbízott felé jelezni,
- ✍ javaslatot tesz a szükséges intézkedésre,
- ✍ a gyermekvédelmi észrevételeket, tapasztalatokat dokumentálja a gyermek fejlődési lapján.

Sikerkritérium:

- ✍ a szülők bizalommal fordulnak problémáikkal felénk,
- ✍ megértéssel fogadják javaslatainkat, pedagógiai tanácsainkat,
- ✍ az együttnevelés eredményeként mérséklődik, vagy megszűnik a gyermek hátrányos, veszélyeztetett helyzete.

A veszélyeztetettség a gyermek testi, lelki állapotára vonatkozik, ami meggátolja a gyermek egészséges fejlődését és ezzel a nevelés addigi és további eredményei bizonytalanná válnak.

Hátrányos helyzetűek azok a gyermekek, akiknek az alapvető szükséglet kielégítési lehetőségei korlátozottak. Családjá az átlaghoz képest negatív eltérést mutat, elsősorban szociális téren (alacsony jövedelem, rossz lakáskörülmények).

A veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekek és családjaik felderítése nagy részben a csoportos óvónők feladata, de jelzéseiket a gyermekvédelmi felelős koordinálja. Ez a munka nagy odafigyelést, együttműködést, teljes odaadást, segíteni akarást követel meg. Intézményünk gyermekvédelmi munkáját még hatékonyabbá teszi a Gyermekjóléti Szolgálattal kötött koordinációs megállapodás, melynek értelmében az intézmény családgondozója rendszeres konzultációkkal segíti az óvodai gyermekvédelmi munkát.

Mindenfajta gyermekvédelmi munka célja a károsodás elkerülése. Fontos, hogy minden területen segítsük a szülőket és együttműködjünk a gyermekvédelemmel foglalkozó szakszolgálatokkal.

A gyermekek fejlődését nyomon követő személyiséglapok segítenek abban, hogy évek múlva is követhető legyen a gyermekek fejlődési üteme a különböző területeken.

Sikerkritériumaink:

A szülő és pedagógus jó kapcsolata, valamint, hogy gyermekeink szeretnek óvodánkba járni. A szülők érzik, hogy gondjaikkal, bátran fordulhatnak hozzánk, lehetőségeinkhez mérten segítünk azok megoldásában.

Rohanó világunkban már munkánk sikereként éljük meg azt is, ha „meglátjuk, meghalljuk és megbeszéljük” a problémákat.

15.1 Esélyegyenlőség – gyermekvédelem

Továbbra is kiemelt feladatunk az esélyegyenlőség biztosítása. Minden gyermek számára biztosítani kell azt az optimális lehetőséget, mely előnyösen befolyásolja állapotukat, helyzetüket.

A szülők közül egyre többen válnak munkanélkülivé. A családok anyagi helyzete romlik, amely megnehezíti a gyermekek nevelését, ellátását.

Továbbra is lényeges szempont a HHH-s és HH-s gyermekek hátrányainak csökkentése, illetve megszüntetésére való törekvés, a helyzetükből eredő problémák kompenzálása az intézmény Esélyegyenlőségi Programjában kitűzött feladatok maradéktalan végrehajtásával.

Az intézmény vállalja, hogy

- ☞ biztosítja a Közoktatási Esélyegyenlőségi Programban rávonatkozó intézkedések megvalósítását.
- ☞ Közreműködik az intézkedési terv eredményes megvalósításában, a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók esélyegyenlőségének előmozdítása érdekében. Értékeli, visszacsatolja és beépíti az intézkedési terv ellenőrzése során szerzett információkat.
- ☞ Garantáljuk a nevelőtestület tagjainak folyamatos továbbképzését az érintett területeken, a pedagógusok felkészítését az intézkedési tervben végrehajtandó feladatokra.
- ☞ Biztosítjuk, hogy közoktatási szakértők és szaktanácsadók megvizsgálhassák, hogy minden, az esélyegyenlőségi szempontból fontos meghatározó dokumentumba és iránymutatásba beépüljenek és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó kötelezettségek.

SZENTMIHÁLYI JÁTSSZÓKERT ÓVODA

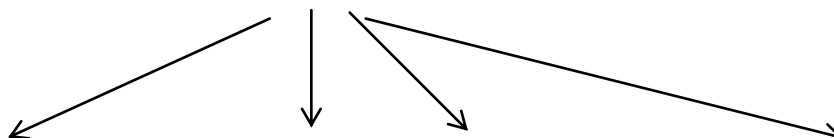
Cél	Feladat	Módszer/ eszköz	Felelős	Gyakoriság
Minden intézményi dokumentumban érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó kötelezettségek és a program célkitűzései	Az intézmény működését és pedagógiai munkáját meghatározó dokumentumok vizsgálata.	Dokumentum elemzés	óvodavezető, intézményvezető helyettesek	A program elfogadása után és minden esetben a dokumentumok módosításakor
A folyamatos visszacsatolással és értékeléssel az egyenlő bánásmód és esélyegyenlőség elveinek folyamatos érvényesítése	Az értékelés, visszacsatolás megtervezése	Munkaterv készítése és az ütemezett feladatok végrehajtása	óvodavezető, intézményvezető helyettesek	Évente
Felkészült pedagógusok, int. vez.	Továbbképzések, konzultációk,	Szakemberek meghívása	óvodavezető, intézményvezető helyettesek	Évente

16. Az óvoda kapcsolatrendszere

Kapcsolataink rendszere

Fenntartó ↔ Óvoda ↔ Család

Társintézmények	Nevelést segítők	Közművelődési intézmények	Német Nemzetiségi Önkormányzat
<ul style="list-style-type: none">• Óvodák• Bölcsődék• Iskolák	<ul style="list-style-type: none">• Logopédusok• Gyógypedagógusok• Napraforgó Családsegítő központ és Gyermekjóléti Szolgálat• XVI.ker. Szakszolgálat• Szakértői Bizottságok• Orvos, védőnő	<ul style="list-style-type: none">• Könyvtárak• Múzeumok• Színházak	

Család-óvoda kapcsolat

Célunk a gyermekek fejlődése érdekében a családdal való hatékony együttműködésre törekvés.

Feladataink:

- A családok helyzetének, sajátosságainak, szokásainak, kultúrájának megismerése.
- szülők igényének megismerése, felmérése,
- a családi nevelés megismerése,
- a PP megismertetése (nevelési alapelvek, célok, feladatok, szolgáltatások, stb.)
- a szülők, mint „partnerek” bevonása az óvoda életébe,
- információ biztosítása a szülők felé,
- pedagógiai segítségnyújtás (nevelési témákban, egyéni problémákban, a családot érintő egyéb kérdésekben),
- az együttműködés kibontakoztatása, fejlesztése,
- intervenció, a családhoz illesztett segítségnyújtás.

Sikerkritérium:

- a szülők elégedettek az óvodai neveléssel, szervezett programokkal, szolgáltatások szintjével,
- a nevelőtestület és a többi óvodai dolgozó munkájával.

SZENTMIHÁLYI JÁTSZÓKERT ÓVODA

Együttműködés formái

Szülői értekezlet

Célja, hogy a szülők – általunk történő tájékoztatás révén – kellő információval rendelkezzenek az óvodáról, a csoportról, a különféle nevelési témákról segítséget nyújtva a csoportot érintő aktuális kérdésekben.

Az óvodapedagógus feladatai:

A szülők tájékoztatása az alábbi témákban:

- a gyermekek jogainak megismertetése a KT. szerint
- a szülők jogainak és kötelességeinek megismertetése a KT. szerint
- a pedagógus jogai és felelőssége a KT. szerinti
- a PP megismertetése
 - pedagógiai elvei, céljai,
 - nevelési területei, tevékenységformái,
 - szolgáltatások szervezése, stb.
- a Házi rend megismertetése
- az SZMSZ szülőkre vonatkozó jogszabályainak megismerése
- nevelési témákról szóló tájékoztatás (a csoport összetétele és az aktualitások figyelembevételével)
- a szülők bevonása a csoport életébe
 - óvodai hagyományokba,
 - ünnepekbe, rendezvényekbe,
 - munka- és játszódélutánokba,
 - kirándulásokba, óvodán kívüli egyéb programokba.

Sikerkritérium:

- ☞ a szülők érdeklődéssel rendszeresen vesznek részt a szülői értekezleteken
- ☞ aktívan bekapcsolódnak a csoport életébe
- ☞ tevékenyen részt vesznek a különféle programokban.

Fogadó óra

Célja:

- A szülő tájékoztatása saját gyermekének fejlettségi szintjéről, a gyerekekkel kapcsolatos nevelési problémáinkról
- Segítségnyújtás a szülőknek
- Olyan bizalmon alapuló kapcsolat kiépítése, hogy a szülő is bátran kérhesse a fogadóóra lehetőségét

Az óvodapedagógus feladatai:

- Az óvónő felkészülten tartsa meg a fogadóórát
- A feltárt nevelési problémákat tényekkel tudja alátámasztani, és kezelje bizalmasan
- A szülők kérdéseire szakmailag megalapozott választ adjon
- Készítsen feljegyzést az elhangzottakról, melyet mind a szülő mind az óvónő írjon alá
- Nagycsoportban iskolakezdés előtt kötelező fogadóórát tartani.

SZENTMIHÁLYI JÁTSSZÓKERT ÓVODA

Sikerkritérium:

- Teljes körű tájékozottság a csoport életéről, az óvodai életről
- Minden szülő kellő időben kapjon a saját gyermekéről tényeken alapuló, objektív tájékoztatást

Családlátogatás

Célja:

Az óvodapedagógus megismerve a gyermeket közvetlen környezetében, tájékozódik a család nevelési elveiről, szokásairól, értékrendjéről, szükség esetén segítséget nyújtva a rászoruló családoknak.

Az óvodapedagógus feladatai:

- családi környezet, nevelési módszereinek megismerése,
- veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekek felkutatása,
- szükség szerinti segítségnyújtás a család részére
- szükség esetén intézkedés megtétele
- 3 éves gyermeknél november 30-ig, illetve minden új gyermeknél legalább egyszer, de szükség esetén a gyermekvédelmi megbízottal együtt a problémától függően,
- a családlátogatás dokumentálása.

(Amennyiben a szülő elzárkózik írásos nyilatkozatot kell kérni!)

Sikerkritérium:

A gyermek óvodába járásának ideje alatt legalább egy családlátogatás létrejön, az óvodások számának 60%- nál.

Nyílt nap

Célja:

A szülők megismerjék az óvoda nevelő munkáját a gyermekek – és felnőttek ill. a gyermekek egymásközi kapcsolatát és a különféle tevékenységekben való részvételüket, az óvoda szokás- és szabályrendszerét.

Az óvodapedagógus feladata:

- felkészülés a nyílt napra, a feltételek megteremtése, megszervezése,
- a szülők tájékoztatása,
- az óvoda nevelő munkájának, szokás – szabályrendszerének megismertetése,
- különféle tevékenységek megszervezése a napirend tükrében,
- feltételek biztosítása (idő, hely, eszközök, stb.)
- lehetőség biztosítása a gyermekek egyéni és differenciált képességfejlesztésére.

Sikerkritérium:

- ☞ a szülők nagy érdeklődéssel vesznek részt a nyílt napon
- ☞ betekintést nyernek a csoport életébe

SZENTMIHÁLYI JÁTSZÓKERT ÓVODA

Kapcsolattartás a XVI. ker. Önkormányzat Polgármesteri Hivatallal

- Humán Ügyosztály Intézményfenntartói Iroda
- Köznevelési-, Ifjúság- és Gyermekvédelmi Bizottság
- Kulturális- és Sport Bizottság
- GAMESZ munkatársaival.

Célja:

Az óvoda hatékony működése érdekében a fenntartóval való kölcsönös korrekt együttműködésre törekvés.

Feladat:

- ✍ a meglévő kapcsolatok ápolása, és az együttműködés fejlesztése,
- ✍ feladattól függően új kapcsolatok kialakítása,
- ✍ pontos, időben történő ügyintézés,
- ✍ határidők betartása,
- ✍ beszámolók, statisztikák, tájékoztatás, adatszolgáltatás, jelentés, stb. pontos elkészítése, megküldése,
- ✍ a gazdálkodás egyeztetése,
- ✍ tanügyigazgatási feladatok,
- ✍ a fenntartói ellenőrzésből származó feladatok végrehajtása,
- ✍ az óvoda működését meghatározó egyéb feladatok megvalósítása.

Sikerkritérium:

Az óvoda törvényességi, szakmai és gazdasági szempontból jól működik.

Logopédus

Célja:

Beszédhibák szűrése, korrekciója.

Feladata:

- beszédhibák kiszűrése, ok szerinti kezelése
- dyslexia prevenció
- konzultáció az óvodapedagógusokkal, a fejlesztő szakemberekkel,
- tanácsadás, javaslat a szülők felé, szükséges intézkedés, további fejlesztési lehetőségek biztosítása.

Az együttműködés formái:

- Nagycsoportosok év eleji szűrése
- Egyéni, mikrocsoportos foglalkozások
- Esetmegbeszélések
- Fogadó órán, szülői értekezleten való részvétel
- Nevelőtestületi értekezleten való részvétel.

SZENTMIHÁLYI JÁTSZÓKERT ÓVODA

Sikerkritérium:

A beszédhibák részben vagy teljes mértékben megszűnnek.

Gyógypedagógus hálózat

Lásd. a „A különleges bánásmódot igénylő gyermekek integrált nevelése” című fejezetben

XVI. kerületi Szakszolgálat

Célja:

Segítségnyújtás a problémahelyzetben lévő gyermekek és családok számára, szükség esetén terápia, ill. fejlesztő foglalkozás alkalmazásával.

Az együttműködés formái:

- „Iskolaérettségi vizsgálatok”
- Konzultációk
- Szakemberek meghívása szülői értekezletre, szakmai napra, foglalkozásokra, stb.

Sikerkritérium:

Hatékony együttműködés a szakemberekkel.

Szakértői Bizottságok

Az együttműködés a különleges bánásmódot igénylő gyermekek integrált óvodai nevelése érdekében kiemelt jelentőségű. A tartalmi és formai szempontból jogszabályi előírásoknak megfelelő szakértői vélemények folyamatos figyelemmel kísérése, a kontroll vizsgálatok időpontjainak nyomon követése, időben történő előkészítése telefonon történő egyeztetések, illetve írásos dokumentumok alapján.

Orvos, védőnő

A gyermekek rendszeres egészségügyi felügyeletét ellátja. A gyermekekkel kapcsolatos egészségügyi konzultációra szükség esetén lehetőségünk van.

A nagycsoportos gyermekek időben történő beiskolázás előtti vizsgálatait végzik. A gyermekek állapotvizsgálatáról a szülők a jogszabályoknak megfelelően tájékoztatást kapnak.

Évente egy alkalommal fogászati szűrővizsgálaton is részt vesznek óvodásaink.

Az óvoda kapcsolata a Német Nemzetiségi Önkormányzattal

Célja:

A kétnyelvű óvodai csoport működésének segítése.

Feladata: a nemzetiségi önkormányzattal és a nemzetiségi szervezetekkel való folyamatos kapcsolattartás, mely részben hivatalos, együttműködő, támogató jellegű.

A kapcsolattartás formái:

- Kölcsönös tájékoztatás, egyéni megbeszélések, hagyományápoló munkában segítségnyújtás

SZENTMIHÁLYI JÁTSZÓKERT ÓVODA

- Az óvodavezető beszámolója, tájékoztatója
- Esetleges közös rendezvények, kirándulások

Óvoda – speciális intézmények kapcsolata

Cél: A sajátos nevelési igényű gyermekek integrálásának elősegítése

Az óvoda kapcsolatot tart azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodába lépes előtt (bölcsődék és egyéb szociális intézmények), az óvodai élet során (pedagógiai szakszolgálat intézményei, gyermekjólét szolgálatok, gyermekotthonok, egészségügyi, illetve közművelődési intézmények) és az óvodai élet után (iskolák) meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében. A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükségletekhez. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvoda legyen nyitott és kezdeményező.

Feladat:

Szoros együttműködés kiépítése napi szinten

Az új módszerek, eszközök megismerése, alkalmazásuk lehetőségei.

Sikerkritérium:

Sajátos nevelési igényű gyermekek minden nap kapják meg a nekik megfelelő speciális fejlesztést.

Szakértői bizottságok bevonása

A sajátos nevelési igényű gyermekek fogadása előtt mindig szeretnénk a bizottságok véleményét kérni az alábbiakban:

- a) Integrálható-e a gyermek normál közösségbe
- b) Milyen speciális szakemberek, módszerek, eszközök szükségesek a fejlesztéshez
- c) Problémáink esetén kihez fordulhatunk (ha helyben nem tudják orvosolni)

Óvoda és a Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti kapcsolat

Törekszünk a külföldi magyar óvodákkal történő szakmai kapcsolat kialakítására.

ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉS

A Pedagógiai Program érvényességi ideje: **2021. 09.01-től visszavonásig**

A program felülvizsgálatára 5 évenként kerül sor.

A módosítás az alábbi indokok alapján lehetséges:

- Jogsabály változás
- Hálózatbővítés, összevonás, leépítés
- Szervezeti átalakítás
- Nevelőtestület kezdeményezése
- A szülők többségének módosító javaslata

A programmódosítás előterjesztésének feltétele:

- Írásbeli előterjesztés az óvoda vezetője felé
- Részletes szóbeli előterjesztés nevelőtestületi értekezleten.

A Pedagógiai Program nyilvánosságra hozatala szülői értekezleteken történik, majd a megismerhetőség folyamatos biztosítása céljából az intézmény minden telephelyén, 1 hiteles példány az irodákban hozzáférhető.

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

A Szentmihályi Játszókert Óvoda Szülői Közossége a **10/2021 (VIII.25.)** SzM határozatában véleményezte.

A Szentmihályi Játszókert Óvoda nevelőtestülete a **7/2021 (VIII.24.)** NT határozatában elfogadta.

A Szentmihályi Játszókert Óvoda Pedagógiai Programját az intézményben működő szakmai munkaközösség véleményezte, és elfogadásra javasolja.

A Szentmihályi Játszókert Óvoda Pedagógiai Programját az óvodavezető jóváhagyta.

Sinka Mihályné
óvodavezető

FÜGGELÉK

- Játékfajták
- Egészséges életmódra nevelés
- Érzelmi nevelés, szocializáció, társas kapcsolatok
- Irodalmi nevelés – Mese, vers
- Zenei nevelés
- Vizuális nevelés
- Mozgás
- Külső világ tevékeny megismerésére nevelés – matematikai tapasztalatok
- Kalendárium

Játék fajták

A gyakorló játék

A gyakorló játék kiindulópontja a véletlen mozgásból, cselekvésből fakadó siker, amely újra és újra ismétlésre készíti a gyermeket. Lényege valamilyen újszerű cselekvés ismételtetése, amely örömet okoz. Mivel nehezen hagyják abba a megkezdett műveletet, cselekvésüket bizonyos merevség, tapadás jellemzi. A játéknak ezen a fokon a gyerekek a felhasznált anyagok, eszközök tulajdonságaival, a tárgyak egymáshoz való viszonyával, működésével ismerkednek. A sokszori ismétléssel, gyakorlással a különböző funkciók fejlődnek.

Figyelemmel kísérjük minden egyes gyermek játékát. Segítjük a gyermekeket, hogy játékaik a gyakorló játékból a szerepjátékig fejlődjenek.

Nevelőértéke: a gyermek ismereteinek legelső forrása. A hirtelen felfedezés élményét is átéli. Ez az átélés az úgynevezett „aha” élmény. Megismeri a gyermek a tárgyak egymáshoz való viszonyát. Fejlődik, finomodik a mozgáskészség.

3 → 4 éves korban a hangok, a szótagok, szavak, esetleg rövid mondatok és dallamok, a halandzsza játékos szabály szerinti ismétlés útján válnak játékká. A játék szempontjából nem a szöveg, hanem annak ritmusa és a sokszor hozzákapcsolódó mozgás a lényeg. Ez szerez örömet, ez készíti a gyermekeket ismétlésre.

A tevékenységhez kapcsolódó beszéd már a kiscsoportban is háttérbe szoríthatja a hang és a beszéd játékos gyakorlását, de azokat a gyerekeket, akik kevésbé közlékenyek, beszédkedvükben gátoltak, éppen ez a játék segítheti a fejlődésben.

5 → 6 → 7 éves korban a gyakorló játék tartósan csak akkor jelentkezik, ha a gyerek fejlődésében lemaradt, képességei fejletlenek, tapasztalatai, élményei szegényesek, vagy amikor egy új játékszert, eszköz használatát még nem ismeri, és a sikeres játékhoz a játékszerrrel való előzetes manipulálásra van szüksége.

Gyakorló játék jelentkezik a konstrukciós és szerepjáték elemeiként is.

A szimbolikus játék

A szerepjáték nevelési szempontból a leggazdagabb lehetőségeket nyújtó játékfajta, amely a gyakorló játék keretei között bontakozik ki, és kifejlett formáját az óvodáskor végére éri el. A gyerekek szerepjátéka tapasztalataikat, ismereteiket, elképzeléseiket és az ezekhez fűződő érzelmeiket tükrözi. A szerepjátékban a gyermekek valóságos közösségi életüket élik, benne és általa alakul maga a gyermekközösség.

A gyermek játékában különösen a hozzá érzelmileg közel álló felnőtteket és társakat utánozza. Azonosul az óvónő, a szülő cselekvéseivel, szavaival, gesztusaival. Megjeleníti a felnőttek és a gyerekek közötti kapcsolatokat, közben új magatartásformákat sajátít el.

Noha az óvodáskorú gyermekek legjellemzőbb játéka a szerepjáték, továbbra is érvényesül, sőt egyre sokszínűbb lesz az előző életszakasz játéka, a gyakorló játék is.

A **témája** a környező valóság, otthoni, óvodai élet, anya és apa, vagy óvónő személye, viselkedése, külvilág eseményei. Ez a játék folyamán változik, átalakul, módosulnak a szerepek, új

SZENTMIHÁLYI JÁTSSZÓKERT ÓVODA

mozzanatok, fordulatok gazdagítják, segítik a játék továbblépését. A játék menetét a mindig újabb „mondjuk, hogy” – ok belépése, a szüntelen változtatás jellemzi.

A **tartalma** az a mozzanat, amit a gyermek a felnőttek tevékenységéből kiemel. Jellemző, hogy a gyermek a szerepekhez mindig érzelmileg viszonyul.

A szerepekből mi is megtudhatjuk érzelmeit, kívánságait, csalódásait. Tehát az érzelmeknek nagy jelentősége van a témaválasztásnál, kellemesek, és kellemetlenek egyaránt jelentkeznek.

Dramatizálás, bábozás

A szerepjátékot gazdagítja, ha a gyerekek irodalmi élményeiket szabadon választott, kötetlen módon dramatizálják. Ennek első feltétele, hogy az irodalmi alkotások érzelmileg megragadják a gyermekeket, valóban esztétikai élményt jelentsenek számukra. A játék kialakulását elősegítheti a színes, érzékletes óvónői mesemondás, ami a gyermekek képzeletére hat, és ez gyakran improvizálásra készíti a gyermeket. Előfordulhat, hogy a gyermekek új meséket találnak ki, és maguk játsszák el. Fontos, hogy képzeletük szabadon szárnyaljon.

Óvodánkban rendszeresen szervezünk bábműsorokat, előadásokat meghívott vendégekkel is. Ezek a rendezvényeken aktívan vesznek részt a gyermekek is, hiszen a közös játék során indulataik felszabadulnak, képzeletük szárnyal.

A metakommunikációs szimulációs játékok alkalmazása elősegíti a gyermekek tágabb környezetben történő eligazodását.

Anyanyelvi játékok segítségével próbáljuk megelőzni az esetlegesen előforduló beszédhibákat. Jó lehetőséget ad még erre a hangutánzó, rokon értelmű szavak megismertetése és gyakorlása is. Ezek a játékok játékidőben kötetlenül történnek, a gyerekek érdeklődésétől függően. Lehetőséget teremtünk, hogy játszanak a szavakkal, ezáltal közelebb kerülnek az anyanyelvhez, nyelvi kultúráinkhoz.

Dramatizálással, bábozással elősegítjük a pozitív magatartásformát, a kifejezőkészséget mindkét nyelven, a kisebbség nyelvén a folyamatos beszédet.

Nevelőértéke: fejlődik ítéloképességük, megtanulnak egymáshoz alkalmazkodni, fejlődik tűrőképességük, kisebb – nagyobb kudarcok által. Képesek lesznek megosztani, kölcsönadni a játék eszközöket. Fejlődik a kölcsönös segítség, az egymás iránti figyelem.

3 → 4 éves korban a gyerekek elsajátítják, és már betartják a játékszerekkel és az együttjátszással kapcsolatos elemi szabályokat. Jól érzik magukat társaik között, szívesen játszanak egyedül, egymás mellett, vagy két-három gyermekből álló csoportban.

Képesek olyan szerepjátékok kezdeményezésére és eljátszására, amelyek egyszerű cselekvéseket és kapcsolatokat tartalmaznak, amelyekben a résztvevők különböző jellegzetes műveleteket végeznek, különböző szerepeket töltenek be.

4 → 5 éves korban tartósan kialakul a kisebb-nagyobb csoportokban való együttjátszás igénye. Mozgásuk, értelmi és érzelmi fejlődésük alapján megértik környezetük egyszerűbb jelenségeit, és készek ezeket játékukban újraalkotni.

A gyakori szerepcserét és az eszközökhöz ragaszkodást felváltja a szerephez való kötődés.

A szerepjáték témájának megfelelően képesek az egyszerűbb közös játékok megszervezésére, a szükséges játékszerek kiválasztására.

SZENTMIHÁLYI JÁTSZÓKERT ÓVODA

5 → 6 → 7 éves korban megértik és elfogadják játszótársaik elgondolásait, tevékenységük logikáját. Alkalmazkodnak a játék szabályaihoz. Le tudnak mondani egy-egy kedves játékszerről. Vállalják a számukra kevésbé érdekes, kedvezőtlenebb szerepeket is. Tudnak vezetni, és játszótársaikhoz alkalmazkodni. Képesek olyan játékhelyzeteket létrehozni, amelyekben tapasztalataik, érdeklődésük alapján ábrázolhatják a felnőttek tevékenységét és különféle kapcsolatait.

Barkácsolás

A barkácsolás, mint a játékban jelentkező eszközszükséglet kielégítése:

A szerepjátékban a gyerekek élethelyzeteket alkotnak újra. Ehhez számos eszközre van szükségük. A barkácsolás a játék igényéből induljon ki, tehát legyen kötetlen. Időpontját is a játékhelyzet határozza meg. Gyűjtögessenek a gyerekek minden olyan anyagot, amelyet önállóan meg tudnak munkálni. Tehát a barkácsolás a továbbjátszás igényéből nő ki. A személyiség fejlődésre kedvező hatással van. Az értelmi képességeket a nehézség leküzdésének képességét magasabb szintre emeli.

Barkácsolásban minden tevékenységet, gyűjtőmunka előz meg, melynek kellékei a kisebbségre is jellemző anyagokat tartalmaznak.

Építő, konstruáló játék

A gyerekek kockákból és más játékszerekből, különböző alkatrészekből, anyagokból építményeket, játékszereket, különféle tárgyakat hoznak létre. Az „én csináltam” tapasztalata bizonyosságot nyújt a gyerekek saját képességeiről, növeli biztonságérzetét.

A tapasztalatok hatására a spontán létrejövő alkotások mellett fontos helyet kap az előre elgondolt, meghatározott céllal végzett építés.

Az építő játék az eszközök és az anyagok változatosságát igényli.

3 → 4 éves korban a gyermekek gyakran bonyolult építményeket alkotnak, amelyeket még nem képesek megismételni. A mi feladatunk, hogy lehetővé tegyük számukra az összerakosgatás és a szerkesztés örömeit. Gondoskodnunk kell arról, hogy az összeállítható játékszerekkel foglalkozó gyermekek nyugalmas helyet találjanak maguknak. A kirakás, az építés, az összeállítás közben segítjük őket az eredményes megoldásokhoz.

5 → 6 → 7 → éves korban a konstruáló, építő játékelemekből játékszereket is tudnak készíteni a gyermekek. Az építés, a konstruálás gyakran a szerepjátékokhoz kapcsolódik: az élethelyzetek reprodukálása közben építenek, szerelnek, szerkesztenek, vagy a létrehozott alkotás hatására képzelik bele magukat különböző élethelyzetekbe.

A konstruálás fejlettebb fokán a gyermekek mind igényesebbé válnak alkotásaikkal szemben. A fejlődést egyaránt jelzi a bonyolultabb alkotások létrehozása, az eredményességre törekvés, a választott, elképzelt modell biztos kezelése, a szerepjátékkal való sokoldalú kapcsolat.

Az óvodáskor végén alkotásaikat már önállóan, sok egyéni ötlet alapján hozzák létre, és képesek a különböző anyagok, eszközök kombinált alkalmazására is.

Szabályjáték

Jellemzője, hogy pontos, meghatározott szabályok szerint zajlik. A szabályok határozzák meg a játék megkezdésének módját, menetét, befejezését, egy-egy szakaszának lezárását.

SZENTMIHÁLYI JÁTSZÓKERT ÓVODA

A játék jellegéből következik a szabályok pontos betartása, a szabályoknak megfelelő viselkedés. A szabály betartása vagy megszegése különböző érzelmeket vált ki a játék résztvevőiből, s ez nagymértékben meghatározza a gyermekek magatartását, egymáshoz, csoporthoz való viszonyát. A szabályjátékban a gyerekek önállósága a szabály önkéntes vállalásában, és nem a szabályok önkényes megváltoztatásában fejeződik ki. A játék szabályainak önkéntes vállalása már a gyakorló játéknál is megtalálható. Bár ebben a játékban még nincsenek tudatosan vállalt szabályok, a gyermekek játék közben ragaszkodnak a saját maguk által fölállított szabályokhoz.

A gyermekek akár nyernek, akár veszítenek, a szabályjátékban is tanulják a helyes magatartás alapvető formáit: a szerénységet, mértéktartást, az eredményekre törekvést. A nagyok csoportjátéka fejleszti a közösségi érzést és a felelősségtudatot. A gyermekek megtanulják, hogy viselkedésüktől és ügyességüktől is függ az egész csapat győzelme.

A szabályjátékok egyes fajtái főként a gyermekek mozgását, mások elsősorban értelmi képességeiket fejlesztik.

A szabályjátékok kiválasztásánál figyelembe kell vennünk a gyermekek kívánságait, fejlettségét, a csoport létszámát, a helyi adottságokat, a játék előzményeit. Segítjük a gyermekeket a játék kiválasztásában, vezetésében, a szabályok betartásában.

A szabályjáték megtanításának szabályai:

- ◆ a játék megnevezése
- ◆ ismertetjük a játék tartalmát
- ◆ jól érthetően közöljük a szabályokat
- ◆ a magyarázat bemutatással párosuljon
- ◆ ismertetni kell a versenyszavakat
- ◆ úgy kell elhelyezkednünk, hogy minden gyermeket jól lássunk

3 → 4 éves korban azokat a szabályjátékokat alkalmazzuk, amelyek a gyermekek mozgásszükségletét kielégítik, szabályai egyszerűek, s tartalmuknál fogva közel állnak a gyermekekhez. A 3-4 évesek csak azt a szabályjátékot fogadják szívesen, amelyben nincs különösebb kötöttség, és nem szükséges hozzá az egész csoporttal való együttműködés sem.

4 → 5 éves korban már olyan szabályjátékok is választhatók, amelyek megkívánják, hogy a győzelem elérése érdekében a gyerekek egyéni kívánságaikat egyeztessék társaik érdekében, közösen örökjenek a szabályok betartása felett.

5 → 6 → 7 éves korban választhatnak olyan szabályjátékot is, amely nagyobb ügyességet vagy nagyobb szellemi erőfeszítést igényel. A nagyok már a bonyolultabb szabályjátékok megtanulására és gyakorlására is képesek, s miközben azt nagy kedvvel, örömmel játsszák, egymást a szabályok betartására is figyelmeztetik. Megengedjük, hogy a gyermekek játékában az egészséges versengés is jelen legyen, ez azonban soha ne csapjon át az egymással szembeni negatív érzelmek kifejezésébe.

Játék a szabadban

Az **egészséges életvitel** kialakítása szempontjából fontos jelentőséggel bír a szabadban zajló játék. A mozgásos és szerepjátékok gyakorlásához kellemes légkört biztosít a szabad levegő, és ez játékra

SZENTMIHÁLYI JÁTSSZÓKERT ÓVODA

ösztönzi a gyerekeket. A nap, a víz és a levegő edző hatását használjuk ki akkor, amikor a lehetőségekhez képest a legtöbb időt töltik a gyerekek a szabadban szabadidős tevékenységek során éppúgy, mint egy – egy szabadban feldolgozandó kötetlen kezdeményezés kapcsán.

Az udvari játékeszközök biztosításánál figyelembe vesszük az évszakok jellemzőit, így az időjárás függvényében változtatjuk a mozgásos és nyugalmasabb játéktevékenységek arányát és a szabadban töltött idő hosszát is.

A játék megfigyelése, elemzése során fontos információkat kaphatunk, amelyek nevelőmunkánkat segítik. Ha ismerjük az otthoni körülményeket és a család együttműködése is biztosított, akkor a játékot már terápiaként is alkalmazhatjuk akár a félnk, visszahúzódó, akár az erőszakosan fellépő, agresszív gyermekek magatartási zavarainak, okainak feltárása, feloldása területén.

EGÉSZSÉGES ÉLETMÓDRA NEVELÉS

A HÁROM KORCSOPORT EGYMÁSRA ÉPÜLŐ JELLEMZŐI

	3-4 éves korban	4-5 éves korban	5-6-7 éves korban
Testápolás	<p><u>Kis segítséggel:</u> Mosnak kezet, arcot, felhúzzák ruhájuk ujját, szárazra törlik kezüket</p> <p><u>Segítséggel:</u> használják a körömkefét, WC-papírt, zsebkendőt, fésűt, mosnak fogat.</p> <p><u>Használják</u> a jellel ellátott törülközőt. A WC-t lehúzzák, a fésűt helyére teszik.</p>	<p><u>Önállóan:</u> Tisztálkodnak, felszólítás nélkül mosnak kezet WC- használat után, étkezés előtt, kezüket szennyező foglalkozások után, használják a körömkefét, kezüket szárazra törlik, ruhájuk ujját fel- és letűrik, fésülködnek, a fésűt helyére teszik, fogat mosnak, az eszközöket tisztán tartják, használják a zsebkendőt (időnkénti ellenőrzéssel)</p>	<p><u>Önállóan, figyelmeztetés nélkül:</u> tisztálkodnak, törülköznek, használják a körömkefét, ruhájuk ujját le- és feltűrik, használják a WC-t, fogat mosnak. Vigyáznak a mosdó rendjére, a tisztálkodási eszközökre. Hajukat megfésülik, használják a zsebkendőt.</p>
Táplálkozás	<p><u>Önállóan</u> elveszik az edényeket, evőeszközöket. Étkezés után visszaviszik az eszközöket a helyükre. Önállóan esznek, isznak. A nem kívánt ételt a tányérjukon hagyják. Az evőeszközöket megfelelően használják. A használt szalvétát a szokott helyre teszik.</p>	<p>Kis segítséggel ill. önállóan töltenek a kancsóból. A kanalat, villát megfelelően használják. Csukott szájjal esznek. A szalvétát felszólítás nélkül használják. Ügyelnek az asztal és környezete rendjére.</p>	<p><u>Önállóan</u> szednek maguknak a tálból. Étkezés közben kulturáltan viselkednek. Igénylik az asztal esztétikus rendjét. Helyesen használják az evőeszközöket, (kanalat, kést, villát)</p>
Öltözködés	<p><u>Segítséggel</u> veszik le- és fel a ruhájukat. Cipőjüket fel és lehúzzák. Saját holmijukra vigyáznak.</p>	<p><u>Kis segítséggel</u> veszik le- és fel ruhájukat. Próbálkoznak fehérneműik le- és felvételével, cipőjük bekötésével. Próbálják ki és begombolni a gombokat.</p>	<p><u>Önállóan</u>, megfelelő sorrendben öltöznek, vetkőznek. Holmijukat, ágyneműjüket hajtogatva teszik a helyére. Ruhájukra vigyáznak. Cipőjüket bekötik. Ha fáznak,</p>

SZENTMIHÁLYI JÁTSZÓKERTI ÓVODA

			ha melegük van, segítenek magukon.
Környezet rendben tartása	A különféle eszközöket <u>önállóan</u> elveszik és használat után a helyére teszik.	Holmijukat rendben a megfelelő helyre teszik. Ügyelnek saját holmijuk tisztaságára. Játékaikat, foglalkozási eszközöket rendben tartják. Segítséggel összehajtják takarójukat. Rendet tartanak maguk körül. Használják a lábtörlőt.	Ügyelnek saját személyük és környezetük rendjére, gondozottságára. Az ajtókat csendben nyitják és csukják. Az eszközökkel óvatosan bánnak. Észreveszik, ha valami hiányzik vagy rendetlen, rendet tesznek.

AZ ÉRZELMI, AZ ERKÖLCSI ÉS A KÖZÖSSÉGI NEVELÉS

A HÁROM KORCSOPORT EGYMÁSRA ÉPÜLŐ JELLEMZŐI

3 – 4 év	4 – 5 év	5- 6 –7 év
<ul style="list-style-type: none">➤ a gyermekek meg- hallgatják az óvónő szavait, kéréseit➤ köszönnek érkezéskor és távozáskor társaiknak és a felnőtteknek➤ megköszönik, ha kapnak valamit➤ elkérik a játékokat egymástól, ha kell, várakoznak➤ tekintettel vannak egymásra➤ Óvatosan bánnak a játékokkal➤ hagyják társaikat nyugodtan játszani	<ul style="list-style-type: none">➤ alkalmazzák a csoportban kialakult szokásokat➤ felszólítás nélkül köszönnek a felnőtteknek és egymásnak➤ segítenek egymást➤ meghallgassák egymást és a felnőtteket➤ leesett tárgyakat felveszik➤ foglalkozásokon jelentkeznek	<ul style="list-style-type: none">➤ igénylik a kialakult szokásokat➤ a megkezdett munkát befejezik➤ alakul az örömszerzés képessége➤ alakul a siker iránti vágyuk, megtanulnak ezért tenni➤ érdeklődnek egymás iránt, meghallgatják egymást, képesek együttműködésre➤ foglalkozásokon betartják a beszédfejelem szabályait, jelentkeznek

VERSELÉS, MESÉLÉS

A HÁROM KORCSOPORT EGYMÁSRA ÉPÜLŐ JELLEMZŐI

<i>Irodalmi nevelés területei</i>	<i>3-4 éves korban</i>	<i>4-5 éves korban</i>	<i>5-6-7 éves korban</i>
Egyszemélyes vagy páros nyelvi játékok MONDÓKÁK (dallal, mozgással, tánccal kísért)	Ismernek: tapsoltató, mosdató, csiklandozó, vigasztaló, jártató, altató, hintázó, hívogató, höcöggető, ujj kiszámoló, dallal hívogató, hangutánzó népi mondókák közül 1-1-et Próbálnak ritmusra mozogni A dallal kísért mondókákat próbálják önállóan is énekelgetni Tudnak 5 percig a mondókára figyelni	Évszakokról, természeti jelenségekről, időjárásról, üdvözlésekről szóló népi mondókák közül ismernek 2-2-öt, és szívesen mondogatják azokat akár játék közben is. Próbálnak párbeszédese mondókákat is előadni. Ism. Vidám (lásd: Zenei nevelés.)	Ismernek csúfolódó, vicces mondókák, kiszámoló, hintázó, labdázó, párválasztó, felelgető mondókák közül 3-3-at Ezeket a játék kedvéért is mondogatják. (lásd: Zenei nevelés)
MESE Könyv szeretetére nevelés	5-10 percig tud a mesére figyelni, az óvónő kellő hangulati előkészítése alapján. Próbálkozik a leporelló könyvet nézegetve beszélni a képekről. Szereti a könyveket, rendeltetésszerű használatát ismeri. Ismer 8-10 új mesét (állatmesét)	10-15 percig tudnak a prózai állatmesére, halmozó, láncmesékre, egyszerűbb tündérmesékre figyelni. 10-12 mesét felismer a szereplőkről, a mese történetéről	15-20 percig tudjanak a mesére figyelni Vigyáznak a könyvekre. A könyvek képei alapján mesél történeteket. Ismer 12-14 új mesét (tündérmesét, történetet), és ezekből próbál saját szavaival 2-öt elmondani. Ismer folytatásos mesét is.
VERS	Próbál 5-10 percig az adott versre figyelni. Ismer 5-6 verset emlékezetből (8-10 sorból álló vers legyen) Ritmusos verseket ismer	Ismer vidám, humoros, groteszk verseket is Ügyel a szövegmondásra, az állatok, a tárgyak valódi hangjának érzékeltetésére, s ha kell, ezt mozgásokkal is kíséri Tud 8-10 verset emlékezetből felidézni. (10-12 sorból álljon)	Ismer 15-20 magyar verset Próbál társaik előtt is verset mondani - a versek témaköre bővüljön ki, a gyerekek élményvilágára épüljön (évszakokról, ünnepekről, állatokról, stb.) Próbál elmondani.12 sornál hosszabb verseket

SZENTMIHÁLYI JÁTSZÓKERT ÓVODA

Bábozás, dramatizálás	Az óvónő segítségével mozog a bábbal ritmusra (fejbábok: süni, medve, stb.) Próbál azonosulni a szereplőkkel	Az óvónő segítségével a gyermekek eljátsszák akár bábbal, vagy dramatizálva is a meséket. Készít sík, ujj, zacskó bábót is.	A mese előadásánál a gyerekek maguk felosztják a szerepeket. Próbálnak hangjukkal, mozgásukkal az általuk választott szereplők jellemző tulajdonságait előadni. Készítenek saját maguknak bábokat (sík, kesztyű, botbáb stb.) Próbálnak kitalálni rövidebb történeteket, és ezeket el is játsszák
-----------------------	---	--	---

ÉNEK, ZENE, ÉNEKES JÁTÉK, GYERMEKTÁNC

A HÁROM KORCSOPORT EGYMÁSRA ÉPÜLŐ ZENEI JELLEMZŐI

		3 – 4 évesek	4 – 5 évesek	5-6-7 évesek
Éneklési készség	Hangterjedelem	3-5 hang	3-6 hang	3-6 hang
	Abszolút magasságban	d - h	c – c'	c – d'
	Normál tempó	66 – 80	80- 92	92 - 108
		Énekel az óvónő segítségével, egyszerre, csoportosan, körülbelül azonos magasságban	Énekel az óvónő indításával, önállóan, gyerek segítséggel, tisztán, együtt, jó szövegkiejtéssel	Énekel csoportosan és egyénileg, önálló indítással, tisztán, helyes kezdőmagasságban és tempóban. Tud dallam és ritmusmotívumot visszaénekelni egyénileg is
	Dalanyag	16-ot lehet, 10-et tud, 6-ot jól tud, ebből 2-3 műdal	20-at lehet, 18-at tud, 10-et jól tud, ebből 3-4 műdal	25-öt lehet, 20-at tud, 10-et jól tud, ebből 5-6 műdal
	Dalok megosztása hangkészlet szerint	l – s: 3 – 4 l – s – m: 3 – 4 m – r – d: 2 – 3 s – m – r – d: 2 d – l – s: 1	s – m: 2 – 3 l – s – m: 2 – 3 m – r – d: 2 – 3 s – m – d: 2 – 3 s – m – r – d: 2 – 3 d – l – s: 1 – 2 m – r – d – l: 1	s – m: 2 l – s – m (fá): 2 s – m – d (l): 1 – 2 m – r – d: 1 – 2 s – m – r – d (f): 2 – 4 l – s – f – m – r – d: 6 – 8 m – r – d – l (t): 2 m – r – d – l – s: 2 – 3 r – d – l – s: 2

SZENTMIHÁLYI JÁTSZÓKERT ÓVODA

	Mondóka	5 – 7	4 – 6	4 – 6
Hallás fejlesztés	Magas – mély reláció	Térben mutatja az oktáv távolságot, kezdőhang magasságának váltását átveszi	Térben mutatja az oktáv és kvint távolságot, dal kezdőhangjának váltását átveszi, ismert egyszerű dallamokat térben mutogat	Térben mutat az ismert dallamokat (lassú tempóban), motívumok dallamvilágát
	Halk és hangos különbsége	Felismeri beszéden, éneken, zörejen	Ismeri a különbséget, és énekel, beszél, tapsol halkán és hangosan (váltakozva is)	Megismeri a halk hangos, gyors és lassú fogalom párokat és gyakorolja.
	Dallamfelismerés, zenei emlékezet fejlesztése		Jól ismert dalokat szöveg nélkül felismer dúdolásról vagy hangszerről	Dallamfelismerés kezdő motívumról vagy belső motívumról
	Dallambújtatás, belső hallás fejlesztése		Motívumok váltva (belső hallással) halkán, hangosan	Dallambújtatás rövidebb és hosszabb egységekkel, belső éneklésnél is folyamatos tempóban
	Motívum visszhang		Tud egyszerű dallamfordulatot visszaénekelni	Tud motívumokat visszaénekelni kitalált szöveggel, csoportosan és egyénileg
	Hangszínek megfigyelése	2-3 élesen eltérő zörej, emberi hang, ütős hangszer hangszínét megkülönbözteti (dob, cintányér, hangszer: furulya, metalofon)	Felismerik a finomabb zörejeket és egymás hangját, a természet, a környezet zörejeit, többféle hangszer hangját	Felismernek sokféle zörejt és zenei hangot, egymás hangját kis eltéréssel, zaj irányát, távolságát. Ismerik a hangszerek megszólaltatási módját, pl. fúvós, ütős, vonós, pengetős
	Zenehallgatás	Az óvónő énekét érdeklődve hallgassák	Néhány percig tud figyelni az éneklésre, hangszerjátékra, igényelik a dal újrahallgatását	Hosszabb énekelt vagy hangszeren előadott dalt figyelmesen meghallgatnak. Élvezik a magyar és más népek dalait, műzenei darabokat, többszólamú műveket

SZENTMIHÁLYI JÁTSZÓKERTI ÓVODA

Ritmusérzék fejlesztés	Egyenletes lüktetés	Érzékelteti játékos mozdulatokkal az egyenletes lüktetést	Érzékelteti az egyenletes lüktetés, járással és tapssal	Megkülönbözteti az egyenletes lüktetést és a ritmust és tudják összekapcsolni
	Ritmus		Kiemelik a dalok, mondókák ritmusát.	Kiemelik a dalok ritmusát, felismerik a dalt ritmusról, dalok ritmusának hangoztatása belső hallás alapján
	Tempókülönbségek: gyors, lassú	Egyszerű mozgással kövessék az óvónő éneklését vagy hangszerjátékát, tempóváltását	Tudjanak gyorsan és lassan beszélni, énekelni, mozogni: Tudjanak tempót tartani.	Ismerjék fel a gyors és lassú különbségét, alkalmazzák a gyakorlatban önálló irányítással is, Tudjanak tempót tartani óvónő nélkül is

SZENTMIHÁLYI JÁTSSZÓKERI ÓVODA

	<i>3 – 4 évesek</i>	<i>4 – 5 évesek</i>	<i>5-6 –7évesek</i>
Mozgás, térforma	Játékos mozdulatok egyénileg az óvónővel, kis csoportban együtt	Teljes csoporttal együtt, egyöntetű mozgás, esztétikus, játékmozdulatok	Esztétikus, egyöntetű mozgás, változatos térforma, sor- és ügyességi játékok, pársjátékok, játékos táncmozdulatok
Hangszerek	Egyszerű ritmushangszerek használata	Dob és cintányér, háromszög, maguk készítette hangszerek, használata	Ritmushangszerek egyéni, változatos használata a dalokhoz alkalmazkodva
Zenei formaérzék	Egyszerű beszéd visszatapsolása	A motívum (4 egység) hangsúlyának kiemelése játékos mozdulatokkal, ritmus- és dallamvisszhang	A motívumok hangsúlyainak kiemelése tapssal, járással, játékos mozdulatokkal, ritmus- és dallamvisszhang
Zenei alkotókedv	Játék közben énekes beszéd, mondókázás, halandzsázás	Dallamfordulatok kitalálása (név, köszönés) motívumokkal	Zenei kérdés-felelet kitalálása (motívumonként), mondókára dallamkitalálás, saját szöveg, mese énekelve

RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS, KÉZIMUNKA

ÖTLETEK A TEVÉKENYSÉGEKHEZ

		<i>3-4 évesek</i>	<i>4-5 évesek</i>	<i>5-6-7 évesek</i>
Képkalkotás	Rajz	Firkálgatnak papírra, aszfaltra, táblára. Ismerkednek a ceruza, zsírkréta, kréta használatával, tulajdonságaival. Ismerik az alapszíneket.	Felismerhető részformákat (kör, négyzet, háromszög) formákat (ember, fa, ház) ábrázolnak. Próbálják betölteni a képfelületet úgy, hogy a tér részek jól elkülönítve legyenek láthatók (lent, fent, elől, hátul). Megfigyelés után egyszerűbb formákat ábrázolnak. Vágyaik, fantáziáik szerint képet alkotnak. Megpróbálnak közösen együtt dolgozni mikro csoportos formában (pl. társ körbe rajzolása, természeti kép, tablókészítés)	Munkáikon apróbb részletek is megjelennek. Emberábrázolásaikban a részletek is megjelennek, mozgást is képesek megjeleníteni. Betöltik a teljes képfelületet és több szint használnak. Figyelnek az arányokra, irányokra. Képesek létrehozni síkban nagyméretű, közös alkotásokat (pl. utak, ugró iskola, kerítések, ház alaprajz)
	Festés	Ismerkednek a temperafestékekkel, annak tulajdonságaival és az ecsethasználatával. Nagyobb felületet	Ismerkednek a színek keverésével (narancssárga, lila, szürke, bordó, rózsaszín). Biztosan fogják az	Képesek új színek keverésére. Próbálkoznak pl. az üvegfestés, textilfestés technikájával.

SZENTMIHÁLYI JÁTSZÓKERT ÓVODA

		befestenek ecsettel. Nyomot hagynak ujjukkal, tenyerükkel, különböző tárgyakkal (pl. dugó, krumpli, falevél)	ecsetet, helyesen alkalmazzák a festés technikájának sorrendjét. Használják vízfestéket is.	
	Tépés – vágás - ragasztás	Tépkednek, gyúrnek újságot, papírt. - Ragasztanak nagyobb felületre. Ismerkednek az olló helyes használatával.	Biztonsággal használják az ollót. Próbálnak vonal mentén formákat kivágni. Használják a ragasztót.	Képesek mozaik képek készítésére. Kép készítéséhez használják magvakat, terméseket, fonalat, hurkapálcát, textilt,
	Díszítés	Különböző felületet nagyobb termékekkel (pl. bab, lencse, tészta), papírral díszítenek.	Különböző technikákkal sormintákat készítenek, pl. tányérra, babaruhára, tojásra. Apróbb terményekkel dekorálják munkáikat (mák, gríz, búza)	Saját ötlet alapján díszítenek tárgyakat sormintával, különböző technikákkal. Díszítő munkához használják természetes anyagokat is. Segítenek a terem díszítésben.
Plasztikai munkák, vagy térbeli alakzatok létrehozása	Gyurma	Ismerik az alapvető technikákat (lapítás, gömbölyítés, sodrás, hengerítés) Különböző összetételű gyurmákat használnak. (pl. só-liszt, agyag, vizes homok, hagyományos gyurma)	Az ismert technikákkal egyszerűbb formákat alkotnak (pl. fa, hóember, babaétel, állatok). Ismerkednek a különböző gyúrható, alakítható anyagok tulajdonságaival (sima, érdes, fényes, matt, lágy)	Készítenek ember alakot, próbálkoznak kompozíciót létrehozni. Megfigyelés után létrehoznak kisebb tárgyakat. Munkáikat apróbb elemekkel díszítik.

SZENTMIHÁLYI JÁTSZÓKERT ÓVODA

	Hajtogatás	Ismerkednek a papírhajtogatással.	Hajtogatnak egyszerű, kevés hajtással járó tárgyakat (csákó, ház, hóvirág)	Ismerkednek, próbálkoznak nehezebb hajtogatási elemekkel is.
	Építés	Építő kockákból, csoport bútoraiból, térbeli alakzatokat készítenek fantáziájuk szerint (pl. torony, kuckó, hajó, vár).	Létrehoznak nagyobb térbeli alakzatokat (pl. garázs, híd). Makettet készítenek kisebb dobozokból, kartonokból, papír hengerből. Hóembert, homokvárat építenek.	Önállóan készítenek pl. szőnyeg méretű várost kockákból, dobozokból. A homokozóban épített alkotásaikat kidíszítik. Szerepjátékaikhoz szükséges eszközöket készítenek (pl. autó, ház)
Barkácsolás	Fűzés	Nagyméretű gyöngyöket cipőfűző vastagságú madzagra fűznek.	Kisebb gyöngyökből nyakláncot, karkötőt madzagra fűznek. Próbálják a színeket, formákat egymás után, ritmikusan fűzni.	Kása gyöngyből damilra fűznek nyakláncot, gyűrűt, karkötőt. Önállóan, fantáziájuk szerint pl. drótra, fonalra terményeket fűznek.
	Bábkészítés, varrás, kasírozás szövé- fonás, körmöcske	Kisebb munkamozzanatokban (felületfestés, ragasztás) segítenek	Készítsenek Segítséggel sík és fakanálbábót, terményekből babákat, állatokat készítenek. Egyszerű öltésekkel, tompa tűvel, előre kilyukasztott képet varrnak kartonra.	Segítséggel készítenek ujjbábót, nagyméretű botbábót, zacskó és síkbábót. Próbálják befűzni a cérnát, hímző fonalat a tübe. Varnak textilre előre kijelölt pötty, vagy vonal mentén.

SZENTMIHÁLYI JÁTSZÓKERTI ÓVODA

				Készítenek babát, álarcot, díszeket, ezeket különböző technikákkal díszítik.
--	--	--	--	--

:

MOZGÁS

A HÁROM KORCSOPORT EGYMÁSRA ÉPÜLŐ JELLEMZŐI

	<i>3 – 4 évesek</i>	<i>4 – 5 évesek</i>	<i>5 – 6 - 7 évesek</i>
Állások	Tudnak zárt lábbal egyenes testtartással, emelt fővel állni	Tudnak szétszórt alakzatból kört alakítani kézfogással	Tudnak szétszórt alakzatból kört alakítani kézfogás nélkül
Járás	Tudnak mindkét irányba körbejárni -gyorsabban, -lassabban, -tárgyak kerülgetésével, -átlépéssel -hullámvonalban (vezetéssel) -dobbantással, tapssal	Tudnak járni oldalazva (galopplépéssel) Egyenletesen lépések ütemére tapsolva	Tudnak minden irányba (előre, hátra, oldalra) járni -zenére -keresztlépésekkel elől, hátul keresztezve
Futás	Tudnak -tempóváltással futni -zsinór és padok között futni -jelre különböző testhelyzeteket felvenni	Tudnak futni -tárgyak kerülésével, átlépésével -különböző alakzatokban (átló, sáv)	Tudnak futni -előre és hátra haladással, -irány- és tempóváltoztatással, -helycserével
Nagymozgások			
Csúszás	Tudnak csúszni -hason, háton -előre, hátra -gyorsabban, lassabban -kötél alatt	Tudnak csúszni -kéz és lábtolással (padon) előre, hátra -hernyóaraszolással (csípőkiemelés, mellkas előretolás)	Tudnak csúszni kéz és lábfogással rézsutos padon
Kúszás	Tudnak kúszni -négykézláb karral, lábbal haladva -tempóváltással -zsinór között	Tudnak kúszni különböző irányba, átbújással (előre, hátra) -talajon -padon	Tudnak kúszni különböző irányba, akadály kerülésével (oldalirányba is)

SZENTMIHÁLYI JÁTSZÓKERT ÓVODA

Mászás	Tudnak mászni talpon és tenyéren támaszkodva	Tudnak mászni oldalirányú haladással	Tudnak mászni -minden irányba -utánugrással
Ugrás	Tudnak szökdelni -karikába egy és két lábon Tudnak ugrani szereken át	Tudnak szökdelni zsinór átugrásával Ugrókötel használata Tudnak mélyugrást (40cm) Tudnak magasat ugrani 20-25 cm Tudnak távolba ugrani nekifutásból	Tudnak -sorozatugrásokat -felugrásokat -mélyugrást (80 cm) -távolba ugrani (helyből) -magasat ugrani 30-40 cm
Támaszugrások	Zsugorkanyarulati ugrás előkészítése Kartámasz lábbal le és fellépés	Tudnak zsugorkanyarulati ugrást páros lábbal padra, talajra	Tudnak zsugorkanyarulati ugrást -zárt térddel átugrás a pad fölött
Dobások	Tudnak tárgyakat jelre megfogni (babzsák, labda) Tudnak adott jelre, meghatározott területre ejteni (karika)	Tudnak 5 m távolságból 1,5 m sávba függőleges és rézsutos célokra dobni Tudnak kétkezes alsó, felső dobással dobni	Tudnak egy és kétkézes alsó és felső dobással célba dobni (vízszintes és függőleges célra) 4 – 6 m távolból
Labdagyakorlatok	Tudnak labdát leejteni, lepattintani, feldobni és elkapni, labdát gurítani	Tudnak labdát -gurítani -lepattintani, elkapni járás közben, -társnak dobni, elkapni--görgetni	Tudnak labdát -gurítani akadály kerülésével, hullámvonalban -görgetni padon -pattogatni -rúgni
Talajtorna	Tudnak gurulni a test hossz tengelye körül	Tudnak gurulóátfordulást végezni előre guggolásból hajlított ülésbe	Tudnak gurulóátfordulást végezni terpesz és zárt guggolásból Kézállás előgyakorlata
Kézi szerek	Pl. Babzsák Labda Tüsi labda	Pl. Kislabda Bot szalag	Pl. Karika Buzogány Szivacs labda

A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE

	Család	Színek	Testünk	Közlekedés	Évszakok	Növények: Gyümölcs – zöldség – virág	Állatok
3-4 éves	Apa anya gyerekek	Fehér fekete piros sárga kék zöld barna	Testrészek megnevezése kéz, láb, fej, szem, fül, orr, száj	Gyakran látott közlekedési eszközök megnevezése (busz, autó) gyalogos közlekedés gyakorlása	Ősz jellemző tulajdonságainak megfigyelés Tél jelenségeinek megfigyelése Tavaszi jelei	2-3 gyümölcs, virág, zöldség	3-4 állat, kutya, macska, tyúk, kakas
4-5 éves	Család neve cs.-tagok cs.-otthona lakáscím ki mit csinál otthon	Ua., mint a kiscsoport bővül világosabb sötétebb árnyalatokkal	Érzékszervek és végtagok funkciói, érezkszervek ápolása	Gyalogos közlekedés szabályai személy és teher szállítás járművei és összehasonlításuk	Természet változásai évszakonként (lehülés - felmelegedés) ezzel kapcsolatos öltözködés és természeti jelenségek	4-5 virág, gyümölcs, zöldség kerti munkák évszakonként -gyümölcsök, virágok, zöldségek növekedése, érése	Házi szárnyasok és kicsinyeik szarvasmarha, sertés, házinyúl (5-6) Vadon élő állatok: róka, mókus, őz, szarvas Rovarok (2-3)
5-6-7 éves	Testvérek legidősebb legfiatalabb cs.-tagok cs.-szükségletei (lakás, táplálék cs.-tagok munkája otthon)	Ua. mint a kis és középső csoport bővül kevert színek színek felidézése emlékezetből	Testrészek bővítése: törzs, váll, nyak, mellkas, derék, csípő, comb, térd, boka, lábfej Orvos gyógyító munkája	Közlekedésirányítás -szárazföldi -vízi, légi közlekedési eszközök megkülönböztetett jelzésű járművek	Évszakok összehasonlítása (nyár-ősz, ősz-tél, tél- tavasz, tavasz-nyár) állatok gondozása télen	Őszi – tavaszi piaclátogatás 6-7 virág, 7-8 gyümölcs (déli is) és zöldség évszakonként veteményezés, tartósítás	Házi állatok: kecske, szamár, juh hasznuk, környezetük, életmódjuk -vadon élő állatok -vízi állatok -állatkertben élő

SZENTMIHÁLYI JÁTSZÓKERT ÓVODA

	egymás munkájának segítése szülők foglalkozása						állatok (ragadozók)
--	--	--	--	--	--	--	---------------------

A TERMÉSZETI ÉS TÁRSADALMI KÖRNYEZET MEGISMERÉSÉT SZOLGÁLÓ TÉMAKÖRÖK ISMERETANYAGA

A TERMÉSZETI KÖRNYEZET TÉMAKÖREI

A négy alapelemhez kapcsolódóan

Évszakok	<ul style="list-style-type: none">- az egymást követő évszakok alapvető jellemzőinek megismerése, komplex megtapasztalása;- az időjárás, a természeti jelenségek hozzákapcsolása az egyes évszakokhoz, és a négy alapelemhez;- a négy alapelem változásának hatása az emberre, illetve a természet alkalmazkodásának alapvető ok-okozati összefüggéseinek megfigyelése, megtapasztalása;- néhány – az adott évszakra jellemző virág, zöldség, gyümölcs, termés gyűjtése, tárolása, felhasználása, megismerése.	<ul style="list-style-type: none">- a természet változásainak- megfigyelése a környező erdőkben, parkokban;- termékek gyűjtése évszakonként- ajánlás: vizes élőhelyek- kirándulás közeli erdőkbe, természetvédelmi területekre (Budai hegység, Pilis, Gödöllői dombság, stb.)- kísérletek, gyűjtőmunkák.
-----------------	---	---

SZENTMIHÁLYI JÁTSZÓKERT ÓVODA

Növények	<ul style="list-style-type: none">- ismerkedés a környezetünkben található növényekkel, csoportosításuk különböző szempontok szerint (pld. fa, bokor, virág, zöldség, gyümölcs, stb.) illetve évszakok szerint;- tapasztalatok gyűjtése arról, hogy a növények is élnek;- a növények fejlődéséhez szükséges feltételek megismerése, ok-okozati összefüggések megállapítása a megfigyelések, kísérletek alapján;- a növények élete az egyes évszakokban, a változások megfigyelése;- a megismert növények részeinek megkülönböztetése, funkciójuk megismerése;- a növények szerepének, fontosságának megismerése;- a növények egészségvédő szerepe- a növényvilágot tudatosan védő magatartás kialakítása- piaclátogatás (zöldségek, gyümölcsök megfigyelése, gyűjtése, tárolása, felhasználása);- séták a környéken, gyűjtőmunka,- gyümölcsszüret, zöldség betakarítás valamelyik közeli gazdaságban; a betakarítás megfigyelése.- ajánlás: savanyítás, befőzés, tartósítás, sütés, főzés, aszalás, teafőzés- KIRÁNDULÁS EGY PEST KÖRNYÉKI GYÜMÖLCSÖSKERTBE
Állatok	<ul style="list-style-type: none">- ismerkedés a ház körüli, illetve a vadon élő állatokkal;- az állatok külső jegyeinek, életmódjának, sajátos tulajdonságainak, hasznának, szaporodásának megismerése- csoportosításuk többféle szempont alapján (ház körül élő, vadon élő, költöző, téli álmot alvó, növényevő, stb.)- az ember felelőssége az állatokkal szemben;- az állatok gondozása, védelme- háziállatok megfigyelése a környékbeli ismerős állattartóknál;- díszállatok, hobbyállatok megfigyelése a közeli díszállat kereskedésben;- ajánlás: LÁTOGATÁS A TERMÉSZETTUDOMÁNYI MÚZEUMBA;- KIRÁNDULÁS A FŐVÁROSI ÁLLAT- ÉS NÖVÉNYKERTBE, A BUDAKESZI VADASPARKBA, VÍZES ÉLŐHELYEKRE

A fenti táblázat a négy alapelemhez (levegő, tűz, víz, föld) kapcsolódó témák feldolgozását is segíti, bemutatva azok hatását az élő és élettelen környezetre

SZENTMIHÁLYI JÁTSZÓKERT ÓVODA

A TÁRSADALMI KÖRNYEZET TÉMAKÖREI

Család	<p>Ismereteket szereznek az otthonnal, családdal kapcsolatban;</p> <ul style="list-style-type: none">- ismerik a szűkebb, majd a tágabb család tagjait, alapvető rokonsági viszonyait;- szülei teljes nevét, foglalkozását; saját lakcímüket;- megfigyelik a család életrendjét, összehasonlítják a felnőttek és a gyerekek szerepét.
Közvetlen környezet	<ul style="list-style-type: none">- Ismerkednek az óvoda épületével (összehasonlítva a gyermek otthonával), az itt dolgozók munkájával;- ismerkednek a környék fontosabb létesítményeivel, azok funkciójával; az ott dolgozók munkájával (játsszóterek, posta, orvosi rendelő, iskolák, színház, rendőrség, boltok, piac., stb.),- a környék fontosabb létesítményeinek meglátogatása;- rendszeres séták a kerületi játszóterekre, parkokba;
Tágabb környezet	<ul style="list-style-type: none">- Ismerkednek olyan fogalmakkal, mint magyar, Magyarország, Budapest, Föld;- ismerik fő folyóinkat, tavainkat, a főváros, ill. az ország szépségeit;- nézegetnek térképet, így ismerkednek az országhatár, más ország, földrészek fogalmával;- ismerkednek a tűzoltósággal, repülőtérrrel, vízművekkel stb.- kirándulások Budapesten (Dunapart, Városliget, múzeumok, stb.);- ajánlás: Látogatások a repülőtérrre, tűzoltóságra, folyópartra- KIRÁNDULÁSOK AZ ORSZÁG KÖZELEBBI TERÜLETEIRE (Visegrádi vár, Szentendrei Skanzen, Gödöllő, stb.)

SZENTMIHÁLYI JÁTSZÓKERT ÓVODA

Közvetlen környezet	<ul style="list-style-type: none"> - Ismerkednek az óvoda épületével (összehasonlítva a gyermek otthonával), az itt dolgozók munkájával; - ismerkednek a környék fontosabb létesítményeivel, azok funkciójával; az ott dolgozók munkájával (játsszóterek, posta, orvosi rendelő, iskolák, színház, rendőrség, boltok, piac., stb.), - a környék fontosabb létesítményeinek meglátogatása; - rendszeres séták a kerületi játszóterekre, parkokba;
Közlekedés	<ul style="list-style-type: none"> - Ismerik a legalapvetőbb közlekedési szabályokat, számolva az időjárás hatásaival; - figyelik az úttest, járda, zebra elkülönített részeit, a közlekedési lámpát, jelzőtáblákat; - ismerkednek a közlekedési eszközökkel, figyelik az érdekességeiket, a különbségeket, csoportosítják azokat különféle szempontok alapján (szárazföldi, légi, vízi, teherszállítás, utas szállítás, tömegközlekedés, stb.), - a közlekedés megfigyelése a környékbéli séták, utazások alkalmával; - Utazások busszal, HÉV-vel, villamossal, Metróval - ajánlás: A KÖZLEKEDÉSI MÚZEUM, ILLETVE A KÖZELEKEDÉSI PARK MEGLÁTOGATÁSA
Testünk	<ul style="list-style-type: none"> - Ismerik - egyre részletesebben - az emberi test részeit, azok funkcióját, működéseit; - Ismerik az egészség védelmének fontosságát (mozgás, időjárásnak megfelelő öltözködés, táplálkozás), - Ismerkednek az orvosok munkájával, annak fontosságával; - ajánlás: LÁTOGATÁS A SZAKORVOSI RENDELŐBE

A MATEMATIKAI IRÁNYÚ TAPASZTALATSZERZÉS TÉMAKÖRE:

	Halmazok	Relációk	Geometria
4-5 éves	<ul style="list-style-type: none">-H. létrehozása, képzésük, összehasonlításuk tulajdonság szerint (szín, alak, helyzet),- bontás részhalmazokra, összehasonlítás-H. elemeinek csoportosítása, egyesítésük, rendezés számosságuk szerint- egyszerűbb ítéletek- tőszámnevek- tulajdonságok változtatása, (hozzátevés, elvevés, egyenlővé tétel)	<ul style="list-style-type: none">- mennyiségek összehasonlítása becsléssel, összemérésselelemek rendezése,hosszabb, rövidebb u.o. hosszú- névutók: elé fölé alá mögé mellé- számlálás 6-ig	<ul style="list-style-type: none">- gömb, téglatest, kör, téglalap- szimmetrikus alakzatok felismerése, előállítás- vonalak zárt vonalon belül kívül lévő pontok
5-6-7-	<ul style="list-style-type: none">- jól ismert tulajdonságok szerinti válogatás folytatása- sorba rendezés kiegészítése	<ul style="list-style-type: none">- magasabb, alacsonyabb, u.o. magas- kisebb, nagyobb, ugyanakkora- szélesebb, keskenyebb, u.o. széles	<ul style="list-style-type: none">- kocka négyzet- térfogatok mérése különböző egységekkel- hosszúságok mérése különféle egységekkel

SZENTMIHÁLYI JÁTSZÓKERI ÓVODA

éves	<ul style="list-style-type: none">- saját szempontú válogatás- felvetett vagy felismert problémák megoldása- két halmaz összemérése párosítással (legalább tízig)- állítások igazságának megítélése- számlépcső	<ul style="list-style-type: none">- nehezebb, könnyebb, u.o. nehéz- névutók: közé, alatt, fölött, között, jobbra, balrasorszámnév, sorozatok 10-ig számlálás	<ul style="list-style-type: none">- parkettázás területek mérése- másolással, a mintával megegyező elemekből és színben, nagyságban eltérő elemekből térbeli és síkbeli alakzatok építése
-------------	---	--	--

KALENDÁRIUM

Hagyományok, ünnepek, jeles napok

		<i>Néphagyományok, tevékenység</i>	<i>Óvodai hagyományok, jeles napok</i>	<i>Óvodai ünnepek</i>	<i>Magyar ünnepek</i>	<i>Nemzetközi ünnepek</i>
<i>Szeptember</i>	<i>Levegő</i>	<i>Őszi ünnepkör</i>	- szüret (alma, szőlő, dió, stb.) - agyagozás - virágmagvak, gyógynövények gyűjtése, - vásárok, - állatok a falusi portán	<i>Szüret</i>		
<i>Október</i>	<i>Tűz</i>		- kukoricatörés, - kukoricafosztás, - zöldségek, termékek betakarítása, gyűjtése, - kerti munkák - terménybábok, sütőtök sütés,	<i>Szüreti mulatságok, szüreti bál, zöldség kiállítás, dömötörözés, pásztorkodás, pásztorjátékok</i>		<i>Október 23. A köztársaság kikiáltásának ünnep</i>
<i>November</i>	<i>Tűz</i>		- gyertyamártás, készítés (fény, tűz, világosság, emlékezés) - Márton napi szokások, - kukoricamorzsolás, - pattogatott kukorica készítés	<i>Márton-nap Ludas játékok</i>		<i>November 1. Mindenszentek</i>
						<i>Október 4. Állatok világnapja</i>

SZENTMIHÁLYI JÁTSZÓKERT ÓVODA

<i>December</i>	<i>Tűz</i>	<i>Téli ünnepkör</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Luca napi szokások (búzaültetés, pogácsasütés), - időjósítás hagymából, - adventi készülődés (gyertyakoszorú, ajtó-ablakdísz), - karácsonyfadíszek készítése természetes anyagokból, - mézeskalácssütés 	<ul style="list-style-type: none"> mikulásvárás, lucázás, mézeskalács készítése, betlehemes játék 	<i>Mikulás, karácsony</i>	<i>Karácsony</i>	<i>Karácsony</i>
-----------------	------------	----------------------	---	---	---------------------------	------------------	------------------

Hagyományok, ünnepek, jeles napok

			<i>Néphagyományok, tevékenységek</i>	<i>Óvodai hagyományok, jeles napok</i>	<i>Óvodai ünnepek</i>	<i>Magyar ünnepek</i>	<i>Nemzetközi ünnepek</i>
<i>Január</i>	<i>Víz</i>	<i>Téli ünnepkör</i>	<ul style="list-style-type: none"> - újkívöntők, jókívánások (vidámság, rigmusok) - Csodaszarvas legenda - rongyszövés, fonóház - rongy-, pálcika, fakanálbaba készítése - játszóház 			<i>Újév</i>	<i>Újév</i>

SZENTMIHÁLYI JÁTSZÓKERT ÓVODA

Február	Víz		<ul style="list-style-type: none"> - gyermeklakodalmás - játszóház - fonóház (szövés, fonás, kör-möcskézés) - hangszerkészítés természetes anyagokból - farsangi állatalakoskodók, bábjelmezekkel 	<i>Farsangi mulatságok, farsangi bál</i>		<i>Február 1. Tisza napja</i>	
Március	Víz	Tavaszi ünnepek	<ul style="list-style-type: none"> - téltemetés, - kiszérés, - Gergely-járás, - zöldág járás, - tojásfestés, - locsolkodás 	<i>Kiszérés vagy zöldág járás, húsvéti készülődés, tojásfestés</i>	<i>Húsvét</i>	<i>Március 15. nemzeti ünnep, húsvét</i>	<i>Március 22. Víz világnapja Húsvét</i>
Április	Föld		<ul style="list-style-type: none"> - nyulás játékok, - tavaszköszöntők, - zöldág járás, - agyagedények készítése 	<i>Tavaszköszöntők</i>			<i>Április 22., Föld napja</i>

Hagyományok, ünnepek, jeles napok

			<i>Néphagyományok, tevékenységek</i>	<i>Óvodai hagyományok, jeles napok</i>	<i>Óvodai ünnepek</i>	<i>Magyar ünnepek</i>	<i>Nemzetközi ünnepek</i>
<i>Május</i>	<i>Föld</i>	<i>Tavaszi ünnepkör</i>	<ul style="list-style-type: none"> - májusfaállítás - pünkösdlő - pünkösdi király- királynő választás - gyöngyfűzés - kelmefestés, batikolás 	<i>Pünkösöd, Varázskorona Nap, Kirándulások</i>	<i>Anyák napja, óvodabúcsúztató, gyermeknap</i>		<i>Anyák napja (május első vasárnapja) Május 10. Madarak és fák napja Gyermeknap (május utolsó vasárnapja)</i>
<i>Június</i>	<i>Föld</i>	<i>Nyári ünnepkör</i>	<ul style="list-style-type: none"> - tutaj, csónakkészítés - vásár - nemezelés, - gyógynövények gyűjtése, - virágszőnyeg készítése - koszorú készítése 	<i>Kirándulások</i>			
<i>Július</i>	<i>Levegő</i>		<ul style="list-style-type: none"> - gyógynövények gyűjtése - fűszőnyeg készítés - menedékkunyhó készítés 				
<i>Augusztus</i>	<i>Levegő</i>		<ul style="list-style-type: none"> - aratókoszorú - szalmadíszek készítése - mozgásos népi versenyjátékok 			<i>Augusztus 20. Államalapítás ünnepe</i>	

SZENTMIHÁLYI JÁTSZÓKERTI ÓVODA
